PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY



Z DODATKIEM GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR. ZŁOTA 5.— TEL. 57-30 i 195-03. Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC. WARSZAWA — WRZESIEŃ 1922.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I SOBOTY OD 6 — 7. RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

2-gie „Targi Wschodnie".

Wrażenia ogólne.

Tegoroczne 2-gie „Targi Wschodnie", jak wszystkie dotychczasowe Targi w Polsce, miały charakter wystawy. We Lwowie przyczynia się do tego w stopniu znacznym przepiękny teren, część parku Kilińskiego, oraz widoczne dążenia komitetu, aby plac wypełniać budynkami w całym tego słowa wystawowymi. Nic dziwnego, że do tych ram każdy uczestnik targów usiłuje dostosować zewnętrzne wystąpienie własne, nie szczędzi starań, wysiłków i kosztów, aby wystąpić jak najokazalej, wyodrębnić kjosk lub koję zajmowaną, zagórować już choćby zewnętrznie nad konkurentem. Dla propagandy ekonomicznej Polski takie, a nie inne ujęcie zagadnienia, może dać wyniki dodatnie. Czy się w tem nie ukrywa pewien zarodek niebezpieczeństwa dla instytucji „Targów Wschodnich we Lwowie", jako dla przedsiębiorstwa, które musi dbać już jeśli nie o zyski, to o tak zwane związanie końca z końcem, odpowiedzi udzieli niedaleka przyszłość.

Że obawa tego niebezpieczeństwa istnieje w myślach komitetu, świadczy najwymowniej ustęp z wywiadu dziennikarskiego, zamieszczonego w jednem z pism codziennych. Dyrekcja wypowiada dziennikarzowi zdanie, iż „po dwuletniem doświadczeniu jesteśmy na drodze do ustalenia typu targów polskich, które coraz bardziej powinny się odchylać od rodzaju wystawy, uwzględniając zaś wszelkie zdobycze metod nowoczesnych, winny się zbliżać do cieszących się zawsze żywą tradycją dawnych kontraktów kijowskich".

Warto jednak nadmienić, iż tak zwane „kontrakty kijowskie" nigdy nie były synonimem jakiejkolwiek instytucji, lecz pojęciem ustalonego, niezmiennego okresu czasu, w którym odbywał się zjazd sprzedawców i nabywców i że stopniowy upadek, a wreszcie zanik, „kontraktów kijowskich" spowodowały „zdobycze metod nowoczesnych" w przemyśle, handlu i w nawiązywaniu stosunków między wytwórcą a spożywcą.

Czy zatem dążenie do odchylenia „Targów Wschodnich" od typu wystawy ma być wytyczną linją działalności Komitetu? To kwestja wymagająca głębokiego przemyślenia.

Ale że troską najwyższą komitetu winno być ułatwienie poważnemu przemysłowi polskiemu stałego brania udziału w „Targach Wschodnich", że do najważniejszych jego obowiązków należy dbałość o poziom „Targów" — to rzecz pewna.

Przez targi bowiem, powstająca do życia samodzielnego Rzeczpospolita, może wykazać przed zagranicą swoją żywotność gospodarczą, rozmiar i jakość wytwórczości polskiej, a tem samem wzmocnić swoje stanowisko polityczne.

Miarą wartości, znaczenia i korzyści „Targów Wschodnich" dla Polski jak najmniej mogą być sumy obrotów dokonanych podczas trwania targu na miejscu. Pożądaną jest

rzeczą, aby każdy wystawca drogą zawartych tranzakcji zdołał pokryć wydatki, związane z udziałem w „Targach Wschodnich”, gdyż to wpłynie zachęcająco na jego decyzję brania udziału stałego, ale nie w tym kierunku mają być ześrodkowane wysiłki komitetu. Że korzyści, jakie przynoszą Polsce „Targi Wschodnie”, nie należy za wszelką cenę wykazywać na podstawie korzyści i skutków doraźnych, najwymowniej przekonywa ten sam wywiad dziennikarski, w którym pan prezes komitetu na zapytanie, czy jest „osobiście” zadowolony z „Targów“, odpowiada: „Najzupełniej. Przecież wbrew wszelkim oczekiwaniom nastąpił po „Targach” gwałtowny spadek cen wogóle w Polsce“.

Dziwię się, że papier, na którym wydrukowano te słowa nie... zaróżowił się z zażenowania. Wogóle podkreślić muszę, że komitet, którego energja, praca, oddanie się sprawie, budzą szczery podziw i zasługują na najwyższe uznanie, korzystając z gościnności prasy, pragnącej współdziałać z jego dążeniami, podsuwa nieorjentującym się w tych sprawach dziennikarzom pewne określenia przejaskrawiające rzeczywistość. Jest to metoda zła jeśli chodzi o dalszą metę. Artykuł, którego celem ma być reklama (w pojęciu dodatniem, nie ujemnem), jeśli ma odnieść skutek pożądany, musi posiadać jak najmniej cech reklamy. W przeciwnym bowiem razie ani nie zasugestjonuje tego, kto patrzy i widzi trzeźwo, ani nie przekona oponenta, ani nie wzbudzi zaufania trwalszego w zwolenniku.



Prezes Komitetu wykonawczego „Targów Wschodnich“ p. Marjan Turski.

„Targi Wschodnie“ są wynikiem pięknym energji, wytrwałości i pracy tych, którzy tę myśl nietylko rzucić, lecz i urzeczywistnić zdołali.

2-gie „Targi Wschodnie“ dowiodły, że ta energja, ta wytrwałość i ta praca bynajmniej nie osłabły. Dzięki wydatnej pomocy miasta oraz rządu, komitet zdołał wzbogacić teren o kilka jeszcze pawilonów monumentalnych, rozpowszechnić wiadomość o „Targach” we wszystkich ośrodkach przemysłowych i handlowych zagranicą, zapewniając w ten sposób odwiedzenie „Targów“ przez przedstawicieli sfer gospodarczych zagranicy, oraz znacznie, bo prawie dwukrotnie, powiększyć sam teren „Targów”.

Pewna dorywczość, która cechowała organizację zeszłoroczną, w tym roku ustąpiła miejsca planowości obmyślonej i celowej. Praca prowadzona bez przerwy w ciągu całego roku usunęła te możliwe do usunięcia wady i braki organizacyjne, które wywoływały w roku ubiegłym nieporozumienia między wystawcami a komitetem. Oddając jednak, co oddać należy komitetowi, trzeba podkreślić obywatelskie stanowisko naszego przemysłowca, który nie z pobudek wyłącznie materjalnych brał udział w „Targach”, lecz czynił to, mając na względzie dobro kraju.

Jak w roku ubiegłym, tak i w tym, choć w stopniu znacznie mniejszym, szwankowała ścisłość podziału na grupy. I będzie tak dopóty, dopóki banki, posiadacze wielkich pawilonów wystawowych, nie znajdą innego sposobu zamortyzowania dokonanych nakładów nad udzielanie gościny w swoich pawilonach firmom, które w mniejszym lub większym stopniu są z nimi związane. Rozporządzanie się autonomiczne przestrzenią miejsc w pawilonach własnych przez banki, uniemożliwia komitetowi „Targów” przestrzeganie ścisłego podziału na grupy, w samych zaś pawilonach wytwarza sąsiedztwa wprost humorystyczne.

Banki nasze, które operują obecnie sumami miljardowemi i które obliczają swoje zyski na setki miljonów, powinno stać na to, aby pawilony, wybudowane kosztem własnym przekazały instytucji, „Targów Wschodnich”.

Napisy ofiarodawców na frontonach byłyby dostateczną kompensatą, gdyż świadczyłyby nietylko o zamożności tych instytucji bankowych, lecz i o ich hojności obywatelskiej. Słowem byłaby to bardzo efektowna i niewątpliwie kalkulująca się reklama dla tych banków.

Wśród nowowzniesionych pawilonów najpiękniejszym jest tak zwany pawilon centralny, zajmujący pięć tysięcy metrów kw., składający się z trzech części: nawy środkowej kształtu głęboko zatoczonego łuku, oraz dwóch skrzydeł, z których każde składa się z dwóch odrębnych pawilonów, połączonych krytą kolumnadą. Wgłębienie środkowe między skrzydłami oddano na wystawę narzędzi rolniczych, halę środkową na eksponaty prze-

Dyrekcja 2-gich Targów Wschodnich.



Jan Puchalski.



Henryk Aleksander Grossman.



Jan Kadernożka.



Zbigniew Orzechowski.

mysłu metalurgicznego, nawy zaś boczne posiadają odrębne koje, w których eksponaty są oglądane przez wielkie okna łukowe od strony kolumnady.

Administracja „Targów" urzędowała w tym roku w pawilonie własnym, specjalnie na ten cel wystawionym. Dało to możność skupienia w jednem gmachu wszystkich wydziałów biur administracji ku wielkiemu zadowoleniu i wygodzie wystawców.

Ilość wystawców w tym roku była nieco mniejsza, lecz wskutek zajmowania przez każdego z nich większej przestrzeni, 2-gie „Targi Wschodnie" imponowały swoją rozległością.

Pod względem jakości 2-gie „Targi Wschodnie" osiągnęły wysoki poziom. Zaledwie drobna ilość wystawców mogła być zaliczona do rzędu specjalnego typu handlujących na wszelkich targach i jarmarkach. Snadź komitet zachowywał daleko posuniętą ostrożność w przyjmowaniu zgłoszeń, a co mu za zasługę poczytywać trzeba.

Fatalna pogoda, trwająca niemal bez przerwy podczas 2-ich „Targów Wschodnich", zmniejszyła poważnie ilość publiczności, zwiedzającej wystawę. Strajk pocztowy i pogłoski o mającym jakoby wybuchnąć strajku kolejowym, początkowo powstrzymały napływ przyjezdnych, lecz gdy wiadomość o zażegnaniu nieporozumień na tle zarobkowym obiegła Polskę, ze wszystkich dzielnic przepełnione pociągi dążyły do Lwowa, ruch ożywił się znacznie i na brak zainteresowania „Targami" uczęstnicy skarżyć się nie mogli.

Z gości zagranicznych bawili: francuska misja ekonomiczna w osobach pp. A. Tirman, A. Meggle, D. Peress, S. Hobert, A. Merlot, J. Zebaume, L. Nouvion, J. Schenk, Tarris, Douvisis i in., delegat towarzystwa polsko-bułgarskiego w Sofji p. Chrysto Dimitrow Izworski, przedstawiciel poselstwa angielskiego p. Ryszard Kimmens, wycieczka przemysłowców czeskich z radcą handlowym p. Donnertem i konsulem polskim w Morawskiej Ostrawie p. Velutani na czele, przedstawiciel izby handlowej w Tunisie p. J. Baldocci, reprezentant Targów Ljońskich p. Madrignac, przedstawiciel handlu belgijskiego p. von Der Aa, misja szwajcarska, złożona z wybitnych przedstawicieli szwajcarskich sfer ekonomicznych, konsul szwedzki p. St. Petri, delegacja przemysłowców jugosłowiańskich z inż. A. Vorgic'em na czele, delegacja misji sowieckiej, delegat rumuńskiego ministerstwa przemysłu p. Christdolescu, oraz wielu przemysłowców i kupców zarówno ze wszystkich państw Europy zachodniej jak i najbliższego Wschodu. Kończąc wrażenia ogólne, nie będę usiłował odpowiedzieć na jedno z tych pytań w założeniu swojem nielogicznych: czy się 2-gie „Targi Wschodnie" udały?

Udaje się wszystko to, co dochodzi do skutku.

Gdyby nawet nie doszła do skutku żadna tranzakcja, gdyby nie osiągnięto nawet setnej części tych obrotów, o jakich mówiono i pisano podczas trwania 2-gich „Targów Wschodnich", to nie zaważyłoby to bynajmniej na odpowiedzi w tym przypadku.

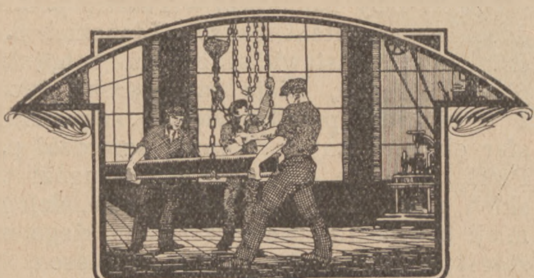
Zarówno 1-sze jak i 2-ie „Targi Wschodnie" udały się, bo nie dając pełnego przeglądu naszego przemysłu i handlu, gdyż przerasta to możność jakichkolwiek targów lub wystaw, wystawiły dobre świadectwo naszej pracy w tak ciężkich warunkach, jak te, które są udziałem dźwigającej się do życia pełnego państwowości polskiej.

Udały się, bo poza zdawkowymi frazesami grzeczności wymiennych, wygłaszanych podczas wizyt przez gości — dowiodły zagranicy, iż jeszcze kilka lat takiej pracy, a staniemy mocno na gruncie samowystarczalności gospodarczej.

Udały się, bo zwróciły na Polskę oczy zagranicy, rozwiały wiele uprzedzeń wśród niechętnych i wiele obaw wśród przyjaciół co do naszych możliwości gospodarczych.

Udały się nie dlatego, że tyle to a tyle firm zadowolonych jest ze wzięcia udziału w „Targach" tegorocznych, lecz dlatego, że są one dla nas nader skutecznem narzędziem propagandy politycznej, o wiele bardziej przekonywującej niż szereg inspirowanych artykułów, notatek lub depesz w prasie obcej.

Udały się wreszcie, gdyż przekonały nas samych, iż w tej Polsce poza sprawami partyjnymi, walka klas, zacietrzewieniem przekonaniowem i narzekaniem powszechnem na owe „źle się dzieje" wre praca twórcza, święci tryumf wysiłek rzetelny, a nietylko słomiany ogień entuzjazmu, lecz i płomień trwałego zapału oraz wiary w nieprzemijającą wartość poczynań naszych, płonie coraz jaśniej.



Opis szczegółowy.

Najokazalej reprezentowany był na 2-ich „Targach Wschodnich" przemysł metalowy, który zgromadził długi szereg najpoważniejszych przedsiębiorstw z tej gałęzi wytwórczości.

W dziale konstrukcji żelaznych, odlewnictwa i budowy maszyn udział między innemi wzięły: Tow. Akc. „Huta Bankowa", Tow. przemysłowo-górnicze „Hr. Renard", Francusko-Rosyjskie Tow. Górnicze i Tow. Akc. Przemysłu Metalurgicznego w Noworadomsku (potężne odlewy stalowe, imponujące, kute z jednej sztuki, pierścienie, koła, walce rury, liny itd.).

Tow. Akc. budowy pędni, maszyn i odlewnie żelaza „J. John" w Łodzi (pędnie, naprężacze pasów, tokarki pociągowe szybkotnące, uchwyty samocentrujące, imadła, oraz rozmaite odlewy).

Tow. Akc. zakładów mechanicznych „Borman, Szwede i S-ka" (pawilon własny — przyrządy gorzelnicze).

Tow. fabryki maszyn i odlewów „K. Rudzki i S-ka" (turbiny wodne i kowadła stalowe).

Tow. akc. polskich fabryk maszyn i wagonów „L. Zieleniewski" w Krakowie (maszyny parowe, kotły rozmaitych systemów, odlewy maszynowe i budowlane).

Sp. Akc. „W. Fitzner i K. Gamper" w Sosnowcu (kotły i walce).

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki (wyprodukowane we własnych wytwórniach: obrabiarki do metali i drzewa, przyrządy precyzyjne, odlewy i garnki metalowe).

Warszawskie Towarzystwo „Sirius" (pompy turbinowe i odśrodkowe).

Fabryka maszyn „H. Berndt i S-ka" w Łodzi (piły taśmowe i cyrkularne, gryzarki i wiertarki).

Fabryka „Wł. Stefański" w Warszawie (tłocznie, szapingi i tokarnie).

Towarzystwo „Sirius" w Bielsku (precyzyjne obrabiarki i narzędzia do obróbki metali i drzewa).

Tow. Akc. „Pocisk" w Warszawie (przyrządy, narzędzia i maszyny precyzyjne).

Suchedniowska Fabryka Odlewów (odlewy żelaza i kuto-lanego żelaza, odlewy stalowe).

Fabryka maszyn „Rzewuski i S-ka" w Warszawie (maszyny do wyrobu dachówki, pustaków, rur betonowych, płyt).

Odlewnia żelaza „Węgierska Górka" (pawilon własny, skonstruowany z rur — rury wszelkiego rodzaju).

Fabryka „A. Kuntz" we Lwowie (pawilon własny — pompy i przyrządy wodociągowe).

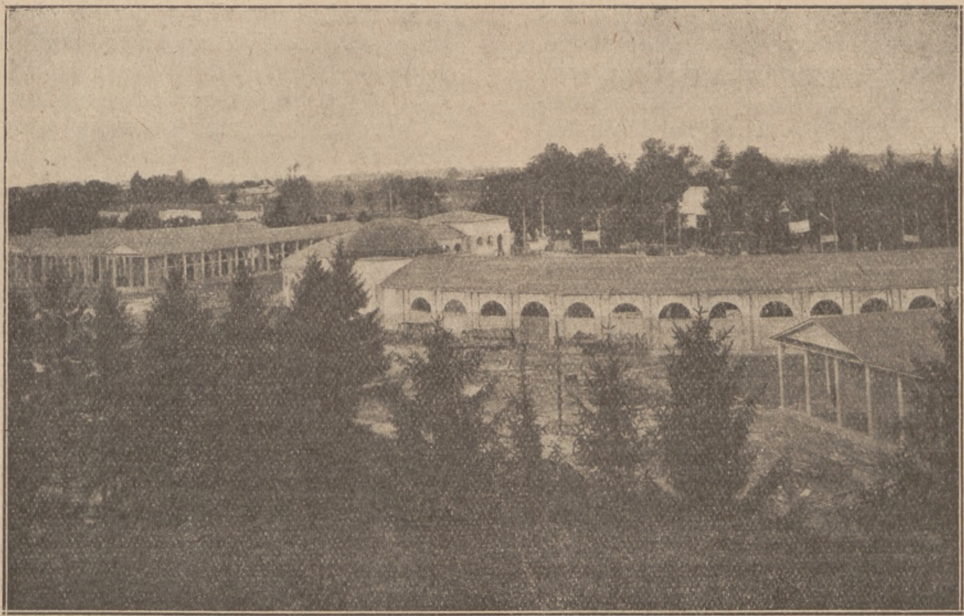
Fabryka „Frema" w Bielsku (obrabiarki do metali i drzewa).

Odlewnia i Emaljernia Żelaza „Kamienna" -- Jan Witwicki" (odlewy sanitarne emaljowane, kanalizacyjne, wodociągowe, budowlane).

Inż. „Bracia Gwiazdowscy" w Warszawie (gryzarki). Fabryka silników i traktorów „Ursus" (silniki na ropę naftową, motory „Ursus" systemu Diesel'a).

Tow. Akc. fabryka maszyn „C. Blumwe i Syn" w Bydgoszczy (olbrzymi trak walcowy o wysokim skoku, strugarki walcowe, piły taśmowe).

A dalej wymienię: „Wapiennickie Zakłady Przemysłowe", Pomorska



Pawilon w którym się mieścił przemysł metalowy.

fabrykę machin „Unia" w Grudziądzu, Spł. Akc. „dr. W. P. Kłobukowski", w Warszawie, Fabrykę maszyn i pędni „Wottle i S-ka" w Bielsku, Fabrykę „I. Warwasiński, J. Wojakowski i S-ka" w Noworadomsku, Fabrykę maszyn i aparatów „G. O. Kuehn" w Łodzi, Fabrykę maszyn „Drzewiński i S-ka" w Łodzi, „M. Samsonowicz" w Dębicy (wytwórnia maszyn i narzędzi koszykarskich), Fabryka maszyn stolarskich „Adolf Wietchy" we Lwowie, Fabrykę pilników „Aleksander Zeidler" w Częstochowie i in.

Dział fabrykacji maszyn młyńskich reprezentowały: znana fabryka „M. Kanarek" w Krakowie, Spł. Akc. „Rolindustria" we Lwowie, konsorcjum fabrykantów angielskich „The gordman owerseas trading co ltd." (demonstrująca przemiał mąki na patentowanym młynie angielskim) oraz fabr. „Lechja" w Lublinie, tow. akc. „Lwówek" we Lwówku Poznańskim, Fabryka „S. Ascher" w Przemyślu.

Dział maszyn rolniczych, obesłany nader obficie, zajmował wielki plac między skrzydłami pawilonu centralnego. Wyróżniały się tutaj: Spł. akc. „Bronikowski, Grodzki i Wasilewski" w Warszawie (cały szereg różnych maszyn i narzędzi rolniczych, wypróbowanych na glebach naszych i sprawdzonych co do wartości, a więc pługi rozmaitej konstrukcji, brony, spulchniacze, kultywatory, walce, siewniki, sadzarki, pielniki, żniwiarki, chwytacze, grabie, oraz maszyny do eksploatacji torfu i narzędzia oraz przyrządy do ogrodnictwa i sadownictwa).

„H. Cegielski" Tow. Akc. w Poznaniu (maszyny i narzędzia rolnicze, lokomobile, młocarnie parowe oraz maszyny i narzędzia do uprawy ziemniaków).

Zjednoczenie Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych, łączące znane oddawna trzy firmy: „Jan Zawadzki i S-ka", „Wacław Moritz" w Lublinie i „Sierpczanka" w Sierpcu (pługi „Mazur", „Baltych", wypielacze, kultywatory, młocarnie, maneże, sieczkarnie, szarpacze i śrutowniki).

„Bank Rolniczy" (ładna kolekcja wszelkiego rodzaju pługów, wypielaczy, obsypników, kultywatorów i t. d.). Pozatem udział wzięły: Spł. Akc. „Bracia Biskupscy" w Kołomyi, „Nitsche i S-ka" w Poznaniu, „Suchedniowska Fabryka Odlewów", fabryka „Odlew" w Krakowie, Spł. akc. „Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth" we Lwowie, „Centrala Pługów Parowych" w Krępie, „Haupt, Szeliga i S-ka" w Jarosławiu, fabryka „Kłos" w Poznaniu, „M. Wolski i S-ka" w Lublinie i in. Spł. akc. Zakłady Przemysłowe „Ursus" wystawiła traktory wykonane całkowicie w Polsce.

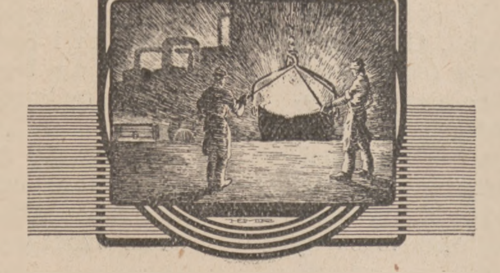
W dziale motorów elektrycznych na wyróżnienie zasłużyły: Zakłady elektrotechniczne „Zem" w Cieszynie (własnego wyrobu dynamo maszyny i motory o prądzie stałym

i o prądzie zmiennym), „Polskie Towarzystwo Elektryczne" w Warszawie, posiadające własną wytwórnię p. f. „Śląska Fabryka Motorów" w Bogucicach i organizujące nową wytwornię p. f. „Wytwórnia Maszyn i Motorów Elektrycznych" w Warszawie.

Wyroby i artykuły elektrotechniczne reprezentowane były nader licznie, iż wymienimy: „Bracia Borkowscy", fabryka artykułów elektrotechnicznych w Warszawie, wielkopolska fabryka żarówek „Ampol", małopolska fabryka żarówek „Żareg", Sp. akc. „Cyrkon" w Warszawie, „Vertex" w Warszawie, fabryka akumulatorów „Metal" we Lwowie, fabryka ogniw galwanicznych „Hencil w Warszawie, Sp. akc. „Przemysł elektryczy w Krakowie, Sp. akc, „Siemens i Schuckert" we Lwowie, Sp. akc. fabryki lamp elektrycznych w Warszawie, „Soltorpedo" w Krakowie, „Bracia Stefan i Piotr Bergman inżenierowie" w Warszawie i wiele innych.

Dział samochodów i pojazdów obesłały następujące firmy: Sp. akc. „Automotor" w Krakowie, reprezentująca w Polsce samochody „Steyr", Towarzystwo „Autoskład" w Warszawie, reprezentant samochodów „Berliet", Tow. „Varsovie Automobile", reprezentujące marki „Minerva" i „Dodge", wreszcie Sp. akc. „Polski Fiat". Wszystkie, wystawione przez powyższe firmy, maszyny, posiadają ustaloną reputację, nęcący wygląd, wypróbowane zalety. Wielkie wrażenie wywarł niepozorny, mały, nieefektowny „Skaf" — pierwszy polski samochód, wykonany istotnie i całkowicie w Polsce przez pierwszą w kraju fabrykę małych samochodów „S. Kozłowski i A. Frączkowski" w Warszawie. Lekki o zwyczajnej konstrukcji „Skaf" jest małą maszyną o sile 8—10 HP., tak małą, iż nie potrzebuje garażu, gdyż może być ustawiony na warszawskiem podwórzu w skrzyni, zamykanej na kłódkę, a co ważniejsza, może się odbyć bez... szofera. Ta ostatnia zaleta jest jedną z najcenniejszych, co przyzna każdy bez wyjątku właściciel samochodu! Ten dwuosobowy „Skaf", jeśli istotnie wytrzyma egzamin próby, może liczyć na szerokie rozpowszechnienie, jako przedmiot nie luksusu, lecz codziennej potrzeby.

Bardzo eleganckie pojazdy: powozy, bryczki, amerykany i wolanty wystawiły, między innemi, firmy: fabryka „Józef Rentel i Sp." w Warszawie, „Zosiuk i Mołodziński w Warszawie, „Stanisław Gąsiorowski" w Lublinie, „Józef Próchnicki" we Lwowie (breki) oraz „Wł. Neuman" w Kuźminie.



Wyroby platerowane, galanterja metalowa i armatura reprezentowane były nader wydatnie.

Tow. akc. fabryk metalowych „Norblin, Br. Buch i T. Werner" w Warszawie, tym razem wystawiło nietylko artystycznie wykonane przedmioty platerowane, wyróżniające się przepięknem wykończeniem, lecz również całą kolekcję swojej produkcji, mniej znanej ogółowi. A więc: rury miedziane i mosiężne ciągnione bez szwa, okrągłe i fasonowe, blachy mosiężne, tombakowe i półtombakowe, wreszcie drut miedziany elektryczny, trolejowy okrągły i fasonowy. Jedna z najstarszych i najpopularniejszych fabryk wyrobów srebrnych i platerowanych „Józef Fraget" wystawiła oprócz prześlicznych zastaw stołowych, artystycznie urządzoną kapliczkę. „P. Łątkowski w Warszawie wystawił srebrne garnitury zakąskowe, zastawy stołowe, lichtarze, kandelabry i t. p., fabryka „W. Krupski i I. Matulewicz" — papierośnice srebrne i złote, przybory do likierów i kawy, laski i t. p.

Narzędzia i różne wyroby metalowe wystawiały: Bydgoska fabryka pilników „Granobs i Kozłowski", „G. O. Kühn" w Łodzi (kotły i kociołki parowe rozmaitej konstrukcji, Sp. akc. „M. Lisowski" w Warszawie (armatura parowa i wodna, imadła, beczki żelazne), Tow. akc. „Huta Miedzi" (miedź rafinowana, blacha mosiężna i miedziana, fabryka „Matra" w Poznaniu (materace i łóżka metalowe, fabryka „Bracia Hoffman" w Łodzi (maszyny i formy do wyrobów piaskowo-cementowych), fabryka „Franciszek Nowodworski" w Warszawie (wyroby z kutego żelaza), fabryka maszyn „Lwówek" w Lwówku (Wielkopolska) młynek gospodarczy będący jednocześnie łuszczarką, śrutownikiem i pytlem, fabryka „J. Jodłowski" w Warszawie (narzędzia chirurgiczne i weterynaryjne), fabryka „J. Łańcucki i Syn" (przyrządy miernicze), fabryka „F. Makowiecki" w Warszawie (tkaniny metalowe), „Polsko-Śląska Fabryka Pił i Narzędzi" w Wapienicy oraz fabryka „Józef Sosnowski" w Skarżysku (pilniki), „Krzysztof Brun i Syn" w Warszawie (rozmaite narzędzia i przybory) i w. in.

W dziale wag udział wzięły





Fragment pawilonu centralnego, w którym się mieścił przemysł metalowy.

najpoważniejsze firmy polskie, mianowicie: „Weber, Dähne i S-ka" w Warszawie, Sp. akc. „W. Hess" w Lublinie, „Waga" w Poznaniu, „Józef Gutman" i „L. Gastman" w Warszawie.

Na specjalną wzmiankę zasługuje dział artykułów przeciwpożarowych. Bardzo efektownie udekorowane koje i kjoski zajęły: „Unja strażacka" we Lwowie, wystawiając sikawki motorowe, ręczne i do zaprzęgu konnego, samogaśnice, drabiny, pochodnie, latarnie i t. d.; „Składnica strażacka" w Warszawie—sikawki przenośne, hydronetki własnej konstrukcji, wózki i uzbrojenia strażackie; fabryka „Strażak" — sikawki najnowszej konstrukcji, wozy rekwizytowe i pogotowia strażackie, węże tłoczące i ssące, pasy, topory i t. d.



Przemysł chemiczny.

Obcokrajowiec, który coś słyszał o potędze polskiego przemysłu naftowego, przybywszy na Targi wschodnie, musiał wyrazić zdziwienie, że ten przemysł, mogący tak poważnie oddziaływać na nasz bilans handlowy, reprezentowany był tak ubogo. Jeden bowiem pawilon ze zwięzłym na frontonie napisem „nafta" i jeden pawilon prywatny — to niezbyt wiele zwłaszcza na Targach, mających odzwierciadlać stan posiadania, siłę i możliwość rozwoju życia gospodarczego Polski. Z pewnością byłoby inaczej, gdyby ten przemysł w większej mierze zależał od kapitału narodowego. Jak w dziale przemysłu metalowego, nie korzyść materjalna wyłącznie skłoniła wiele przedsiębiorstw poważnych do wzięcia udziału w Targach, lecz zrozumienie obowiązku wystąpienia, tak tutaj obojętność na wszelkie inne względy poza oprocentowaniem kapitału powstrzymała „dobrych kalkulatorów" od szerszego gestu.

Koncern naftowy „Dąbrowa" posiada na „Targach" pawilon własny, będący modelem wieży wiertniczej. Koncern powyższy jednoczy w sobie trzy rafinerje, mianowicie: galicyjsko - karpackiego Towarzystwa naftowego, w Gliniku Marjampolskim, Towarzystwa „Schodnica" w Dziedzicach i Towarzystwa „Dąbrowa" w Jedliczach. W pawilonie wystawiono próbki olejów mineralnych, oraz wyroby narzędzi i maszyn wiertniczych fabryk, należących do koncernu, a znajdujących się w Gliniku, w Tustanowicach i w Borysławiu.

W pawilonie naftowym zbiorowym zasługiwała na uwagę przedewszystkiem skromna koja Związku polskiego przemysłu naftowege we Lwowie, ozdobiona mapami terenów państwowych, na których zamierzone jest dokonanie wierceń, skorowidzami przemysłu naftowego, tablicami i wykresami. Tu wreszcie wystawiono szereg wydawnictw, poświęconych przemysłowi naftowemu.

Państwowe zakłady naftowe wystawiły próby olejów mineralnych, państwowa fabryka olejów mineralnych w Drohobyczu „Polmin" — próby olejów, a dalej w tym pawilonie wystąpiły: galicyjskie Towarzystwo naftowe „Galicja" w Drohobyczu, Sp. akc. „Gazolina", małopolskie Towarzystwo dla przemysłu naftowego „Klęczany" (wazelina techniczna, weterynaryjna, czarna do skór i t. p.), Sp. akc. „Polska nafta", fabryka przetworów chemicznych „Lenartowicz, Bracia Rylscy i Sp." w Drohobyczu, „Gaz ziemny" we Lwowie.

W dziale barwników, chemikalji wystąpiły: Sp. akc. „Przemysł chemiczny w Polsce” w Zgierzu, barwniki anilinowe (do farbowania skór, papieru, tłuszczu, słomy, drzewa, wełny, jedwabiu, lnu, konopi, juty i t.p.), kwasy techniczne (kwas siarkowy, azotowy, solny, octowy), sole (dwusiarczan sodowy, sól glauberska, lecznicze (neosalutan).

Chemiczno-Przemysłowe Zakłady w Gorlicach (kwas siarkowy, kwas azotowy siarczany, oraz inne wytwory związane z produkcją kwasu siarkowego).

Tow. Akc. „Perun” w Warszawie (tlen, azot, acetylen w butlach, karbid oraz przyrządy i aparaty do spawania i cięcia metali).

Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzewie (Górny Ślązk) (azotniak, zastępujący saletrę chilijską i saletrę norweską), „Towarzystwo Fabryk Chemicznych „Zagłębie” w Zawierciu (okazy przetworów chemicznych, organicznych i nieorganicznych), Sp. akc. „Azot“ w Jaworznie (żelazocjanek sodowy i potasowy, kwas azotowy, chlorek potasowy i t. p. oraz lonty impregnowane), Sp. akc. Leśny Przemysł Chemiczny „Hajnówka” (w Puszczy Białowieskiej), największe w Europie zakłady tego rodzaju przemysłu (węgiel drzewny resortowy, spirytus metylowy, alkohol metylowy, dziegeć, smołę, olejki ketonowe i t. p). A dalej wymienię: Zjednoczone Zakłady Chemiczne „Atom“ w Warszawie (odczynniki, środki farmaceutyczne i lecznicze), Sp. akc. „Grodzisk“ w Warszawie, Sp. akc. „Strem“ w Warszawie (klej kostny, mączki kostne, gliceryna, oleina, stearyna) i w. in.



Pawilon Gal. Karp. Naftowego Tow. Akc. na Targach Wschodnich.

W dziale specyfików i preparatów farmaceutycznych wystąpiły dobrze znane i zasłużone firmy polskie: Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego dawniej Magister Klawe, Warszawskie Towarzystwo Akcyjne Handlu Towarami Aptecznymi d. „Ludwik Spiess i Syn“, apteka magistra farmacji J. Gessnera, fabryka chemiczna „Zawadzki i S-ka w Warszawie, „Karol Schopper i S-ka” w Bielsku, Tow. akc. „R. Barcikowski” w Poznaniu, Tow. akc. „Kazimierz Chmielewski” w Poznaniu, Sp. akc. „Eskulap” w Bydgoszczy, laboratorjum „E. Hebda” w Warszawie i t. d.

Perfumerję i wyroby kosmetyczne reprezentują: laboratorjum kosmetyczne „St. Górski” w Warszawie, fabryka „Tlen” we Lwowie, „J. i S. Stempniewicz” w Poznaniu, wielkopolskie zakłady chemiczne „M. Cegielski” w Poznaniu, fabryka „Henryk Żak” w Poznaniu i t. d.

W dziale fabryk lakierów, pokostów i innych wyrobów chemicznych zanotować należy udział: fabryk lakierów, farb olejnych, laku, glazur i t.d. „J. A. Krausse” w Warszawie, fabryki „Witold Wyszyński” w Poznaniu, pomorskiej fabryki „Śliwa i S-ka“ w Świecie nad Wisłą, Sp. akc. „A. B. C.“ w Warszawie, fabryka „Koloryt“ w Warszawie (barwniki i atramenty), Sp. akc. „M. Leszczyński i S-ka“ w Warszawie (atramenty), fabr. „Jan Neugebauer“ w Cieszynie (etery, olejki), fabr. „Ursus“ w Warszawie (świece oraz przetwory techno-chemiczne), Sp. akc. „Emil Kuźnicki“ w Oświęcimiu (smoła kamiennowęglowa, lakiery, karbolineum i w. in.

Wreszcie zaznaczyć muszę udział: „Chemicznego instytutu badawczego“ we Lwowie, mającego na celu działalność pionerską w kierunku pracy naukowo-twórczej nad budową przemysłu chemicznego w Polsce; „Instytutu weterynarji i medycyny doświadczalnej“ w Krakowie (szczepionki ochronne) oraz „Instytutu epidemiologicznego“.

Przemysł włókienniczy.

Na 2-ich „Targach Wschodnich“ przemysł włókienniczy był jakościowo reprezentowany słabiej, niż na „Targach“ poprzednich. Wiele i to bardzo poważnych fabryk powstrzymało się tym razem od udziału.

W dziale przemysłu bawełnianego wystąpiły: Tow. akc. „Ludwik Geyer“ w Łodzi, Tow. akc. Pabjanickich Fabryk Wyrobów Bawełnianych „Krusche i Ender“, Tow. akc. „Widzewskiej Manufaktury Bawełnianej“.

W dziale wyrobów wełnianych i bawełnianych:

Fabr. wyrobów wełnianych „Herman Faust i S-ka“ w Łodzi, „Schütz i Hampel“ w Łodzi, Sp. akc. „J. Smarzyński, T. Miłobędzki i J. Malewski“ w Łodzi, Sp. akc. „Tkanina“ w Poznaniu oraz Tkalnia mechaniczna „Wilamowice“. W dziale jutowym i konopnym: Sp. akc. „Gnaszyńskiej Manufaktury“.

Pozatem udział wzięły: „Łódzka Manufaktura Pluszowa Teodor Finster“, Tow. akc. „Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu“, „Landau i Weile“ w Łodzi (filce), Mechaniczna Tkalnia „Len“ we Lwowie.

Dział dywanów, kilimów i wełniaków obesłany był bardzo licznie.

Powszechną uwagę zwracała przepiękna koja spółki „Dywan“ w Warszawie, która wystąpiła z eksponatami, budzącymi ogólny zachwyt. A dalej wymienię: Sp. akc. Zakłady Przemysłowo - Handlowe „Kilim“ w Warszawie, „Krajowy Związek Przemysłowy“ we Lwowie, Syndykat „Kilim“ w Poznaniu, Towarzystwo „Ludpol“ w Warszawie, „Liga Pomocy Przemysłowej“ we Lwowie, „Sztuka Polska“ we Lwowie, pracownia tkanin i kilimów „Kobierzec“ w Brzuchowicach, wytwórnia „Wanda“ w Chybiach (Śląsk Cieszyński), „Sztuka Ludowa“ w Warszawie, „Instytucja Pomocy Uchodźcom Rosyjskim w Polsce“, „W. Komendzińska i S-ka w Zakopanem.

W dziale konfekcji i bielizny wzięły liczny udział firmy handlowe, a między innemi: Sp. akc. „Kraft i S-ka“ w Warszawie, „R. Wapniarski“ w Warszawie, Wielkopolska Wytwórnia Bielizny „Antoni Łukowski“ w Warszawie, fabr. „Tryumf“ w Pobitnie i t. d.



W dziale tiuliu, koronek i firanek wystawiały: „Szlenkier, Wydżga i Weyer“ w Warszawie, Tow. akc. Warszawskiej Fabryki Firanek „Gettlich, Bracia Geyer, Herbst“, pracownia „Marja Raczyńska“ w Poznaniu, fabryka „I. Łaszczewski“ w Kaliszu.

Przemysł drzewny.

W dziale drzewno-budowlanym wystąpiło po raz pierwszy na targach w Polsce Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wystawiając własny, bardzo obszerny i gustownie wykończony pawilon, w którem wystawiono eksponaty wszystkich leśnictw państwowych. Liczne a szczegółowo opracowane tablice i wykresy ułatwiały zwiedzającym zapoznania się z państwową gospodarką leśną.

Z firm prywatnych w tym dziale wystąpiły: „Bracia Groedel‘ (oryginalny kjosk własny) w Skolu, Ziednoczenie Przemysłu Drzewnego „Ojkos“ we Lwowie (pawilon własny), „A. Tylman“ w Skarżysku i in.

W dziale meblarsko-stolarskim powszechną uwagę zwróciły eksponaty znanej fabryki meblarskiej w Warszawie „Z. Szczerbiński‘„ która śmiało konkurować może z najbardziej renomowanemi firmami zagranicznemi. A dalej udział wzięli: „Franciszek Arens“ w Warszawie (nader gustowne sypialnie), „W. Nowakowski i Synowie“ w Poznaniu, towarzystwo „Silvars“ w Łodzi, „Jerzy Uznański“ w Jaszczurówce (Zakopane), fabryka „Wanda‘, w Toruniu (meble gięte), pracownia „W. Stolarski“ w Oświęcimiu, „Pebede“ w Krakowie, fabryka „Odbudowa“ w Kołomyi, „Ojkos“ we Lwowie, „Leon Kruk“ we Lwowie, fabryka „Dąb“ we Lwowie i szereg innych.

W dziale koszykarstwa wyróżniały się eksponaty „Syndykatu Koszykarskiego“ w Krakowie, spółki „Wiklina“ we Lwowie, pracowni „Wawrzeńczyce“, oraz spółki „Polski przemysł wiklinowy“ w Warszawie.

W dziale zabawkarstwa oraz artystycznych wyrobów drzewnych wystąpił cały szereg firm, zarówno tych, które już dały się poznać na targach poprzednich, jak i nowopowstałych. Zabawkarstwo polskie, gdy nadal w ten sposób rozwijać się będzie, może odegrać rolę poważną w naszym handlu wywozowym. Udział w tym dziale wzięły: Towarzystwo „Ludpol“ (rozmaite zabawki drzewne, wyróżniające się artystycznem

wykonaniem, batiki, galanterja drzewna i t. p.), fabryka „Haga“ we Lwowie, wytwórnia „Świt“ w Rzeszowie, wytwórnia „Mikrokosmos“ we Lwowie, fabryka „Faza“ w Bydgoszczy, wytwórnia stylowych zakopańskich zabawek drewnianych „Kuliki“, fabryka „Jaworów“ pod Lwowem (zabawki i galanterja drzewna) spółka akcyjna „Gnom“ w Warszawie, wytwornia „M. Garbacki“ w Leżajsku, „Sztuka Ludowa“ w Warszawie, sp. akc. „Wiór“ w Warszawie, „Stuka“ we Lwowie (batiki), szkoła „Irena Pollak“ we Lwowie (batiki) i in. Pozatem inne rodzaje zabawek wystawiały: fabryka Adama Szrajera w Kaliszu, (lalki, zabawki pluszowe), wytwórnia „Liga Pomocy Przemysłowej“ we Lwowie (zabawki wełniane), „Polski Związek Wytworu Zabawek i Galanterji“ w Warszawie, „Krasnoludek“ w Krakowie, „Rauer, Kredyk i S-ka“ w Warszawie, fabryka „Teknon“ we Lwowie.

Przemysł mineralny.

W dziale ceramiki obesłanym bardzo licznie wymienię: fabrykę „Bracia Wrońscy” (kjosk własny), zarząd dóbr „Dębica”, cegielniane zakłady Kawenczyńskie „Kazimierz Grancow”, Wielkopolską fabrykę wyrobów ceramicznych „Terraco”, zakłady ceramiczne „Janówek“, zakłady „N. Perkiewicz” (w Wielkopolsce) i in.

W dziale wyrobów cementowych udział wzięły: Tow. Akc. „Górka“, oraz fabryka „Eternit“.

Porcelana i terrakota były wystawione przez Polską Fabrykę „Pacyków“ koło Stanisławowa (pawilon własny), fabrykę „Ceramika“ w Łodzi, Tow. Akc. „Galwana“ w Bydgoszczy i fabrykę „Metalporcelana“ w Grudziądzu.

W dziale wyrobów szklanych wystąpiły: huta szklana „Ożarów“, fabryka szkła „Paulina“ w Częstochowie, „Piotrkowska Huta Szklana“, Tow. Akc. „Ząbkowickiej Fabryki Szkła“ i „Kryolit“ w Warszawie (szkła i aparaty do celów technicznych) i in.

Pozatem udział wzięły: Zakłady Przetworów Kredowych „Kreda“ we Lwowie, Fabryka gipsu „Scipio i S-ka“ w Łopuszce Wielkiej, „Kopalnia Dolomitu“, kopalnia czerwonego piaskowca „L. Lewański“ w Wierzbniku.

Przepiękne witraże wystawiły: zakłady przemysłowe „Industria“ w Krakowie i „I. G. Żeleński“ w Krakowie.

Garbarstwo na 2-gich „Targach Wschodnich“ było reprezentowane bardzo wydatnie. Znana fabryka garbarska „Bracia Pfeiffer“ w Warszawie wystawiła ładną kolekcję wszelkich skór podeszwianych, jucht, kruponów i t. p. Również okazale wystąpiła fabryka „Teodor Karsch“ w Radomiu, a dalej garbarnia „Emiljan i Władysław Bracia Domańscy” w Lublinie (juchty, blanki, skóry hamburskie, szpalty i t. p.), fabryka „L. Schmidt i S-ka” w Żyrardowie, zakłady garbarskie „T. Wickenhagen” w Radomiu (pasy), sp. akc. „Polskie Zakłady Garbarskie“ w Krakowie. W dziale wyrobów skórzanych wyróżniały się: „Spółka Wytwórcza Polskich Rymarzy i Siodlarzy” w Warszawie (uprzęże robocze, konfekcje skórzane, pasy), zakłady fabryczne „Dermapol” w Warszawie, (wyroby siodlarskie, przybory podróżnicze, galanterja skórzana), fabryka wyrobów siodlarskich „Władysław Schwarz” w Starogardzie (uprzęże), fabryka „J. Cichocki” w Warszawie (przybory myśliwsko-skórzane).

W dziale obuwia udział wzięły: sp. akc. „Słoń” (dawniej „Bracia Kipper”) w Warszawie, sp. akc. „Gafota” we Lwowie, fabryka „Siła” w Warszawie, sp. akc. „Polska Centrala Handlowa” w Warszawie, fabryka „Wola” w Warszawie, fabryka „Mikado” w Bielsku, „Piotr Kaufman” w Starogardzie i w. in.

Hodowla nasion na 2-ich „Targach Wschodnich“ jak i na 1-szych była reprezentowana bardzo poważnie.

Spółka Akcyjna „Agricola“ w Warszawie wystawiła produkcji własnej: żyto ozime o typie wczesnym „pawi kłos“—(charakterystyczne zabarwienie słomy); żyto jare o typie wczesnym i późnym, owies na grunta suchsze selekcjonowany z „szatiłowskiego” w kierunku sztywnej słomy i cieńszej łuski, nasiona warzyw, okazałe eksponaty samych warzyw i wreszcie nasiona buraków cukrowych, reprezentowanej przez firmę hodowli „Kuhn i S-ka” w Naarden (Holandja).

Spółka akcyjna hodowli nasion „Udycz“ w dobrach Staszowskich wystawiła cały szereg nasion buraków cukrowych, zbóż i warzyw.

Dalej wymienię: Tow. Akc. „Granum“; hodowlę nasion buraków pastewnych i siewów w Wielkiej Słupi (woj. poznańskie); gospodarstwa nasienne: Bracia Kleszczyńscy, „Rozwadów“ ks. J. Lubomirskiego, „Borynice“ hr. Mycielskich, „Łopuszka Mała“ K. Pogonowskiego, „Turady“ Br. Komornickiego, „Witków“ dr. O. Hlawatego i in.

Przemysł papierniczy reprezentowały: papiernia „Soczewka“, Tow. Akc. „So-

lali" w Żywcu, Sp. akc. „Karpalit" we Lwowie, „Częstochowska Fabryka Obić Papierowych", Fabryka „J. Franaszek" w Warszawie, fabryka tektury i papieru „Jan Kłosowski" w Fordonie, fabryka tektury i papieru „Anna Krauze" we Lwowie oraz cały szereg firm handlowych, które wystawiały wyroby papierowe, galanteryjno papierowe i t. d.

Jak na wszystkich targach polskich **przemysł spożywczy** był reprezentowany nadal wydatnie. Udział między innemi, brały:

a) fabryki wódek i likierów: „J. A. Baczewski" we Lwowie, „B. Kasprowicz" w Gnieźnie, Sp. akc. „Krakus" w Krakowie, „Hartwig Kantorowicz" w Poznaniu, „M. A. Winkelhausen" w Starogardzie, „Józef Kuhn" w Gdańsku, „Pierwszy Śląski Przemysł" w Cieszynie, fabryka „Wyskok" w Bielsku, „Tabromik" w Gnieźnie i w. in.,

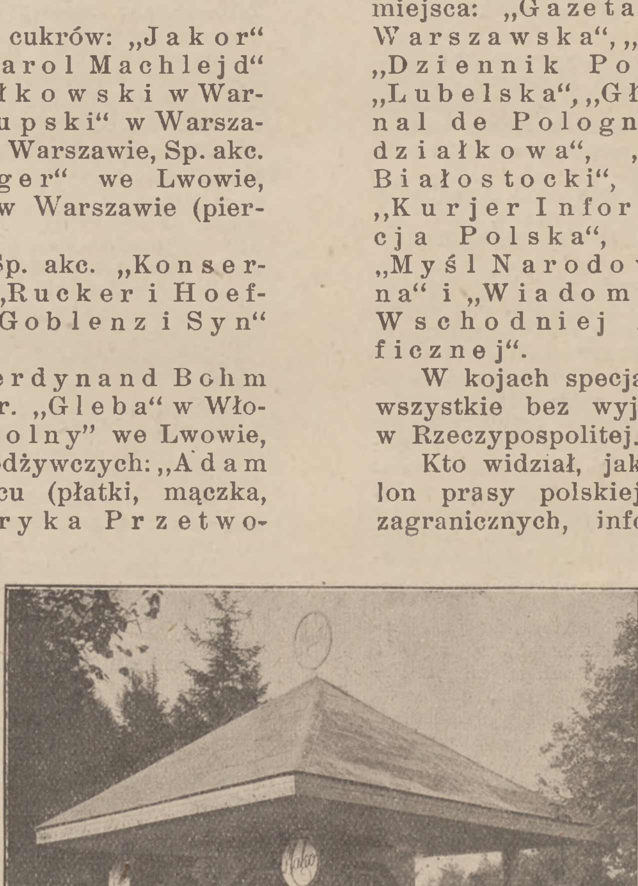
b) fabryki czekolady i cukrów: „Jakor" w Warszawie, Sp. akc. „Karol Machlejd" w Warszawie, „Jan Ziółkowski w Warszawie, „Teodor Biskupski" w Warszawie, fabryka „Ursus" w Warszawie, Sp. akc. „Rucker i Hoeflinger" we Lwowie, „Jan Wróblewski" w Warszawie (pierniki) i in.,

c) fabryki konserw: Sp. akc. „Konserwa" we Lwowie, Sp. akc. „Rucker i Hoeflinger" we Lwowie, „Goblenz i Syn" w Krakowie,

d) fabryki cykorji: „Ferdynand Bohm i S-ka" w Włocławku, fabr. „Gleba" w Włocławku, fabr. „Jakób Polny" we Lwowie,

e) fabryki produktów odżywczych: „Adam Branicki" w Sosnowcu (płatki, mączka, kakao, owsiane); „Fabryka Przetworów Odżywczych w Częstochowie, a dalej: fabr. przetworów ziemniaczanych „Lubań", fabr. makaronów „Magela", fabr. „F. Lehman", Sp. akc. „Owoc Płocki" i in.

Na specjalną wzmiankę zasługują „Zakłady Przemysłowe Przetworów Roślinnych" w Bobrku pod Oświęcimem, produkujące roślinny buljon „Mako", który swoją wartością odżywczą przewyższa znacznie wszelkie tego rodzaju wyroby zagraniczne.



Pawilon Zakładów Przemysłowych Przetworów Roślinnych w Bobrku pod Oświęcimem na Targach Wschodnich.

Kończąc na tem sprawozdanie z 2-ich „Targów Wschodnich" nie mogę pominąć milczeniem udziału wydatnego w tych targach prasy polskiej. Dzięki inicjatywie Tow. akc. „Reklama Polska", które podjęło się pracy organizacyjnej, powstał specjalny pawilon prasy polskiej. W nader gustownie udekorowanej sali tak zwanego „Pałacu Sztuki", przyczem należy nadmienić, iż dekoracje zostały wykonane według pomysłu artysty-dekoratora teatrów miejskich we Lwowie p. Stahla, oddzielne koje zajęły: „Kurjer Warszawski", „Rzeczpospolita", „Ilustrowany Kurjer Codzienny", „Goniec Krakowski", „Polskie Towarzystwo Ekonomiczne" (reprezentujące szereg wydawnictw specjalnych), Warszawska Agencja Wydawnicza „WAW", oraz czasopismo „Rynek Łódzki". Na oddzielnych kolumnach zajęły miejsca: „Gazeta Poranna" „Gazeta Warszawska", „Kurjer Poznański", „Dziennik Poznański", „Ziemia „Lubelska", „Głos Lubelski", „Journal de Pologne", „Gazeta Poniedziałkowa", „Iskra", „Dziennik Białostocki", „Głos Wołyński", „Kurjer Informacyjny", „Ilustracja Polska", „Tydzień Polski", „Myśl Narodowa", „Polska Zbrojna" i „Wiadomości Ekonomiczne Wschodniej Agencji Telegraficznej".

W kojach specjalnych zamieszczone były wszystkie bez wyjątku pisma, wychodzące w Rzeczypospolitej.

Kto widział, jakie zainteresowanie pawilon prasy polskiej wzbudził wśród gości zagranicznych, informujących się szczegółowo o kierunku, nakładzie i sferze wpływów każdego pisma, ten musiał przyznać, iż inicjatywa „Reklamy Polskiej" była nader szczęśliwa i dla prasy naszej pożyteczna.

„Przewodnik" po 2-ich „Targach Wschodnich" wydała nakładem własnym Warszawska Agencja Wydawnicza „WAW", drukując w zakładach drukarskich F. Wyszyńskiego i S-ka w Warszawie.

T. P.

„BANK MAŁOPOLSKI"

Spółka Akcyjna

KRAKÓW, Rynek 25, (dom własny).

ODDZIAŁY: Warszawa—ul. Marszałkowska 154, Łódź—ul. Moniuszki 4, Bielsk—ul. Kolejowa 8 (dom własny), Zakopane—ul. Krupówki 38, Tarnów—ul. Krakowska 8, Rzeszów—ul. Jagiellońska 3, Jasło—ul. 3-go Maja (dom własny), Stanisławów—ul. Sapieżyńska 10, Lwów—ul. 3-go Maja 10 (dom własny).

Jeden z najstarszych (założony w r. 1869) i najpoważniejszych banków w Małopolsce zachodniej „Bank Małopolski" S. A. w Krakowie wziął udział w „Targach Wschodnich", pragnąc przedstawić wyniki swojej pożytecznej działalności w dziedzinie popierania wytwórczości krajowej.

W zbudowanym specjalnie dla tego celu pawilonie własnym, wyróżniającym się dobrym smakiem i czystością linji architektonicznych, „Bank Małopolski" udzielił gościny wyłącznie tym przedsiębiorstwom przemysłowym, które finansuje i którym ułatwia osiągnięcie rozwoju dla dobra życia gospodarczego Polski.

Wśród licznie zgrupowanych tutaj firm, bynajmniej nie wszystkich finansowanych przez ten bank, bo to wymagałoby szeregu pawilonów, wyróżniały się swoimi eksponatami:

Sp. akc. **„Ursus"** w Warszawie, produkującej silniki typu Diesel'a, oraz silniki dwa i czterokonne. Pod względem uniezależnienia się gospodarczego od zagranicy, ta gałąź wytwórczości sp. akc. **„Ursus"** ma olbrzymie znaczenie dla kraju. Dzięki poparciu materjalnemu „Banku Małopolskiego", fabryka **„Ursus"** mogła rozwinąć swoją wytwórczość w kierunku produkowania **traktorów,** dotychczas sprowadzanych wyłącznie z zagranicy. O zaletach tych traktorów, posiadających tą zwłaszcza wyższość nad zagranicznemi, iż opalane być mogą nietylko naftą, lecz wszelkim tłuszczem (aż do starego masła włącznie) świadczył najlepiej pokaz orki temi traktorami, zorganizowany podczas Targów w Dublanach. Uzupełniała eksponaty, wytwarzana przez fabrykę **„Ursus"** armatura pierwszorzędnej jakości.

Sp. akc. **„Azot"** w Borach, olbrzymia fabryka chemiczna, której budowa została zakończona w r. 1921 dzięki finansowemu poparciu Banku Małopolskiego. Fabryka ta produkuje: azotan sodowy (saletrę), potasowy i amonowy oraz azotan ołowia, kwas azotowy wszelkich koncentracji od 30—96% i wyżej, Żelazocjanki wszelkiego rodzaju, lonty dla górnictwa i t. p. W najbliższej przyszłości fabryka **„Azot"** produkować będzie: proch lontowy i górniczy, kwas mrówkowy i jego sole oraz płynny kwas węglowy. Dla bilansu handlowego Polski wytwórczość tej fabryki mieć będzie doniosłe znaczenie, gdyż jej produkcja mieć będzie duży zbyt zagranicą.

Sp. akc. **„Krakus"** w Krakowie na Zabłociu należy do rzędu największych przedsiębiorstw przemysłu spirytusowego. Urządzona według najnowszych wskazań techniki, zaopatrzona w udoskonalone aparaty, posiadająca własną gorzelnię i rektyfikację spirytusu (roczna produkcja 300 wagonów spirytusu) sp. akc. **„Krakus"** słynie ze swoich likierów (produkcja przekracza 100 wagonów), wódek, essencji (roczna produkcja 10 wagonów) oraz koniaków (produkcja 35—40 wagonów). Niezależnie od tego sp. akc. **„Krakus"** posiada: własną marmeladziarnie, której roczna produkcja wynosi z górą 50 wagonów, oraz fabrykę potasu, pierwszą i jedyną w Polsce, produkującą ten niezbędny artykuł dla hut szklanych i fabryk sukna. W tym dziale produkcja wynosi na razie 250 wagonów rocznie, lecz wkrótce, po uruchomieniu wszystkich maszyn wzrośnie w dwójnasób.

Fabryka gipsu **hr. Scipio w Łopuszcze Wielkiej,** której kierownik artystyczny znany rzeźbiarz krakowski p. Langman, wystawił przepiękne eksponaty o wielkich walorach kompozycyjnych.

Wytwórnia zabawek **„Świt"** w Rzeszowie, produkująca pomysłowe i miłe zabawki drzewne oraz kartonowe i bardzo interesujące gry towarzyskie. Te ostatnie, oparte na motywach i tematach swojskich z powodzeniem wypierają z naszego rynku naiwne a ciężkie w pomysłach gry niemieckie.

Polskie Zakłady Garbarskie w Krakowie wystawiają eksponaty różnego rodzaju i gatunku skór, nieustępujących w niczem okrzyczanym fabrykatom czeskim i wiedeńskim, świadczą o wysokiej wartości produkcji krajowej.

Przemysł ceramiczny reprezentowała fabryka **„Złotoglin"** w Warszawie, która reprezentowała cały szereg figur i grup, wyróżniających się subtelnem modelowaniem i niezwykle artystycznym wykończeniem.

Zjednoczone fabryki tutek i bibułek „Bełdowski, Herliczka i Wołoszyński" wystawiły cieszące się zasłużonem uznaniem tutki Morwitan i inne.

Fabryka Maszyn Dominika Jury z Kęt, wystawiła różne maszyny rolnicze, które dla swych zalet konstrukcyjnych znalazły chętnych i licznych nabywców na Targach.

Wreszcie Fabryka mebli Nowakowskiego w Poznaniu zaprezentowała stylowe meble i wnętrza pokojów, śmiało wytrzymujące porównanie z najwytworniejszemi okazami meblarstwa zagranicznego.

Szereg innych przedsiębiorstw, finansowanych przez Bank Małopolski, nie mógł dla braku miejsca, znaleść gościny w pawilonie banku.

Ale wszystkie te poważne przedsiębiorstwa, znane dobrze w kraju, jak fabryki **„Odlew"**, **„Soła"**, **„Pocisk"**, **„Nitrat"**, **„Kauczuk"**, **„Lubna"** i **„Szreniawa"** wystawiały na „Targach", aby zamanifestować swój udział w przeglądzie sił gospodarczych Polski, aby dać dowód, że — mimo wszelkie przeszkody — przemysł nasz dąży wytrwale drogą rozwoju do wyzwolenia się z pod przewagi zagranicy, a ułatwiają mu to zadanie także instytucje finansowe, jak **„Bank Małopolski"**, które nie na drodze spekulacji giełdowej, lecz na drodze szerokiego poparcia i współpracy z przemysłem rodzinnym utrwalają swe wpływy i opierają swój rozkwit dla dobra kraju.

Sejmik spółdzielni zarobkowych i gospodarczych.

Dnia 26 i 27 r. b. odbył się w Poznaniu Sejmik Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych. Sejmik zagaił ks. patron Adamski, którego wybrano też na przewodniczącego.

Po powitalnych przemówieniach delegatów pokrewnych organizacji, zabrał głos wicepatron, dr. Wł. Seydlitz, który złożył szczegółowe sprawozdanie z działalności Związku za 1921 r. oraz zobrazował rozwój spółdzielni.

Rok sprawozdawczy obejmuje 360 spółdzielni, z których 331 związkowych, 8 śląskich i 21 odciętych; w tej liczbie 231 spółdzielni kredytowych, 66 rolniczo-handlowych, 42 spożywczych i 21 różnych; według zaś rozmieszczenia 249 spółdzielni mieści się na terenie województwa poznańskiego, 82 w województwie pomorskiem, 8 w wojew. śląskiem, 9 na Górnym Śląsku, 10 w Prusach Zachodnich. Ogólna liczba członków wynosi 234.861.

Przychód wszystkich spółdzielni związkowych wynosił 561 milj. mk., rozchód około 394 milj. mk., czysty zysk 174 milj. mk. W okresie sprawozdawczym spółdzielni korzystały w dużej mierze z kredytów bankowych i rządowych. Suma weksli zdyskontowanych w P. K. K. P. wynosiła 50 milj. mk.; ogółem spółdzielnie związkowe posiadały efektów na sumę przeszło pół miljarda mk. Stopy procentowe od pożyczek wynosiły 5-10%, płacono zaś od depozytów 3 do 5 procent.

Następnie ks. patron Adamski scharakteryzował ogólną sytuację gospodarczą Polski, podkreślając brak gotówki, który hamuje rozwój warsztatów pracy. Należy przeto starać się o kapitały, ściągać je z zagranicy, której trzeba zapewnić dogodne warunki. Dalej zachęca ks. patron ogół do zakupywania akcji różnych przedsiębiorstw, gdyż tym sposobem przemysł i handel osiągną nowe środki, niezbędne dla dalszego rozwoju.

Dr. Taylor omawiał niedomagania i braki w ustawach podatkowych i stemplowych, krępujących rozwój spółdzielni, wskazując szereg uproszczeń jakie należałoby wprowadzić do przepisów wykonawczych odnośnych ustaw. Odpowiednią rezolucję sejmik jednogłośnie uchwalił.

Przyjęto rezolucję dotyczącą udziałów w spółdzielniach, przyjmując następujące normy: a) w spółdzielniach kredytowych z nieogr. odpowiedzialnością udział powinien wynosić najmniej 10.000 mk. b.) w spółdzielniach kredytowych z ogr. odpowiedzialnością udział winien wynosić najmniej 50.000 mk., a odpowiedzialność na każdy udział 100.000 mk. c.) w spółdzielniach handlowo-rolniczych udział najmniej 50.000 mk., odpowiedzialność na każdy udział 100.000 mk. d.) w spółdzielniach spożywczych udział najmniej 3.000 mk., odpowiedzialność na każdy udział 3.000 mk.

Następnie przyjęto dwie rezolucje, dotyczące zasad, jakie winny przestrzegać spółdzielnie kredytowe celem utrzymania sprawności oraz w sprawie krzewienia oszczędności wśród ludu. Do tego, między innemi, ma zmierzać podwyższenie stopy procentowej stosownie do położenia na rynku pieniężnym oraz przyjmowanie oszczędności każdego czasu i w każdych kwotach nawet wtedy, gdyby spółdzielnie chwilowo nie miały z przyjęcia ich korzyści.

Dalej p. Czapski referował sprawę obliczania dywidendy towarowej, zalecając przeznaczać na dywidendę więcej jak 50%. Sejmik stwierdza, że organizacje rolniczo-handlowe w formie spółdzielni dają zupełną możność zaspokojenia potrzeb rolnictwa. Następnie uchwalono zlikwidować czynności handlowe sekretarjatu dla Rolników.

Ks. Bolt mówił o tem, jaki jest zakres rewizji urzędowych według nowego prawa oraz czy zaleca się aby Związek wykonywał także rewizje techniczne i za jaką opłatą.

Dyr. Bajoński mówił o spółdzielczości na Górnym Śląsku i konieczności utworzenia tam oddziału Związku. Ks. patron Adamski referował o organizacji i działalności Departamentu spółkowego Banku Związku Spółek Zarobkowych. Sejmik upoważnia Patronat do zawarcia umowy z Bankiem Związku w sprawie sprzedaży przez Bank za pośrednictwem spółdzielni akcji przedsiębiorstw wśród ludu.

Wicepatron, dr. Wł. Seydlitz referował projekt zmiany ustawy o spółdzielniach, przyjęty na posiedzeniu Rady Spółdzielczej. Dyr. Karasiewicz referuje sprawę zmiany formy prawnej handlowych centrali związkowych (Banku Związku, Centrali Rolników, Związkowej Centrali Maszyn i Hurtowni Swółek Spożywców) i dowodzi, że zmiana dotychczasowej ich formy jako spółek akcyjnych nie jest wskazana, co Sejmik aprobuje.



Po przyjęciu rachunków rocznych Związku za 1921 r. i budżetu na 1922 r., Sejmik dokonał wyborów uzupełniających do Patronatu.

Na wicepatrona, na miejsce zmarłego dr. Rzepnikowskiego, wybrany został ks. Bolt, na członków Patronatu: ks. Budaszewski i p. Kędzior.

Pożyteczne wydawnictwo.

Nakładem znanej już ze swej ruchliwości firmy „Warszawska Agencja wydawnicza WAW“ ukazała się w druku wartościowa książka informacyjna p. f. „Wielki przemysł, handel i finanse Polski — Spółki akcyjne“. Jak wszystkie wydawnictwa tej firmy, tak i to ostatnie wyróżnia się wytworną wprost szatą zewnętrzną.

Książka formatu albumowego, zawiera dokładny spis spółek akcyjnych podzielonych na działy według specjalności, z oznaczeniem roku powstania spółki, wysokości kapitału zakładowego, zakres działalności, władz spółki oraz wysokości wypłacanej dywidendy za ostatni rok operacyjny.

Odszukanie niezbędnej informacji ułatwiają szczegółowo i pomysłowo opracowane skorowidze firm, nazwisk, nazw i przedmiotów. Tytuły poszczególnych działów podano w językach: polskim, francuskim i niemieckim.

Dobra książka informacyjna posiada wielkie znaczenie dla rozwoju stosunków handlowych i dlatego wydawnictwo firmy „WAW“ zasługuje na bezwzględne uznanie. Przez stawianie swoich wydawnictw na wysokim poziomie zarówno pod względem redakcyjnym, jak i techniczno-graficznym firma „WAW“ daje dowód, iż poważnie pojmuje swoje zadanie, że służy dobrze tym celom, jakie zakreśliła swojej działalności. Zaznaczyć to należy zwłaszcza obecnie, gdy pojawia się w Polsce bardzo wiele wydawnictw pseudo informacyjnych, obliczonych jedynie na zdobycie płatnych inseratów i będących zlepkiem bezużytecznych, gdyż najczęściej fałszywych i chaotycznych wiadomości.

Rynki zbożowe.

Chwilę obecną, na rynkach zbożowych świata, charakteryzują dwa sprzeczne objawy. Z jednej strony urzędownie stwierdzono, że plony krajów eksportujących zboże są w roku bieżącym znacznie wyższe, niż w roku ubiegłym, a prywatne wiadomości nietylko potwierdzają prawdę, ale konstatują, iż nadwyżka będzie większą, niż twierdzą urzędowe źrodła. Z drugiej strony również i urzędowo, i prywatnie zauważono fakt, iż pomimo większego w roku bieżącym, niż lat poprzednich deficytu krajów importujących, obroty zbożem są w sezonie bieżącym mniejsze, niż w tymże sezonie roku ubiegłego.

W samej Kanadzie urzędowo określono urodzaj pszenicy w roku bieżącym cyfrą 365 miljonów buszli, a potężne miejscowe towarzystwo handlu zbożem twierdzi, że rolnicy Kanady wyprodukowali w roku bieżącym mniej jak 385 miljonów buszli tegoż zboża. Za rok zaś ubiegły już bezspornie stwierdzono, że urodzaj stanowił 285 mil. buszli pszenicy. Okazuje się znaczna zwyżka plonów.

Obok tych cyfr, wprost niewiarogodnie brzmią wiadomości takie, jak np. że w Stanach Zjednoczonych w ubiegłym tygodniu dostarczono na rynki 13,852,000 buszli pszenicy, kiedy w tymże czasie w roku ubiegłym znajdowało się na rynkach Stanów Zjednoczonych 17,193,000 buszli.

Do elewatora w Winnipegu za ubiegły tydzień dostarczono pszenicy w roku bieżącym 5,791,000 buszli, kiedy w tymże czasie w roku ubiegłym przybyło tam 9,225,000 buszli. Również porównanie obrotów pszenicą z obrotami w poprzednim tygodniu okazuje zmniejszenie ostatnich.

Widoczna niechęć posiadaczy zboża tak kupców, jak i producentów, tłomaczy się już to sytuacją polityczną, już to innymi konjunkturami, ale koniec końców pociąga za sobą pewną choć niewielką zwyżkę cen wszystkich zbóż na wszystkich rynkach świata.

Kraje importujące usiłują wszelkiemi sposobami ograniczyć import obcego zboża do minimum. Niemcy obok reglamentacji spożycia szukają sposobów zastąpienia normalnego chleba surogatem, jak np. chlebem z przymieszką mąki owsianej, a we Francji rząd przedsiębierze akcję, aby wprowadzić do użycia chleb z mąki mniej białej, a nie mniej pożywnej, ale otrzymywanej ze zboża w większej procentowej ilości, niż piękna mąka dziś używana do wypieku. Ciekawym i nie mniej charakterystycznym niż wspomniany objawem jest ten fakt, że w roku bieżącym na wszystkich rynkach świata owies notuje się po cenach wyższych niż jęczmień.

Ten ostatni objaw na rynku warszawskim występuje dość wyraźnie.

Na Giełdzie Zbożowej w Warszawie podobnie jak na giełdach poznańskiej i lwowskiej, obroty są dość ożywione, a ceny wahają się nieznacznie. Różnica notowań dziennych nie przekracza zwykle 200—300 Mk. na 100 Klg. Wahania te są w ścisłej łączności z wahaniem naszej marki i idą śladem wahań tego kursu.

Oto kilka cyfr ilustrujących łączność tych dwuch objawów.

Warszawa dnia	za 100 klg. żyta płacono Mk. p.	za 100 Mk. p. płacono cent. (0,01 dolara)
1-go września r. b.	18.200	1,19
7-go „ “	17.850	1,38
14-go „ „	17.808	1,44
21-go „ „	18.150	1,31
23-go „ „	18.708	1,13

Ta zależność cen zboża od kursu naszej marki jest rzeczą naturalną, bo istotna wartość 100 Klg. żyta ulega mniejszym zmianom i jest o wiele stalszą, wartość zaś naszej marki jest aż nadto chwiejną.

Swoją drogą, mimo zobrazowanej na powyższej tablicy zwyżki, nie przestajemy być krajem najtańszego na świecie chleba. Ceny tegoż żyta na głównych rynkach Europy w przełożeniu na dolary za 100 Klg., w tymże mniejwięcej okresie czasu były następujące:

Wrzesień	Warszawa	Berlin	Liverpol
za tydzień od 1-go do 7-go	2.24	3,39	3,34
„ „ „ 7-go „ 15-go	2,52	3,26	3,22
„ „ „ 16-go „ 23-go	2,36	3,30	3,34

Ceny powyższe są przeciętne za cały tydzień; cyfr po 23-cim września jeszcze nie posiadamy.



Handel drzewem w Gdańsku.

Od bardzo dawna już Gdańsk grał wybitną rolę jako centrum handlu drzewem. Zdawało się też, że inaczej być nie może. Albowiem Gdańsk przecież leży nad brzegiem morza, tam, gdzie się łączy z niem jedna z największych rzek europejskich, nad której brzegami rosną lasy tysiącoletnie.

Przed wiekami już Wisłą płynęły do Gdańska olbrzymie tratwy, a stąd rozsyłano drzewo na świat cały. I w ten sposób drzewo narówni ze zbożem i cukrem stało się jednym z najwybitniejszych artykułów gdańskiego handlu eksportowego.

Aczkolwiek w ostatnich czasach mało się posługiwano drogą wodną, a zamiast niej wolano korzystać z kolei przy transportowaniu drzewa, jednak znaczenie handlu drzewem dla Gdańska pozostało takie samo, jak dawniej, kiedy jeszcze wogóle nie było kolei żelaznych, a wzdłuż całej Wisły rozlegały się w ciepłe noce letnie długie, monotonne nawoływania flisaków.

Przed wojną głównemi artykułami handlu były sosnowe i dębowe belki, budulec i podkłady kolejowe. Najwięcej drzewa importowano wtedy z Rosji i b. Kongresówki, a częściowo także z Małopolski. Niewiele drzewa nadchodziło wreszcie do Gdańska z lasów wschodnio-pruskich.

Największym odbiorcą drzewa była odwiecznie Anglja która zakupywała prawie połowę drzewa z Gdańska. Niemało drzewa jednak nabywali w Gdańsku również kupcy belgijscy, holenderscy, duńscy i niemieccy.

Kiedy wszakże tylko wojna się rozpoczęła to też import drzewa do Gdańska osłabł, a wzmocnił się znowu dopiero wtedy, gdy Niemcy zaczęli gospodarować w polskich lasach... W każdym razie handel drzewem już nie powrócił do rozmiarów przedwojennych.

Zakończenie wojny zmieniło dopiero całkowicie i gruntownie położenie Gdańska zarówno pod względem politycznym, jak i gospodarczym.

Przy przewrocie na wschodzie Europy, gdy ogłoszono Gdańsk jako wolne miasto, stało się ono punktem zbornym, wybitnem centrum dla całego, wschodnio-europejskiego handlu drzewem. Przyczynił się do tego oczywiście dużo rozwój handlu drzewem w Polsce.

Handel ten przed wojną był bardzo źle zorganizowany. Dopiero w ostatnich czasach powstało w Polsce kilka większych firm drzewnych śród których jest wielu współwłaścicieli — żydów.

Handel drzewem w Polsce zaczął się też rozwijać bardzo silnie i gra już obecnie wybitną rolę w handlu światowym.

W związku z tem organizuje się w Warszawie specjalna giełda drzewna. Pozatem handlem drzewa w Polsce zaczęły się interesować, oprócz Anglji, także Włochy i Szwajcarja.

Wskutek rozwoju handlu drzewem w Polsce, Gdańsk rozwinął się w znacznej mierze, gdyż w eksportowaniu drzewa z Polski, Gdańsk gra kolosalną rolę, jako jedyny port, przez który Polska ma przystęp do morza.

Gdańsk jednak nie posiada jeszcze należytych urządzeń dla wielkiego handlu drzewem, a przeto zdarzają się tu często wysoce nieprzyjemne komplikacje z tak zwanemi zatorami kolejowemi.

Do Gdańska przychodziło codziennie przeszło 400 wagonów drzewa. Wyładowywać jednak można było tylko 150 do 200 wagonów, a przeto dyrekcja kolejowa pewien czas nie przyjmowała dostaw drzewa do Gdańska. Kolosalny rozwój handlu drzewem w Gdańsku spowodował także to, że robotnicy zatrudnieni przy wyładowywaniu drzewa w Gdańsku otrzymują wysoką zapłatę, a fabryki w Gdańsku narzekają że robotnicy od nich odchodzą i idą do portu, gdzie płacą więcej za robotę. Jedno z przedsiębiorstw przemysłowych w Gdańsku nie mogło przyjąć zamówienia na $1\frac{1}{2}$ miljarda marek, ponieważ nie miało dostatecznej liczby robotników.

Handel drzewem w Gdańsku rozwija się coraz bardziej, obecnie głównie dzięki Polsce, z czego korzystają przeważnie niemcy gdańscy. Jednakże po ukończeniu budowy portu polskiego w Gdyni, uda się te zarobki skierować głównie w ręce polskich przedsiębiorców i robotników.

Iksen.

Przegląd cen krajowych.

(Poniżej podajemy dalszy ciąg (początek w N-rze 15 — 16) wahania się cen różnych towarów w pierwszem półroczu r. b. Ceny na pierwszem miejscu odnoszą się do końca połrocza, następne idą wstecz do początku r. b.

Ołówki kopjowe gros — 8,100 — 7,400 — 6,000— 12,000 — 5,000.

Ołówki czarne gros — 4,700 — 3,700 — 3,000 — 12,500.

Ołówki kolorowe gros — 7,260—13,400—6,000— 6,600 — 6,000.

Obsadki biurowe gros — 6,500 — 6,000 — 4,800— 5,000.

Obsadki szkolne gros — 1,500—1,200—650.

Stalówki „Krzyżówki" kr. gros — 720—650—620.

Stalówki mieszane gros — 350—300—270.

Stalówki angielskie gros — 1,000—1,650—1,000— 1,000.

Guma do wycierania słów funt — 1,800—1,000— 2,000 — 1,000 — 900 — 1,800

Guma arabska w płynie flakon — 98 — 60 — 50.

Nici Coats'a 200-y Nr. 10 gros—39,300—35,700 — 34,680 — 36,000 — 29,160 — 27,600 — 32,280 — 39,120 — 42,720 — 42,400.

Nicy Coats'a 200-ty Nr. 40 gros—26,820—27,000— 26,100 — 28,800 — 22,680 — 21,240 — 24,900 — 36,000 — 39,600 — 32,400.

Nici Coats'a 500-y Nr. 40 gros—45,000—44,800 — 43,200 — 46,800 — 36,000 — 34,000 — 39,360 — 47,400 — 52,800 — 51,600.

Nici „Trójke" błyszczące 200-y Nr. 10 — 25,980 — 23,100 — 29,700.

Nici „Trójka" błyszczące 200-y Nr. 40 — 19,560 — 17,880.

Nici „Trójka" matowe 200-y Nr. 10 — 30,360 — 28,200.

Nici „Trójka" matowe 200-y Nr. 40 — 23,640 — 22,980.

Bawełna do cerowania biała pudełko — 1,170 — 1,070 — 1,025 — 850 — 825 — 950 — 850 — 1,000—1,080

Bawełna do znacz. biała — 1,850—1,700—1,650— 1,800 — 1,500 — 1,600 — 1,950 — 2,100.

Bawełna do rob. szydeł. pudełko—3.470—3,150— 3,100 — 2,720 — 2,600 — 2,975 — 2,525 — 3,000 — 3,250.

Igły ręczne pap — 40 — 75 — 35 — 50 — 35— 60 — 25.

Igły maszynowe tuzin — 360 — 300 — 285 — 240 — 300.

Igły do worków i cerow. pap. — 70 — 150 — 60 — 70 — 120 — 60 — 90 — 60 — 50 — 60.

Szpilki pojedyń. na pap. paczka — 72 — 65 — 75 — 65.

Szpilki pojedyń. na wagę 1 kg. — 2,100 — 2,000— 2,625 — 2,345 — 2,200 — 2,000.

Szpilki podwójne do włosów pudeł. — 190 — 195 — 150 — 165 — 210.

Zatrzaski białe i czarne gros — 375 — 480 — 450 — 360 — 375 — 360 — 270.

Naparstki mos., stal. i al. tuzin — 240 — 270 — 180 — 240 — 210 — 180.

Haftki gros — 180 — 270 — 225 — 250 — 190 — 220 — 180 — 110.

Guziki niciane 4 tuż. — 480 — 200 — 210 — 270 — 210.

Agrafki gros — 220—450—540—480—390—450

Sznurowadła (tuzin par) 1 łok — 95—135—150— 60—120—110—105.

Guma na podwiązki metr. — 200 — 300 — 180 — 250 — 90 — 150 — 220 — 180.

Pończochy dziecinne tuzin — 4,800 — 6,500 — 4,700 — 6,400 — 3,800 — 5,800 — 3,800.

Pończochy damskie tuzin — 4,200 — 3,700 — 3,300 — 5,200 — 3,600.

Skarpetki tuzin — 3,900 — 7,800 — 3,000 — 6,600— 2,900.

Szczotki do błota tuzin — 2,800—2,750—2,500— 2,001—2,200.

Szczotki do pasty — 780—572—520—600.

Szczotki do glansu — 3,000—3,600—3,300—3,000.

Szczotki do zamiatania na kij—14,200—12,300— 15,400—14,000.

Szczotki do zamiatania ręczne — 2,600—6,900— 6,600 — 6,000.

Szczotki do szorowania ryż. na kij — 5,200 — 6,100—5,720—5.200—4,300—4,800.

Szczotki do szorowania ręczne—6,000—6,606— 2,500 -2,300—1,800—2,000.

Szczotki do rąk — 900 — 935 — 850.

Szczotki do czyszczenia koni — 4,840—5,600 — 4,840 — 4,400 — 3,500.

Pędzle malarskie -16,500—11,900—12,050—15,000.

Gilzy do papierosów 1000 szt. — 480 — 550 — 450 — 500 — 380.

Bibułka w książeczkach I za 100—2,000—2,500— 3,000.

Bibułka w książeczkach II — 1,500 — 1,800.

Szpagat 2×2 kg. — 1,512 — 1,500 — 1,365 — 1,200 — 1,320.

Szpagat 2×1½—1,402—1,400—1,260—1,100—1,200.

Szpagat 2×0 — 1,129 — 1,000 — 850 — 900.

Papier pakowy kg. — 260 — 160 — 180.

Torby papierowe kg. — 470 — 355 — 350 — 225 — 245.

Gwoździe (cena zasadn.) pud — 5,000 — 4,500 — 3,000 — 3,640.

Ciężarki mos. od 1—200 gr. komp. — 6,020 — 6,050 — 5,100.

Ciężarki żel. od 0,5—20 k.—17,970—17,610—11.020.

Szkła do lamp Nr. 5 zwycz. sztuka — 28 — 27 — 29 — 27 — 28.

Szkła do lamp Nr. 8 zwycz. — 37 — 35 — 37— 37 — 35.

Szkła do lamp Nr. 11 zwycz. — 43 — 41 45 — 38 — 50.

Szkła do lamp Nr. 5 zatap. — 38 — 35 — 37 — 42 — 85 — 35.

Szkła do lamp Nr. 8 zatap. — 45 — 42 — 41.

Szkła do lamp Nr. 11 zatap. — 62 — 49 — 47.

Smar do osi kg. — 88 — 80 — 48 — 56.

Smar do osi Tovottéa — 275 — 250 — 210—225.

Oliwa do maszyn I g. — 396—360—270 — 300.

Oliwa do maszyn II g. — 363 — 330 — 280.

Oliwa do wirówek — 200 — 175.

Ostatnio zanotowano następujące ceny w hurcie:

Cykorja firmy „Gleba" — 1,150 marek za kilo.

Cykorja fabryki Bohma, droższa dawniej od poprzedniej ma teraz taką samą cenę — 1,150 mk. za kilo.

Cykorja innych fabryk świeżo podrożała; cena jej wynosi obecnie 860 mk. za kilo.

Kawa zbożowa — 600 mk. za kilo.

Takaż kawa z domieszkę 5% kawy naturalnej — 750 mk. za kilo.

„Stawol" — 1,000 mk. za paczkę.

„Słodol" — 1,280 mk. za paczkę.



Państwowa Rada Chemiczna.

W gmachu Ministerstwa Przemysłu i Handlu odbyło się dnia 7 października r. b. plenarne zebranie Państwowej Rady Chemicznej. W imieniu P. Ministra Przemysłu i Handlu zebranie zagaił inż. Czesław Benedek, przewodniczący Rady, sekretarzował dr. L. Barabasz. Przewodniczący wyczerpująco zdał sprawę z ubiegłego czasokresu działalności rady, omawiając sprawy statutowe, celne, sprawę budowy instytutu chemicznego, jako też rozbudowy przemysłu azotowego. Wywiązała się ożywiona dyskusja. Między innemi, wyrażono przekonanie, ża Rada powinna nadal istnieć, jako ciało w pierwszym rzędzie kompetentne do rozważania najpoważniejszych zagadnień z dziedziny przemysłu chemicznego. Dokonano wyborów komisji, w której skład weszli pp.: inż. Czesław Benedek, prof. Trepka, dr. Landau, inż. Wł. Płużański, dr. Strasburger. Omawiano jeszcze dalsze punkty porządku dziennego oraz wybrano na zastępcę przewodniczącego p inż. Wł. Płużańskiego, dyrektora Sp. akc. „Przemysł chemiczny w Polsce". Dalej zgłosili referaty: dyr. Wł. Płużański („W sprawie prawidłowej obrony celnej dla produktów chemicznych"), dyr. L. Świerczewski („O zaopatrywaniu gazowni w odpowiednie gatunki węgla") i prof. Trepka („O zniesieniu ograniczeń w używaniu barwników smołowych"). Rada uchwaliła wnioski, zaproponowane przez referentów i postanowiła przedłożyć je do aprobaty P. Ministrowi Przemysłu i Handlu. We wnioskach wolnych Rada wyraziła życzenie, aby ze względu na potrzebę należytego przygotowania przyszłych pracowników przemysłu chemicznego, budżety wyższych zakładów naukowych uwzględniały w należytym stopniu potrzeby pracowni chemicznych w tych zakładach.

Polski Związek Przemysłowców Metalowych.

Na posiedzeniu Zarządu oddziału Warszawskiego Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych obrano na prezesa tego oddziału p. Józefa Łubieńskiego. Na 1-go wiceprezesa oddziału powołano p. Kazimierza Ambroziewicza i na 2-go wiceprezesa prof. Zygmunta Sochackiego. Wakujące godności członków zarządu zajęli automatycznie dotychczasowi zastępcy członków zarządu pp. Juljan Weliński i Leopold Świderski, którzy otrzymali największą z kolei liczbę głosów na walnem zebraniu oddziału w d. 27 czerwca.

Przemysł cukrowniczy.

Ministerstwo Skarbu podało do wiadomości o odbywaniu się pod przewodnictwem P. Wiceministra Skarbu dr. Fajansa w Ministerstwie Skarbu narad z przedstawicielami przemysłu cukrowniczego w sprawie przyznania temu przemysłowi, podobnie jak w latach ubiegłych, kredytów, niezbędnych do przeprowadzenia rozpoczynającej się obecnie kampanji. Punktem wyjścia tych narad była sprawa ustalenia cen sprzedaży cukru tegorocznego. Na zasadzie szczegółowo przez obie strony przeprowadzonej kalkulacji, ceny te ustalono w wysokości Mk. 62.000 za 100 kilogramów bez akcyzy. W porównaniu z ceną cukru w kampanji zeszłorocznej, cukrownie uzyskają tym sposobem za cukier tegoroczny, przy 62.000 mk. za 100 kg., cenę o 50 proc. wyższą od przeciętnej ceny, otrzymywanej za cukier zeszłoroczny. Ponieważ w porównaniu z rokiem ubiegłym ceny buraków poszły w górę o blizko 100 proc., cena węgla o 300 — 350 proc. w zależności od gatunku, cena smarów o 290 — 320 proc., worków o 250 proc., robocizny o 275 proc., przeto 50 proc. zwyżki ceny cukru uznać należy bezwzględnie w obecnych warunkach za umiarkowane. Stwierdzić też wypada, że za cukier w kampanji 1920|21 cukrownie osiągnęły cenę 3250 za 100 kg., wobec 41.500 w roku 1921|22. Osiąganym przez cukrownie w ciągu ostatnich lat cenom cukru (3250, 41,500, 62,000) odpowiadały w tych samych latach ceny buraków w wysokości mk. 130, 2.000, 3.800, 4.000 za 100 kg., czyli stosunek cen buraków do ceny cukru wynosił w kampanji 1920|21 — 1,25, w kampanji 1921|22—1,23, w kampanji zaś obecnej — 1,16 (w przybliżeniu). Tak znaczne osłabienie tempa wzrostu ceny cukru w roku bieżącym, w porównaniu z okresami poprzedniemi, pomimo dotkliwego spadku naszej waluty, jest wynikiem bardzo silnego wzmożenia produkcji cukru, w związku z wydatnem rozszerzeniem obszaru plantacji buraczanych oraz podwyższenia sprawności technicznej przemysłu cukrowniczego.

Pożyczki ulgowe „dla wielkiego" przemysłu.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu spodziewa się uzyskać wkrótce pewne fundusze na pożyczki ulgowe dla wielkiego przemysłu. Dzięki temu wstrzymana chwilowo akcja pożyczkowa Ministerstwa Przemysłu i Handlu zostanie niebawem wznowiona, choć w niewielkim zakresie, a przedsiębiorstwa wielkiego przemysłu, zmuszone ubiegać się o kredyt ulgowy, mogą składać podania o pożyczki. Z podaniami jednak należy zwracać się nie bezpośrednio do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, lecz do Wydziałów Przemysłowych właściwych województw, względnie do inżynierów przemysłowych, na których terenie znajduje się dane przedsiębiorstwo; tam też można otrzymywać wszelkie w tych sprawach informacje. Podania nadesłane bezpośrednio do Ministerstwa Przemysłu i Handlu rozpatrywane nie będą.

Wobec nieznacznych funduszów, przeznaczonych na ten cel, pożyczki będą udzielane jedynie fabrykom już czynnym w celu dostarczenia im środków obrotowych, niezbędnych dla utrzymania ich w ruchu.

„Rocznik I-szy Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych".

Nakładem Polskiego Związku przemysłowców metalowych wyszedł z druku, opracowany przez biuro

Związku pod redakcją p. S. J. Okolskiego „Rocznik I szy Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych“ obejmujący sprawozdanie z jego działalności za rok 1921, „Źródła zakupu polskiego przemysłu metalowego“ oraz sprawozdanie z działalności kooperatywy przemysłowców metalowych.

O przemysł cukrowniczy w Wielkopolsce.

Znany w kołach cukrowniczych bankier holenderski czyni usilne starania o opanowanie cukrowni w Wielkopolsce. Dotychczas udało się zawładnąć tylko jedną z większych cukrowni, a obecnie stara się opanować dwie inne i w tym celu nawiązał odpowiednie pertraktacje z zarządem tych fabryk.

Z tego powodu Związek Plantatorów Buraków Cukrowych w Wielkopolsce wystąpił z odezwą, w której przestrzega polskich akcjonarjuszów cukrowni przed zakusami zagranicznego kapitału i wzywa ich do użycia wszelkich środków, aby ta tranzakcja do skutku nie doszła, a to ze względu zarówno na własną korzyść akcjonarjuszów, jak i ze względu na dobro kraju, gdyż chociaż w naszych warunkach zaleca się przyciąganie kapitału zagranicznego. jednak tylko w takiej ilości, aby kapitał krajowy posiadał przeważną większość.

Nowa fabryka kapeluszy.

Przy udziale finansowym Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu powstaje w Wąbrzeźnie nowa fabryka p. f. „Pomorska Fabryka Kapeluszy, Tow. Akc.“ z kapitałem zakładowym 120.000.000 mk. Produkcja fabryki obliczona jest na 40.000 tuzinów kapeluszy filcowych, wełnianych i pluszowych rocznie.

Do Rady Nadzorczej zostali powołani: P. Zawadowicz, A. Polaczek, P. Budziński, inż. W. Gall, Dr. J. Szczepański, T. Bobowski, A. Nałęcz, Z. Gaszyński, M. Zand, A. Dąmbski. Zarząd spoczywa w rękach E. Kriegela.

Tow. Akc. „Arkona“ w Tczewie.

Tow. Akc. „Arkona“ Wytwórnia Wyrobów Metalowych w Tczewie podwyższa kapitał zakładowy o 28 miljonów mk. do 50.000.000 mk. Nową emisję przejął Polski Bank Handlowy, który ofiaruje dotychczasowym akcjonarjuszom po 1 nowej akcji na każdą starą po kursie 140%. Nowe akcje biorą udział w zyskach od 1 lipca r. b.

Zmiana firmy.

Poznańskie Zakłady Chemiczne Kazimierz Chmielewski, Tow. Akc. w Poznaniu zmieniło firmę na „Zakłady Chemiczne, Tow. Akc. w Poznaniu“. Jednocześnie Towarzystwo rozszerza swoją działalność i w najbliższym czasie wypuści na rynek kilka nowych preparatów chemicznych.

Fabryka papierosów „Patria“ w Poznaniu.

Fabryka Papierosów „Patria“ Ganowicz i Wiekliński, Tow. Akc. w Poznaniu podwyższa kapitał zakładowy o 45.000.000 mk. t. j do 135.000.000 mk. przez wydanie 45.000 akcji tysiącmarkowych, które partycypują w dywidendzie od 1 lipca 1922 r. Nową emisję przejął Polski Bank Handlowy w Poznaniu z obowiązkiem ofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom po 1 nowej akcji na każde 2 stare po kursie 110 proc.

Sp. Akc. „Tkanina“ w Poznaniu.

Sp. Akc. „Tkanina“ w Poznaniu podwyższa kapitał zakładowy o 54 miljony mk., t. j. do 100.000.000 mk. przez wydanie IV emisji akcji. Dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo dokupu 1 nowej akcji na każdą starą po kursie 130 proc. a oprócz tego po 1 nowej akcji na każde sześć starych także po kursie 130 proc.

Tow. Akc. „Juno“ w Poznaniu.

„Juno“ Fabryka Paszy Melasowej, Suszarnia i Wytwórnia Artykułów Pastewnych, Tow. Akc. w Poznaniu podwyższa kapitał zakładowy o 30 miljonów mk., t. j. do 45.000.000 mk. przez wydanie II emisji akcji. Nową emisję przejął Poznański Bank Ziemian, który ofiaruje dotychczasowym akcjonarjuszom po 2 nowe akcje na każdą starą po kursie 130 proc. Akcje II emisji biorą udział w dywidendzie od 1 października 1922 r.

Centrala Skór Tow. Akc. w Poznaniu.

Odbyło się doroczne walne zebranie Tow. Akc. Centrala Skór w Poznaniu, na którem uchwalono wypłacić za 1921/22 r. dywidendę w wysokości 35 proc.

ZACHODNIE TOWARZYSTWO DLA HANDLU I PRZEMYSŁU Sp. Akc.

Warszawa, Marszałkowska 148.

Handel Polski zmartwychwstałej wymaga innej całkowicie organizacji w porównaniu z tym, co było przed wojną, kiedy nasze przedsiębiorstwa handlowo-przemysłowe, obliczone na rynek czysto miejscowy, przystosowywały do tego stanu swe ramy organizacyjne.

Stosunki w Polsce odrodzonej dały możność krajowym firmom handlowym zająć się dostawami dla Państwowych Zakładów Przemysłowych, dla kolei i dla innych przedsiębiorstw, pozostających w Zarządzie Państwowym, t. j. wykonywać te funkcje gospodarcze, które podczas trwania rozbiorów były rezerwowane dla firm petersburskich, wiedeńskich czy berlińskich. Rodzimy przemysł, nie mając konkurencji uprzywilejowanych fabryk zaborców, mimo ciężkie warunki powojenne, odbudowywał się i zajmował coraz to nowe placówki.

W ten sposób dla handlu i przemysłu otworzyły się nowe perspektywy.

Zdając sobie sprawę z takiej sytuacji, udziałowcy istniejącej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą „Zachodnie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu“ w 1920 roku, przekształcili spółkę wskazaną na Towarzystwo akcyjne, którego początkowy kapitał zakładowy w sumie Mk. 5,000,000.— obecnie wynosi Mk. 120,000,000.—

Działalność Zachodniego Towarzystwa dla Handlu i Przemysłu przedewszystkiem skierowana jest na sprowadzanie do kraju surowców dla przemysłu mydlarskiego i papierniczego, jak łój, kalafonja. Zachodnie Towarzystwo prowadzi dalej masło kokosowe i margarynę marki „SVEA“ oraz oleje techniczne i jadalne.

W dziale artykułów kolonjalnych: ryż, herbatę, kakao, cukier, melasę i mąkę.

W dziale surowców dla przemysłu włóknistego: bawełnę, wełnę, barwniki, oleinę.

W dziale garbników: ekstrakty, chemikalja.

Oddział techniczny prowadzi pasy wszelkich gatunków, jako to: Balata, z sierści wielbłądziej oraz skórzane, krajowe i zagraniczne. gumy pełne dla samochodów ciężarowych, opony i kiszki dla samochodów lekkich, węże dla celów kolejowych, pompy nożne, — wszystko to wyroby pierwszorzędnych fabryk angielskich George Spencer, Moulton & Co. Ltd. i Wood-Milne Ltd.

Niezależnie od działu samochodowego oddział techniczny prowadzi metale i spławy, a mianowicie: miedź, cynę, antymon oraz metale białe.

Oddział włókienniczy prowadzi handel miejscowy i eksportowy manufakturą z Łodzi, Zgierza, Pabjanic oraz Bielska.

Oddział leśny Towarzystwa prowadzi interesy eksportowe jednej z większych spółek drzewnych we Francji „Compagnie Interocéanique pour le Commerce du Bois“, której Ajencja Generalna na Polskę mieści się w biurach Zachodniego Towarzystwa.

Ażeby móc sprostać swym zadaniom, Towarzystwo posiada dwa oddziały poza siedzibą Zarządu: jeden w Łodzi, drugi w Gdańsku.

Oddziały prowadzą wszystkie artykuły powyżej wskazane, zaś Oddział Gdański w szczególności ma w swej opiece transporty do kraju.

Zachodnie Towarzystwo, dążąc do uzdrowienia stosunków w mydlarstwie, założyło w roku 1921 spółkę akcyjną pod nazwą „Towarzystwo Powązkowskiej Fabryki Mydła, Spółka Akcyjna“, której kapitał wynosi obecnie Mk. 75,000,000.— Fabryka posiada własny gmach i maszyny, będące ostatnim wyrazem techniki mydlarskiej.

Mydło „Dwie Praczki“ Towarzystwa Powązkowskiej Fabryki Mydła zdobyło sobie rynek wstępnym bojem.

W przemyśle metalurgicznym Zachodnie Towarzystwo interesuje się Towarzystwem Warszawskiej Odlewni i Fabryki Maszyn „METALLUM“ Spółka Akcyjna, której część kapitału akcyjnego stanowi własność Zachodniego Towarzystwa.

Obrót towarowy Zachodniego Towarzystwa w przeciągu siedmiu miesięcy 1920 r. wyniósł 65,690,920.— Mkp, w 1921 r. obrót ten osiągnął rekordowej cyfry Mk. 961,960,572.—

Towarzystwo posiada nieruchomość własną przy ul. Senatorskiej Nr. 26.

W Zachodnim Towarzystwie prócz Zarządu znajduje pracę 50 osób.

Zarząd stanowią: *Maurycy Gordowski* (*prezes*), *Władysław Gordowski* (*vice-prezes*), *Jerzy Gordowski* (*Dyrektor Zarządzający*), *Tadeusz Krzywoszewski, Aleksander Epstein, Pułk. wicehrabia Royal Alfred de La Chapelle, Dr. Antoni Jan Goldman, członkowie Zarządu, oraz pp. Inż. Stanisław Steinhardt i Władysław Miller zastępcy.*

Siedziba Zarządu, Marszałkowska 148, tel. { 102-16. 102-17
Sekretarjat, Marszałkowska 148, tel. 102-25.
Oddział Leśny, Marszałkowska 148, tel. 282-41.
Oddział Techniczny, Senatorska 10, tel. 290-91.
Składy Towarowe. Senatorska 10, tel 409-47.
Oddział włókienniczy, Bracka 6, tel. 501-50.
Oddział w Łcdzi, Moniuszki 4, tel. 3-71.
Oddział w Gdańsku, Hundegasse 12, tel. { 56-81. 59-52.

Biuro sprzedaży Marszałkowska 148. Telef. 254-26 i 185-74.

Towarzystwo Powązkowskiej Fabryki Mydła

SPÓŁKA AKCYJNA

Siedziba w Warszawie, Marszałkowska 148.

Ilość używanego mydła jest sprawdzianem kultury narodów. Ale nietylko ilość, lecz i jakość mydła. Mydło jest środkiem do skutecznego usuwania brudu przy warunku niepsucia przedmiotu pranego lub mytego. Dopiero po osiągnięciu tego celu staje się środkiem kulturalnym.

Takim środkiem nie są surogaty, pozostawione nam w spadku po okupacji niemieckiej, nie są nim także setki lichych wyrobów, przepełniających rynek.

Utartym sprawdzianem dobroci mydła stał się procent zawartości tłuszczu, określony na 65% Żaden konsument jednakże mydła nie analizuje: zadawalnia się zapewnieniem sprzedawcy, że zawiera ono 65% tłuszczu. Ale i sprzedawca również nigdy nie ma możności sprawdzić jego zawartość. Tu rękojmią może być tylko oryginalny stempel lub znak ochronny wytwórni (jak np. „Dwie praczki“), zdającej sobie sprawę ze swych obowiązków wobec konsumentów

Niedość na tem. Mydło może zawierać 65% tłuszczu, jednakże może być bardzo lichem i szkodliwem. Głównie konsumentowi zależeć musi na jakości tłuszczów i na rodzaju spreparowania mydła. Dopiero po uwzględnieniu tych momentów w ręce konsumentów dostać się może kawałek mydła jasnego, ścisłego i niezbyt ciężkiego. Liche mydło jest brzydkie, a czem mydło jest ładniejsze, tem jest lepsze. Faktem jest, że, prócz surogatów, lichych wyrobów krajowych i zagranicznych, było na rynkach polskich w latach ostatnich także sporo wyrobów krajowych i zagranicznych—o dobrym wyglądzie i gatunku, które znajdowały duży popyt. Z tego wynikało, że jest wolna placówka do objęcia, gdyż nie ulegało wątpliwości, że dobry wyrób krajowy musi wyrugować takiż wyrób zagraniczny, nie mówiąc już o surogatach i falsyfikatach wszelkiego pochodzenia.

Pod hasłem współzawodniczenia z najlepszemi wyrobami obcego pochodzenia zostało w roku 1921 zawiązane Towarzystwo Powązkowskiej Fabryki Mydła Spółka Akcyjna, początkowo z kapitałem 5,000,000.— Fabryka Towarzystwa nie wypuściła na rynek ani jednego kawałka mydła, któryby nie wytrzymał konkurencji z najlepszymi wyrobami.

Dzięki temu w przeciągu półtorarocznego istnienia swego, Towarzystwo piętnastokrotnie powiększyło swój kapitał zakładowy przez nowe emisje, t. j. do Mk. 75,000,000, zakupiło gmach przy ul. Leszno Nr. 93 w Warszawie, dokąd, po przebudowie, zostanie przeniesiona fabryka.

Do nowej fabryki zostały już sprowadzone najnowsze maszyny, znane na zachodzie przy fabrykacji mydła. Wszystko to, razem wzięte, da możność Towarzystwu Powązkowskiej Fabryki Mydła zaopatrywać rynek polski w wyborowy produkt.

Ten wyjątkowo pomyślny rozwój opisanej placówki przemysłu rodzimego należy zawdzięczyć fachowemu kierownictwu, które wyszło z tego założenia, że tylko dobrocią towaru możemy sobie zdobyć rynek.

I, rzeczywiście, mydło

„Dwie Praczki”



Towarzystwa Powązkowskiej Fabryki Mydła zdobyło sobie rynek.

Zarząd Towarzystwa Powązkowskiej Fabryki Mydła stanowią pp.: *Maurycy Gordowski* (prezes), *Jerzy Gordowski* (Dyr. Zarz.), *Zdzisław Krzywoszewski*, *Wacław Wiślicki* i *Stanisław Andrzej Gordowski*, zastępcy pp.: *Edward Romanus*, *Inż. Stanisław* i *Józef Goldman*.

Siedziba Zarządu: Marszałkowska 148, tel. 102-16.
Sekretarjat: Marszałkowska 148, tel. 102-25.
Fabryka stara: Młocińska 9, tel. 289-49.
Fabryka nowa: Leszno 93, tel. 258-12.

Biuro sprzedaży: Marszałkowska 148
Telefon 185-74.

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

Stosunki handlowe francusko-polskie.

Lwowska izba przemysłowo-handlowa, z okazji pobytu gości jugosłowiańskich i francuskich we Lwowie, zapoczątkowała posiedzenie celem omówienia spraw handlowych. W posiedzeniu wzięli liczny udział reprezentanci sfer kupieckich warszawskich oraz misji francuskiej. Obrady zagaił wiceprezydent p. Winiarz, poczem przemawiał prezes lwowskiego oddziału izby handlowej polsko-francuskiej p. Szarski, omawiając trudności kredytowe i walutowe w polsko-francuskiej wymianie towarowej. Dyrektor izby lwowskiej p. Tenner przedstawił sprawę wywozu do Francji, wyliczając towary, które mogą być wywożone z okręgu izby handlowo-przemysłowej we Lwowie.

W toku dyskusji kupiec Lwowski, p. Litwinowicz zaproponował utworzenie domu wywozowego we Lwowie dla towarów francuskich i towarów polskich, przeznaczonych dla Francji. Następnie członek misji francuskiej i dyrektor Banku kredytowego, p. L. Heriete oznajmił, że Bank, którego on jest dyrektorem, założono w tym celu, aby ułatwić kupcom polskim nabywanie towarów we Francji przez ułatwienie im kredytu. Ponieważ kupcy francuscy nie chcą udzielać kredytu, Bank gwarantuje im 85 proc. za towary sprzedane. Attaché handlowy przy poselstwie francuskiem w Warszawie, p. Goutannt stwierdził, że Polska rozwinęła się nadzwyczajnie pod względem handlowym. Poselstwo francuskie w Warszawie zdołało już zachęcić kupców i przemysłowców Madagaskaru do utworzenia w Warszawie składów produktów kolonjalnych. Attaché zapewnił również, że poselstwo będzie pośredniczyło przy wzajemnej wymianie towarów.

Nasz handel zagraniczny.

W cyfrach poniższych wyraża się handel zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej w maju 1922 roku (cyfrom w nawiasach odpowiadają dane maja 1921 r.):

Przywóz wynosił 448.102 ton (206,645 t.) oraz 103 szt. zwierząt żywych, wywóz — 290,043 (114,423 ton) oraz 2.403 szt. zwierząt żywych.

Wartość przywozu wynosi 53,9 miljarda, wartość wwozu 22,7 miljarda marek. Wartości w r. 1921 jeszcze nie obliczono.

Najpoważniejszą ilościowo pozycję przywozu stanowi, jak i poprzednio, węgiel, w ilości 372,013 t., wartości 4,8 miljarda mk. Po odtrąceniu tej pozycji, która z chwilą przyłączenia Górnego Śląska przestała obciążać nasz bilans handlowy, otrzymamy w przywozie 76,088 ton, wartości 49,1 miljarda mk.

Cyframi temi nie są objęte przywóz i wywóz przez w. m. Gdańsk.

Handel z Czechosłowacją.

Poselstwo Republiki Czeskosłowackiej komunikuje, że w sprawie czeskosłowackiego handlu zagranicznego nastąpiły następujące zmiany:

a) Od dnia 15/IX 1922 została zniżona opłata wywozowa ż owoców z Kczsł. 3. — na Kczsł. 1. — za 100 kg.

b) Od dnia 15/IX 1922 została zniżona opłata przywozowa z olejów mineralnych (poz. t. c. 176, 177, 178) z $\frac{1}{2}$% ceny fakturowanej na $\frac{1}{4}$% tejże.

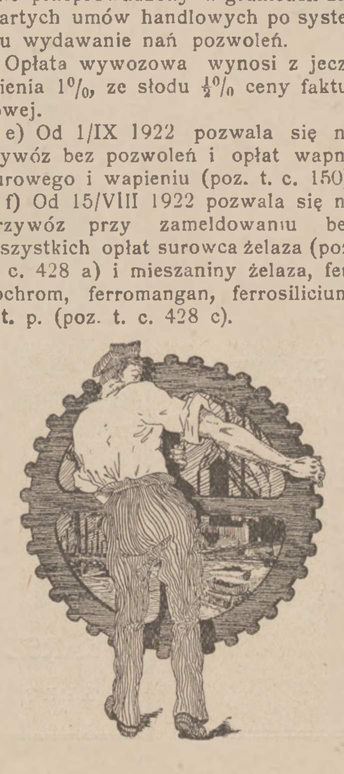
c) Od dnia 15/VIII 1922 została zniżona opłata przywozowa z przędzy jutowej (poz. t. c. 206) z $\frac{1}{2}$% ceny fakturowej i 40 halerzy z 1 kg. na $\frac{1}{2}$% ceny fakturowej.

d) Wywóz jęczmienia i słodu będzie przeprowadzony w granicach zawartych umów handlowych po systemu wydawanie nań pozwoleń.

Opłata wywozowa wynosi z jęczmienia 1%, ze słodu $\frac{1}{2}$% ceny fakturowej.

e) Od 1/IX 1922 pozwala się na wywóz bez pozwoleń i opłat wapna surowego i wapieniu (poz. t. c. 150).

f) Od 15/VIII 1922 pozwala się na przywóz przy zameldowaniu bez wszystkich opłat surowca żelaza (poz. t. c. 428 a) i mieszaniny żelaza, ferrochrom, ferromangan, ferrosilicium, i t. p. (poz. t. c. 428 c).



Handel z Jugosławią.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów podało do wiadomości, że Jugosłowiański zarząd pocztowy zawiadomił, iż dla towarów, przesyłanych do Jugosławji w celach handlowych pod adresem kupców, wymagane jest pozwolenie na przywóz, udzielane adresatom przez komisję jugosłowiańskiego Banku narodowego. Urzędom celnym jugosłowiańskim nie wolno oclić przesyłek pocztowych, co do których adresaci nie przedstawią pozwolenia na przywóz; przesyłki takie zwracane są do miejsca nadania. Uzyskanie pozwolenia na przywóz nie jest wymagane dla towarów, przeznaczonych do osobistego lub domowego użytku adresatów, także kupców.

Uregulowanie kontyngentów wywozowych.

Sprawa uregulowania kontyngentów wywozowych w związku z opłatami wywozowemi rozważana jest w miarodajnych sferach rządowych. Oznaczenie tych kontyngentów i ich rozdział dotychczas bywał często opóźniany ze względu na to, że już po ustaleniu wysokości kontyngentu zachodziła potrzeba wyznaczania opłat wywozowych na dany towar. Obecnie postanowiono, że opłaty te będą oznaczane jednocześnie z wysokością kontyngentu na dany miesiąc.

Ceny metali.

Związek Polskich Hut Żelaznych ustalił, począwszy od dnia 12-go października r. b. aż do odwołania następujące zasadnicze ceny:

1) żelazo handlowe — 340 mk.

2) bednarka zimno-walcowana—670 mk., gorąco-walcowana — 440 mk.

3) drut — 430 mk., do cen powyższych będą doliczane nadpłaty, obowiązujące w dniu wysłania żelaza.

4) blacha cienka, gruba i uniwersale 390 mk., nadpłaty według nowo-ustalonego cennika;

5) blacha dachowa — 390 mk. plus następujące dopłaty:

dla wymiarów 711 przez 1422 przez 0,5—0,55 mm. 68 procent; dla wymiarów 711 przez 1422 przez 0,56 — 0,60 mm. 63 procent; dla wymiarów 711 przez 1422 przez 0,61—0,75 mm. 58 procent; dla wymiarów 711 przez 1422 przez 0,76—0,87 mm. 53 procent.

Wszystko za 1 kg. loco wagon huta wysyłająca przy zamówieniach pełnowagonowych.

Bławat Polski, Tow. Akc. w Poznaniu.

Bławat Polski, Tow. Akc. w Poznaniu, założone w 1920 r. z inicjatywy Polskiego Banku Handlowego, rozwija się bardzo pomyślnie. Za ostatni rok obrachunkowy, obejmujący czas od 1 lutego 1920 r. do 31 stycznia 1922 r., Towarzystwo, po znacznych odpisach na rezerwy, wypłaca dywidendę w wysokości 100 proc. Wobec niewielkiego kapitału, jakim rozporządzało dotychczas Towarzystwo, postanowiono wypuścić III emisję akcji na sumę 11.000.000 mk.; w ten sposób kapitał zakładowy T-wa wynosić będzie 17.000.000 mk. Nową emisję przejął Polski Bank Handlowy z obowiązkiem zaofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom po 1 nowej akcji na każdą starą po kursie nominalnym. Nowe akcje biorą udział w zyskach od 1 lutego 1922 r.

Wywóz kartofli.

Kilkanaście firm handlowych rozesłało do różnych giełd zbożowych zagranicą zawiadomienia, że posiadają na eksport po kilka tysięcy wagonów ziemniaków z pozwoleniem od Rządu na wywóz zagranicę.

Podwyższenie taryf kolejowych.

Na posiedzeniu komitetu taryfowego Państwowej Rady Kolejowej, odbytem w dn 3 października r. b., uznano za wskazane podwyższyć z dn. 1 listopada r. b. taryfy towarowe o 50 procent, zaś osobowe o 100 procent, z wyjątkiem biletów okresowych (miesięcznych, sezonowych i rocznych, zwykłych miesięcznych dla uczniów i tygodniowych dla robotników), co do których postanowiono ograniczyć się do podwyżki 50 procent ze względu na trudne stosunki mieszkaniowe i położenie materjalne osób, zmuszonych korzystać z tego rodzaju biletów. Komitet taryfowy kierował się przytem następującemi względami:

Taryfy osobowe na kolejach są u nas dotąd bardzo niskie w porównaniu do innych środków lokomocji, np. przejazdu końmi, i nie osiągają nawet $^1/_4$ ceny przedwojennej; podwyższenie ich przeto o 100 procent da zaledwie połowę tego, co płacono za przejazd koleją przed wojną — w uwzględnieniu naturalnie zmian w kursie walutowym.

Co zaś do taryf towarowych, to tu stopień podwyżki przystosować należy do zmiany w cenach hurtowych towarów, którą notowania Głównego Urzędu Statystycznego określają w czasie od czerwca r. b., kiedy taryfy obowiązujące były opracowywane — do sierpnia r. b., ostatnie notowania G. U. S. na 50 procent, w tym więc rozmiarze uznał komitet taryfowy za niezbędne podwyższyć taryfy towarowe.

Ministerstwo Kolei Żelaznych przyjęło normy powyższe, z tą jedynie zmianą, iż wobec znacznego dalszego wzrostu cen towarowych we wrześniu i w październiku, będą taryfy towarowe podwyższone dwukrotnie o 50 procent od 1 listopada i o dalsze 50 procent od 1 grudnia r. b.

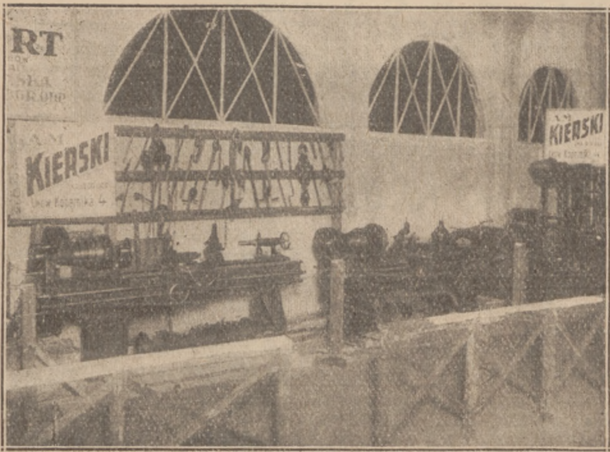


Agio celne.

Na posiedzeniu Komitetu Celnego omawiano sprawę ewentualnego podwyższenia agia celnego. Chodziło o obecne mnożniki 500 i 800. Po wyczerpującej dyskusji uznano ze niecelowe w chwili obecnej ogólne podwyższenie mnożników. Wprawdzie agio walutowe w stosunku do pełnowartościowej waluty przekroczyło, nawet dość znacznie, wysokość powyższych mnożników, wskaźnik towarowy również jest wyższy — nie mniej jednak wytwórczość krajowa w obecnym stanie naogół nie wymaga powiększenia ochrony celnej. Zwrócono się do Rządu z prośbą, aby zbadał, jakie towary wymagałyby powiększenia ochrony celnej i do jakiej wysokości.









Eksponaty firmy A. M. Kierski na II Targach Wschodnich.

A. M. Kierski, S-ka z ogr. odp. we Lwowie.

Wśród eksponatów Centralnego pawilonu „Targów Wschodnich“ (oddział maszynowy) ogólne zainteresowanie fachowców budziły w roku bieżącym maszyny do obróbki żelaza, drzewa i dział narzędziowy firmy A. M. Kierski.

Znana zaszczytnie z czasów przedwojennych jeszcze, zdołała firma ta, po swej reorganizacji w 1920 r. w krótkim stosunkowo czasie skupić u siebie najszersze koła wytwórców krajowych na polu przemysłu metalowego oraz drzewnego dzięki maszynom z pierwszorzędnych fabryk zagranicznych, które niestety dłuższy jeszcze okres czasu — wskutek prezycyjności wykonania i wysokiej sprawności — skutecznie konkurować muszą z młodym naszym przemysłem metalowym.

Zasługą jest ogromną dyrektora Spółki p. A. M. Kierskiego, że dzięki znajomości zagranicznego rynku metalowego, fachowym wiadomościom, dzięki przedewszystkiem olbrzymiemu nakładowi energji i pracy—stworzyć umiał placówkę polskiego handlu, która wypełniła lukę, dającą się czas długi odczuwać sferom, interesującym się odrodzeniem przemysłu polskiego. Rzetelne pośrednictwo i fachowa porada są w dobie dzisiejszej dla ludzi nie mających czasu i ochoty porać się z niezliczonemi trudnościami czysto handlowej natury tem cenniejsze — im jaśniej sobie kto uświadomić potrafi fakt, że każda maszyna, bez względu na pochodzenie — w momencie kiedy się znajdzie w kraju, jest kapitałem narodowym w najdoskonalszej swej formie, jako warsztat i narzędzie produkcji.

Nie mniejszą wagę jak do działu maszyn przywiązuje zarząd Spółki A. M. Kierski do działu narzędzi. Śmiało twierdzić można że jest to jedyna nietylko we Lwowie, ale w całej Małopolsce firma, która za zadanie swe uważa dział ten nietylko na odpowiednim zawsze utrzymać poziomie, ale systematycznie go rozszerzać.

Nic też dziwnego, że obecnie kryją tu większą część swojego zapotrzebowania: warsztaty koleji państwowych, przemysł naftowy, miejskie zakłady elektryczne, gazowe i długi szereg krajowych zakładów przemysłowych, których uznanie jest niemniejszą nagrodą za rzetelną pracę jak fakt, że firma z dniem każdym dzięki planowej akcji rozszerza swoje agendy — zdobywając coraz liczniejszą coraz poważniejszą klientelę.

Ważnym czynnikiem w rozwoju firmy A. M. Kierski jest wspaniały w samem centrum miasta położony lokal narożny w gmachu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego przy ul. Kopernika L. 4. Tutaj, gdzie same okna wystawowe budzić muszą sensację swem bogactwem, prowadzony jest dział gospodarski i galanteryjny—dla wygody raczej stałej klienteli jak dla zwiększania obrotów i zysku.

Wytyczną zasadą firmy jest: pomoc dla odbudowy naszego przemysłu—usunięcie od pośrednictwa w handlu maszynami wrogich nam żywiołów.

Dlatego też życzyć należy firmie tej zrealizowania jej obywatelskich zamierzeń i owocnej dalszej pracy.

TOWARZYSTWO AKCYJNE
„QUEBRACHO"
BLUNCK, DUBOSC, RENNER i S-ka
WARSZAWA, ulica RYBAKI Nr 6.

Firma powyższa założona została w roku 1907-ym, stawiając sobie za cel wyrób garbników, ekstraktów garbarskich, w pierwszej linji z drzewa quebrachowego.

Jedyna w kraju w tej dziedzinie fabryka „Tow. Akc „Quebracho", Blunk, Dubosc, Renner i S-ka" rozwijała się świetnie, rokując doskonałą przyszłość i zyskiwała sobie rynek rosyjski, nawet syberyjski, turecki i rumuński.

Na przeszkodzie dalszemu prosperowaniu fabryki stanęła długotrwała i niszcząca wojna, która wskutek wywiezienia przez okupantów aparatów i maszyn, utrudniała rozwój fabryki.

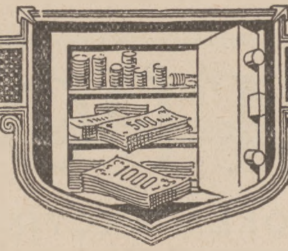
Przystąpiwszy już po ustąpieniu okupantów do uruchomienia fabryki, Zarząd prowadzi ją obecnie. Fabryka produkuje ekstrakty quebrachowe płynne i puszcza je na rynek pod markami: „Idealny i Mimozowy". Jakość produkcji odpowiada wymaganiom fabrykantów skór, a firma zyskuje coraz szerszy rynek zbytu.

Mieszcząca się w centrum m. Warszawy na Powiślu (Rybaki 6), nad rzeką Wisłą, w pobliżu toru kolejowego (bulwarowy tor), fabryka Tow. Akc. „Quebracho" Blunck, Dubosc, Renner i S-ka posiada wszelkie szanse pomyślnego rozwoju.

Zarząd obecny uzupełnił braki pod względem aparatów i maszyn i w niedalekiej już przyszłości fabryka stanie na wyżynach produkcji przedwojennej.

Na czele Towarzystwa stoją znani fachowcy w osobach dyrektorów pp. Franciszka Luedtke, Karola Bluncka, Jakóba Krajkemana, oraz p. Kazimierza Rechthanda i Władysława Rothera, jako zastępców dyrektorów. Prokurentem Towarzystwa jest p. August Metze.

KRONIKA FINANSOWA



Pocztowa Kasa Oszczędności.

P. K. O. jest instytucją państwową, która ma na celu regulowanie i ułatwianie obrotu pieniężnego w państwie; zapewnienie opieki państwowej oszczędnościom najszerszych sfer ludności, oraz współdziałanie w rozsprzedaży walorów państwowych, i ułatwianie kupna i sprzedaży wszelkich papierów wartościowych.

W tym celu P. K. O. prowadzi: 1) Obrót czekowy, 2) Obrót oszczędnościowy i 3) Obrót papierami wartościowemi.

W zakresie obrotu czekowego dokonywane są tranzakcje następujące: 1) bezzwłoczna wypłata w kasach P. K. O. w Warszawie, Poznaniu i Katowicach na podstawie czeków kasowych, 2) wpłata sum w urzędach pocztowych, których obecnie posiada Polska około 3,000, na podstawie przekazów czekowych, oraz 3) rozrachunki pomiędzy uczestnikami obrotu czekowego przez przepisywanie sum z rachunku na rachunek (r-ki wyrównawcze) na podstawie czeków przelewowych, a zatem bezgotówkowo. Wysokość sum dla czeków kasowych i przelewowych, jest nieograniczona, przyczem są one wolne od wszelkich prowizji; przekazy czekowe adresowane do miejscowości posiadających oddziały P. K. K. P. mogą być wystawiane na sumy do 1 miljona marek, do innych miejscowości conajwyżej na 100,000 marek, przyczym pobierana jest prowizja w wysokości 4 pro mille od sumy przekazywanej.

Wpłat na konta czekowe dokonywać można bezpłatnie w nieograniczonej wysokości w każdym urzędzie pocztowym w państwie za pomocą blankietów wpłat imiennych lub czystych. Czyste blankiety wpłat nabywać można w każdym urzędzie pocztowym; w cenie 5 marek za sztukę. Dla uniknięcia omyłek numer konta i firmę odbiorcy sprawdzić należy w „Liście Uczestników Obrotu Czekowego“ znajdującej się w każdym urzędzie pocztowym.

O każdej dokonanej wpłacie lub wypłacie właściciel konta jest zawiadamiany niezwłocznie wyciągiem kontowym. Układy na kontach czekowych są oprocentowane w stosunku 2% rocznie.

Dla bezpośredniego podnoszenia pieniędzy w urzędach pocztowych posługiwać się nalezy Listami Kredytowemi P. K. O., które stanowią najdogodniejszy rodzaj akredytywy na wszystkie urzędy pocztowe. Listy kredytowe P. K. O. wydaje na żądanie Prezydjum P. K. O. w Warszawie, lub Dyrekcja Oddziału P. K. O. w Poznaniu. Listy Kredytowe składają się z książeczki legitymacyjnej zaopatrzonej w podpis i fotografję właściciela, oraz odcinków t. zw. „zleceń wypłaty”. Zlecenia wypłaty wydawane są w książeczkach po 10 odcinków, które opiewać mogą na 1.000, 5.000, 10.000, 50.000 lub 100 000 marek każdy. Właściciel Listu Kredytowego może zrealizować w każdym urzędzie pocztowym zlecenia wypłaty na sumę wzwyż nieograniczoną, przyczem wypłata następuje bezwłocznie, względnie, przy podnoszeniu sum znaczniejszych w pomniejszych urzędach pocztowych, w ciągu najwyżej 24 godzin.

Zgłoszenie do obrotu czekowego można zgłosić w każdym urzędzie pocztowym.

Biuro papierów wartościowych P. K. O. załatwia na zlecenie uczestników obrotu czekowego kupno i sprzedaż wszelkich papierów wartościowych ściśle według urzędowego kursu giełdy warszawskiej. Kupno, sprzedaż i przechowanie papierów państwowych załatwia P. K. O. bezpłatnie, od tranzakcji i przechowania wszelkich innych papierów wartościowych pobierana jest prowizja w wysokości 3 pro mille.

Korespondencja z Pocztową Kasą Oszczędności i jej oddziałami w Poznaniu i Katowicach wolna jest od opłat pocztowych.

Na dzień 1 VII 1922 r. suma wkładów w obrocie czekowym dosięgła 29 miljardów marek, obroty zaś przekroczyły 443 miljardy, przyczem obroty bezgotówkowe wynosiły 300 miljardów marek. Liczba uczestników tego obrotu wynosiła około 30.000 osób.

Z giełdy pieniężnej w Poznaniu.

Akcje Pierwszej Wielkopolskiej Fabryki Zapałek Braci Stabrowskich, Tow. Akc. w Poznaniu, na nominalną sumę 40.000.000 mk., dopuszczone zostały do oficjalnego handlu na Giełdzie Poznańskiej. Towarzystwo założone zostało 1 lutego 1921 r. i ma na celu fabrykację zapałek i wyrobów drzewnych oraz handel niemi. Za pierwszy rok obrachunkowy 1921 Towarzystwo wypłaciło 15% dywidendy.

Koncern banków ziemiańskich w Poznaniu.

Założony w marcu r. b. Koncern Banków Ziemiańskich, do którego należały dotychczas Bank Cukrownictwa, Tow. Akc., Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego oraz Poznański Bank Ziemian, Tow. Akc., został obecnie powiększony przez przystąpienie Banku Kwilecki, Potocki i S-ka, Tow. Akc. Celem koncernu popieranie rozwoju ekonomicznego wielkiej własności ziemskiej, obrona interesów ziemiańskich ozaz finansowanie przemysłu i handlu rolniczego.

„KILIM POLSKI"

SPÓŁKA AKCYJNA.

Grono osób ożywionych chęcią krzewienia kilimkarstwa, jednej z najstarszych gałęzi rodzimego przemysłu tkackiego założyła fabrykę tego rodzaju tkanin w Henrykowie pod Warszawą, pod nazwą „Kilim Polski" z siedzibą Zarządu w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 7, tel. 115-02.

Pomysł zrealizowano z powodzeniem. Na byta została posesja fabryczna doskonale nadająca się do tego rodzaju przemysłu, uruchomiono kilkadziesiąt warsztatów i założono własną farbiarnię. Obecnie fabryka prosperuje bardzo dobrze posiadając licznych odbiorców tak w kraju jak i zagranicą i ma wszelkie widoki dalszego rozwoju.



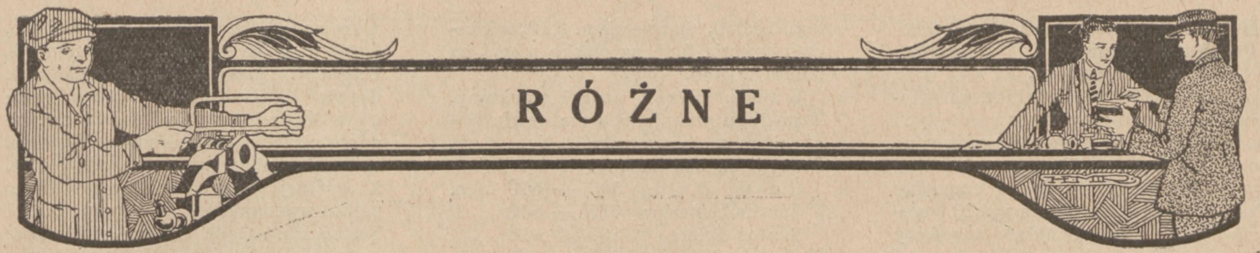
Koja firmy „Kilim Polski" na II Targach Wschodnicn.

Wykonane w tej fabryce kilimy przedstawiają wysoką wartość artystyczną i są do pewnego stopnia arcydziełami sztuki stosowanej, zwracając uwagę niezwykle piękną i doskonałą prostotą wzorów opartych na naszych prymitywach ludowych i harmonijnym doborem kolorów. Kierunek artystyczny „Kilima Polskiego" spoczywa w doświadczonych rękach artysty-malarza p. J. Czajkowskiego. Pozatem dostarczają wzorów najwybitniejsi artyści-dekoratorzy jak pp. E. Trojanowski, W. Jastrzębowski, B. Treter, K. Stryjeński i inni.

Kilimy Henrykowskiej fabryki są już znane i zagranicą. Pawilon Polski na światowej wystawie książki we Florencji był dekorowany kilimami tej wytwórni. Dekoracji dokonał p. K. Frycz. Prasa zagraniczna dała wzmianki bardzo pochlebne.

Na Targach Wschodnich kilimy Henrykowskie spotkały się z zasłużonym uznaniem zwiedzających gości tak krajowych jak i zagranicznych.

Obecnie „Kilim Polski" przekształcony został na Spółkę Akcyjną przy współudziale Polskiego Banku Przemysłowego, który łącznie z Polskim Bankiem Handlowym finansuje te artystyczne przedsiębiorstwo.



RÓŻNE

Rada Centralnego Związku Gospodarczego Przemysłu, Handlu, Finansów i Górnictwa.

W dn. 10-ym października r. b. odbyło się posiedzenie całodzienne tej Rady. Dyskutowano nad sprawami robotniczemi, następnie zaś uchwalono zaproponować Rządowi kandydatów na delegata i eksperta z ramienia pracodawców na międzynarodową konferencję pracy w Genewie. P. Wice-Minister Skarbu Wacław Fajans wygłosił referat, z którym zaznajomił obecnych z zamierzeniami Rządu w dziedzinie walutowej.

Międzynarodowa Konferencja Pracy w Genewie.

Delegatami Rządu na tę konferencję mianowani zostali pp.: Franciszek Sokal, delegat Rządu do M. B. P. i p. Okołowicz, dyrektor Urzędu Emigracyjnego, zastępcą zaś p. Skokowski, funkcjonarjusz Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Ulgi budowlane.

Ministerstwo Skarbu zwróciło uwagę kół zainteresowanych, że mocą ustawy, uchwalonej przez Sejm w dn. 22 września r. b. o ulgach dla nowowznoszonych budowli; nowowznoszone budowle, jak i części nadbudowanych i przebudowywanych budowli, przeznaczone na mieszkania lub też na cele handlowe i przemysłowe, o ile wykonane są w ciągu 8 lat od ogłoszenia pomienionej ustawy, uwolnione są od chwili chociażby częściowego użytkowania na przeciąg 15 lat od podatków od nieruchomości i budynkowego. Również wszelkie akta i umowy, dotyczące przeniesienia prawa własności tych budowli, z wyjątkiem nadbudówek i przybudówek, zwolnione są w ciągu lat 8 od dnia rozpoczęcia budowli, lub jej wykończenia, od opłat, pobieranych na rzecz państwa, oraz samorządów. Zawiadomienia, które stwierdzają prawo do przytoczonych ulg, wydają właściwe urzędy, mające nadzór nad budownictwem.

Chemiczny Instytut Badawczy.

W instytucie chemicznym politechniki odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu budowy „chemicznego instytutu badawczego". Do komitetu weszli pp.: Marszałek Sejmu Wojciech Trąmpczyński, jako przewodniczący, gen. dywizji Józef Czikiel i dyr. Jan Zagleniczny, jako zastępcy przewodniczącego, oraz jako członkowie pp.: Ignacy Baliński, Jan Bielecki, Franciszek Brugger, Stanisław Brun, Tadeusz Hołówko, Ignacy Hordliczka, Władysław Kiślański, Kazimierz Kling, Ignacy Kosiński, Jan Kozłowski, Eugenjusz Kwiatkowski, Zenon Martynowicz, Ignacy Mościcki, Władysław Rabski, Władysław Szaynok, Edmund Trepka i Józef Zawadzki. W uwzględnieniu tego, że chemiczny instytut badawczy uważać należy za konieczność państwową, postanowiono jednomyślnie przystąpić niezwłocznie do budowy gmachów instytutu na Żoliborzu w Warszawie.

Pozwolenia na wywóz nasion.

Główny urząd przywozu i wywozu podał do wiadomości, że nie udziela obecnie pozwoleń na wywóz nasion: łubinu, wyki, peluszki, seradeli, erparsety, koniczyny, inkarnatki. lucerny, przelotu i innych motylkowych, siemienia lnianego, rzepaku. Kontyngent na powyższe nasiona będzie ustalony w pierwszych dniach grudnia r. b. Obecnie Główny urząd przywozu i wywozu udziela bez ograniczeń pozwoleń na wywóz nasion, warzyw i kwiatów, traw, gorczycy, maku i słonecznika.

Nagrody na wystawie drobiu.

Za najlepsze okazy drobiu, gołębi i królików, wystawione na wystawie drobiu w Warszawie w dniu 24—26 listopada r. b. przeznaczone są bardzo wysokie nagrody pieniężne, wielkie medale złote i srebrne, dyplomy oraz listy pochwalne. Po raz pierwszy nagrodzeni będą wystawcy honorowemi nagrodami w postaci dyplomów Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Podatek od węgli.

Na Górnym Śląsku istnieje podatek od węgla w wysokości 42,5%. Celem zrównania podatkowego obciążenia węgla w Kongresówce i Galicji, Ministerstwo Skarbu wprowadza w tych dwóch dzielnicach podatek od węgla w wysokości 25%

Zbiory w roku 1922-im.

Główny Urząd Statystyczny ogłosił następujące dane o zbiorach z 1922 r.:

W ciągu drugiej połowy września r. b nadeszły szczegółowe i ściślejsze dane o urodzajach czterech ważniejszych zbóż na mocy dokonywanych omłotów, wobec czego Główny Urząd Statystyczny może już podać dokładniejsze liczby, dotyczące zbiorów, z tem zastrzeżeniem, że nie są to liczby ostatecznie ustalone. Z liczb tych wynika, że przeciętny plon będzie nieco niższy, niż przewidywano w sierpniu, przed ukończeniem zbiorów, a mianowicie przeciętna wydajność w centnarach metrycznych (100 kg.) z hektara (1.8 morgi polskiej, 4 morgi magdeburskie, 1,8 desatyny), wynosi, co następuje:

Dla całej Polski:

Pszen. ozima	Pszen. jara	Żyto ozime	Jęczm. jary	Owies
11,1	10,2	11,3	11,3	11,2

W poszczególnych województwach:

Wojewódz.	Pszen.	Żyto	Jęczm.	Owies
warszawskie	8,9	10,1	10,9	11,9
łódzkie	11,4	11,6	13,3	11,5
kieleckie	9,8	9,9	9,5	8,8
lubelskie	10,6	11,4	11,1	11,1
białostockie	11,3	10,3	9,7	9,5
wileńskie	7,2	7,6	7,0	8,3
nowogródzkie	9,9	7,9	8,3	7,7
poleskie	8,4	9,5	8,9	6,9
wołyńskie	12,9	11,9	9,1	11,6
poznańskie	16,0	14,9	17,8	17,8
pomorskie	14,2	13,7	16,3	15,4
krakowskie	10,6	10,5	10,6	10,4
lwowskie	10,3	11,9	12.8	11,8
stanisławow.	10,7	12,5	11,3	13,0
tarnopolskie	11,5	12,8	10,5	11,3

Wobec powyższego ogólny zbiór dla Polski wraz z całą Ziemią Wileńską, ale bez Górnego Śląska, wyniesie: przenicy 1.150 tys. ton, żyta 5.132 tys. ton, jeczmienia 1297 tys. ton i owsa 2655 tys. ton.

Jeżeli porównamy z rokiem zeszłym pomijając Ziemię Wileńską (dla której za rok zeszły brak dat), pszency, jest więcej o 12,6%, żyta o 17,61%, jęczmienia o 4,1% i owsa o 19,3%.

Bank Centralny w Poznaniu.

Bank Centralny, Tow. Akc. w Poznaniu, podwyższa kapitał zakładowy o 20.000.000 mk t. j. do 25.000.000 mk. przez wydanie nowej emisji akcji. Dawni akcjonarjusze mają prawo dokupu 4 nowych akcji na każdą starą po kursie 115%. Nowe akcje biorą udział w zyskach od 1 lipca r. b.

Konwencja kolejowa pomiędzy Polską a Rumunją i przewóz towarów.

Ministerstwo Kolei Żelaznych ogłosiło, że w wyniku rokowań odbytych w maju r. b. we Lwowie, podpisana została w Bukareszcie umowa dodatkowa do konwencji kolejowej pomiędzy Polską a Rumunją zawartą w d. 23 września 1921 roku i układ taryfowy o zaprowadzeniu bezpośrednich taryf kolejowych na przewóz towarów. Pomienione układy gruntują ostatecznie rozwój komunikacji kolejowej pomiędzy Polską i Rumunją i stwarzają pomoc do uregulowania przewozów tranzytowych przez te kraje z państwami trzeciemi.

Do Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów przystąpiły organizacje następujące: Związek przemysłowców ceramicznych; grupa fabrykantów wstążek i taśm w Warszawie oraz związek fabrykantów wyrobów perfumeryjno-kosmetycznych i mydeł toaletowych w Polsce. Organizacje te na posiedzeniu Rady Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów przyjęto w poczet członków Związku.

Wzrost drożyzny.

Komisja statystyczna przy Głównym Inspektoracie Pracy w Poznaniu ustaliła, że wzrost kosztów utrzymania we wrześniu w porównaniu z sierpniem r. b. wynosi 20.78 proc.

Wystawa Ogrodnicza

Wystawa Ogrodnicza w Poznaniu trwająca od 31 września do 6 października r. b. cieszyła się wielkiem powodzeniem. Powstał projekt urządzania wystawy corocznie.

Targi Poznańskie.

Wzorem lat poprzednich i w 1923 r. odbędzie się Targ Poznański. Trzeci Targ Poznański odbędzie się w czasie od 28 kwietnia do 4 maja 1923 r.

Rynek Gdański

Firma Marchlewski & Zawacki nadesłała nam następujące dane o rynku gdańskim:

Sytuacja: Duże zapotrzebowanie przemysłu w obcych dewizach, niepewna sytuacja na Bałkanie, środki rządu niem. przeciwko spekulacji obcemi dewizami jak i nizki stan marki niemieckiej w New-Yorku wywoływały nerwowe podnoszenie i wahanie się dewiz. Marka polska w stosunku do marki niemieckiej zyskała na kursie, jednakże do dewiz obcych obniżyła się znacznie. Na giełdzie towarowej panowała pewna wstrzemięźliwość i pokrywano tylko najważniejsze zapotrzebowania.

Na początku tygodnia notowano na giełdzie Gdańskiej za dolara 2620.—, markę polską 25,75, w końcu tygodnia za dolara 2700, za markę polską 26,50. Na giełdzie Warszawskiej płacono na początku tygodnia za dolara 10.050, markę niem. 4,10, w końcu tygodnia 3,85 za markę niem., za dolara 10.450.

Kawa: Rynek naogół spokojny. Z powodu wahających się dewiz poczyniono mało tranzakcji. Notowania Brazylji są bez zmiany.

Rio	590 — 670	mkn.
Santos Superior	785 — 870	„
Santos Prime	880 — 910	„
Guatemala	950 —1080	„

Herbata. Tendencja naogół mocna. Na rynku Gdańskim poczyniono mało tranzakcji. Popyt słaby.

Moning Congo	930 —1044
Java Pecco	680 — 790
Java Orange Pecco	850 — 934

Ryż: Tendencja bardzo mocna. Poczyniono dużo tranzakcji także na późniejszą dostawę. Ceny w dewizach obcych bez zmiany. Większe partje oczekuje się na początku przyszłego miesiąca.

Burma II original	165 — 183
Burma II Mühlenware	160 — 180

Korzenie: Tendencja mocna. Zakupów poczyniono mało. Ceny oryginalne bez zmiany.

Pieprz czarny Lampong	415— 472
Piment	195— 220
Oassia lignea	490— 535
Orzechy muszkatowe	990—1197

Kakao: Oferty z krajów produkcyjnych wykazują tendencję zwyżkową. Tendencja niepewna. Popyt się wzmaga.

Holenderskie	200 — 234
Amerykańskie	220 — 258
Angielskie	240 — 280

Śledzie: Tendencja z powodu nadchodzącego sezonu i małych zapasów ogromnie zwyżkowa. Poczyniono dużo większych tranzakcji.

Norw. Vaar 20-ty roczn.	39000—41600
Crawnbrand Maties	78000—84000
Jarmouth Mattfull	79000—85000

Jesienne targi praskie.

Tegoroczne jesienne targi praskie odbywały się od 3 do 10 września w niezwykle trudnych warunkach z powodu zastoju, który nastąpił bezpośrednio przed targami wskutek zwyżki kursu korony czeskosłowackiej. Kupcy krajowi poczynili zamówienia, zaś udział kupców zagranicznych miał charakter raczej informacyjny. Ogólnie dokonano poważnych tranzakcji i w niektórych gałęziach wystawcy osiągnęli lepsze rezultaty, niż się spodziewano, o czem świadczy szereg nowych zgłoszeń na przyszłe targi wiosenne. Na jesienne targi zgłosiło się 2.796 wystawców, którzy żądali 38.742 m² powierzchni wystawowej; przyjęto tylko 2.186 wystawców i przydzielona im powierzchnia wynosiła 19.320 m². Z ogólnej liczby wystawców było 1.980 krajowych i 206 zagranicznych. Udział pojedyńczych państw przedstawia się następująco: Francja 27, Anglja 7, Niemcy 57, Holandja 5, Ukraina 39, Szwajcarja 8, Włochy 6, Jugosławja 5, Austrja 28, Rumunja 1, Belgja 5, Ameryka 5, Hiszpanja 5, Grecja 1, Szwecja 7. Z wymienionych 206 wystawców zagranicznych uczestniczyło bezpośrednio 68, zaś za pośrednictwem zastępców 131. Z ogólnej liczby wystawców było 2.034 wytwórców, 21 agent i 131 hurtownik. O ile się dało sprawdzić, zatrudniali oni 16.201 urzędników i 286.125 robotników. W pojedyńczych grupach było wystawców: w przemyśle budowlanym 71, metalurgicznym 521, elektrotechnice, mechanice i optyce, 87, przemyśle drzewnym 77, tkackim 301, w konfekcji 151, w galanteryjnym i pokrewnym 118, skórzanym 112, w przemyśle szkła, porcelany i ceramiki artystycznej 103, w przemyśle artystycznym 32, chemicznym 76, spożywczym i produktów rolniczych 132, instrumentów muzycznych 15, zabawek i lalek 44, w graficznym, papieru, przyborów szkolnych i kancelaryjnych 160, jubilerskim 32, w grupie mieszanej 154 wystawców.

Jak poprzednio, tak samo i jesienne targi praskie zostały odwiedzone nie tylko przez gości ze wszystkich państw europejskich, lecz także i z Algieru, Ameryki, Australji, Egiptu, Indji, Japonji, Marokka i Persji. Osobne pociągi ze zbiorowemi wycieczkami przyjechały z Lipska, Zurychu i Wiednia.

Znaczenie targów praskich jako wydatnego środka propagandy ekonomicznej doznało przez targi jesienne zupełnego potwierdzenia. Większy udział wystawców zagranicznych jest oczywistym dowodem wzrastającej ważności targów w międzynarodowych stosunkach handlowych.

Z Izby przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy.

Zamianowanie i zaprzysiężenie rzeczoznawców.

Izba nasza zamianowała i zaprzysięgła jako rzeczoznawców:

1) kupca p. Stanisława Strzeleckiego z Bydgoszczy, dyrektora Centrali Rolników Tow. Akc. w Poznaniu, filja w Bydgoszczy, jako rzeczoznawcę dla zboża, przetworów ze zboża, artykułów pastewnych i ziemniaków.

2) p. Karola Sambergera, kupca z Gniezna jako publicznie ustanowionego próbobiorcę dla cukru surowego i melasy.

3) kupca p. Włodzimierza Junka z Bydgoszczy w firmie Rzymkowski & Junk, jako senzala handlowego (meklera).

Stosunki handlowe z zagranicą.

Firma francuska trudniąca się importem nawozów sztucznych chce nawiązać stosunki z firmami polskiemi.

Firma w Belgradzie chce nawiązać stosunki handlowe z fabrykami tekstylnemi.

KRONIKA ROZPORZĄDZEŃ

W „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“ z dn. 1 b. m., Nr. 83, wydrukowana została Konwencja handlowa, podpisana w Warszawie dnia 27 czerwca 1922 r. pomiędzy Polską a Szwajcarją.

*

W tym samym n-rze wydrukowano: Rozporządzenie ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 14 września 1922 r. w przedmiocie przedłużenia terminu ulg celnych, stosowanych do towarów, nadanych do górnośląskiej części województwa śląskiego.

*

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 14 września 1922 r. o bezpośredniej komunikacji towarowej pomiędzy Polską a Austrją.

*

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 września 1922 r. o zmianie cennika detalicznej sprzedaży cygar, cygaretek, tabaki do zażywania i tytoniu do żucia, wyprodukowanych w prywatnych fabrykach wyrobów tytoniowych. Ceny na wyroby powyższe zmienia się, począwszy od dnia 1 października 1922 r., jak następuje: Cygara 1) gatunek „średni A“ — mk. 80 za sztukę, 2) gatunek „przedni B“ — mk. 110 za sztukę, 3) gatunek „przedni A“—mk. 130 za sztukę, 4) gatunek „najprzedniejszy B“ — mk. 170 za sztukę, 5) gatunek „najprzedniejszy A“ — mk. 200 za sztukę, 6) gatunek „luksusowy B“ — mk. 260 za sztukę, 7) gatunek „luksusowy A“—mk, 320 za sztukę. Cygaretki: 1) gatunek „średni“—mk. 50 za sztukę, 2) gatunek „przedni“ — mk. 60 za sztukę. Tabaka do zażywania: 1) gatunek „średni“—mk. 1600 za 1 kilogram, 2) gatunek „przedni“ — mk. 2600 za 1 kilogram. Tytoń do żucia: 1) mk. 10 000 za 1 kilogram.

*

W „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“ z dnia 6 października r. b., Nr. 84, wydrukowano:

Rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości i Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dn. 10 lipca 1922 r. o opłatach w postępowaniu rejestrowem na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Pod lit. B. rozporządzenia tego znajdują się: Opłaty od wpisów do rejestru handlowego i do rejestru spółdzielni.

*

W tym samym numerze wydrukowano:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 września 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień rosyjskiego Zbioru ustaw o opłatach.

*

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 września 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień austrjackiej ustawy należytościowej.

*

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 września 1922 r, w przedmiocie uwolnienia od opłaty stemplowej aktów przelewu papierów wartościowych imiennych, będących obligami Państwa Polskiego.

*

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 września 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia na obszar ziemi wileńskiej niektórych przepisów z dziedziny opłat stemplowych.

*

Rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 14 września 1922 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 10 sierpnia 1922 r. w sprawie osobnych ulg celnych dla górnośląskiej części województwa śląskiego.

*

W „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“ z dn. 11 października 1922 r., Nr. 86, wydrukowano:

Ustawę z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie ratyfikacji konwencji handlowej między Polską a Austrją, podpisanej w Warszawie dn. 25 kwietnia 1922 r., oraz

Ustawę z dn. 26 września 1922 r. w przedmiocie tymczasowego unormowania stosunków handlowych i żeglugowych między Polską a terytorjum Kłajpedy.

*

W „Monitorze Polskim“ z dnia 9 października r. b., Nr. 229, wydrukowano Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 5 października 1922 r. w przedmiocie zmienienia Dyrekcji państwowych zakładów salinarnych Ministerstwa Przemysłu i Handlu w Krakowie. Czynności tej Dyrekcji przechodzą na Główną Dyrekcję państwowych zakładów Górniczo-Hutniczych w Warszawie.

KRONIKA REKLAMOWA

O sprzedawcach.

Zagadnienia sprzedaży obejmują tak szerokie granice, że rozciągają się nie tylko na właściwych sprzedawców, którzy dosłownie sprzedają towary, ale na wszystkich ludzi. Ja uważam, że każdy człowiek jest sprzedawcą, ponieważ jeżeli nawet nie posiada on żadnego towaru, to w każdym razie stara się sprzedać swym przyjaciołom czy też swemu otoczeniu to, co sam uważa za dobre, to znaczy swe przymioty. Obecnie nawet bankier jest sprzedawcą, ponieważ on wszelkimi siłami stara się o sprzedanie szerokiej publiczności zalet swego banku i pragnie, aby ta publiczność miała jaknajlepsze pojęcie tak o obsłudze, jaką daje bank, jak również i o kwalifikacjach osób, stojących na jego czele.

Prawnicy są sprzedawcami w szerokim znaczeniu tego słowa, ponieważ zawsze starają się sprzedać sądowi swój punkt widzenia na sprawę, której bronią. Jednym słowem wszyscy ludzie są sprzedawcami i zdaniem mojem te zalety, jakie są konieczne do wytworzenia doskonałego sprzedawcy, są w stanie również zrobić dobrego szefa wydziału zakupów, czy doskonałego skarbnika lub wogóle kupca, któremu będzie się dobrze powodzić.

Gdyby odemnie zażądano, abym w najkrótszy sposób określił, na czem polega sprzedaż, odpowiedziałbym, że jest to sztuka wyrobienia w innym takiego zdania o rzeczy na sprzedaż, jakie ja sam mam o niej. Polega to na przemawianiu do umysłu tego klijenta, na doprowadzeniu go do podzielenia mojego zdania. Składa się z narzucenia klijentowi pewnych nowych idei czy myśli, które doprowadzą jego umysł do działania unisono z naszym. Każda sprzedaż, jaka kiedykolwiek została przeprowadzona, czy to chodziło o paczkę szpilek, czy o polisę ubezpieczeniową, nie znalazła się pierwej na papierze, nim nie została całkowicie przeprowadzona, że tak powiem, „wypisana" w umyśle klijenta.

Każda sprzedaż składa się z szeregu czynności, przechodzi przez cały szereg faz, które w każdej poszczególnej tranzakcji niewiele się różnią pomiędzy sobą. Dla przykładu wezmę jeden z najtrudniejszych rodzajów sprzedaży: ubezpieczenie na wypadek śmierci lub kalectwa.

Sprzedawanie polisy ubezpieczeniowej należy do najtrudniejszych rzeczy, ponieważ polega ono na sprzedawaniu czegoś nieuchwytnego, czegoś, co klijentowi nie daje namacalnych korzyści. Sprzedajemy klijentowi coś, co daje mu korzyści dopiero wtedy, gdy spotka go nieszczęście. Jest rzeczą niezmiernie trudną przekonać kogoś do zrobienia czegoś, co jest dobre jedynie dla jego firmy lub rodziny, ale nie dla niego samego. Klijent kupuje właściwie kawałek papieru ładnie wydrukowany czy wygrawerowany, opatrzony pieczęcią i podpisami, ale ma on dla niego tylko wartość zabezpieczenia, że innym przez to będzie dobrze, ale nie jemu samemu.

Sprzedawca polisy ubezpieczeniowej musi wykonać pięć rzeczy:

1. Znaleźć klijenta.
2. Przekonać go, że ubezpieczenie jest dobrą rzeczą.
3. Przekonać go, że propozycja danego towarzystwa ubezpieczeniowego jest najlepsza.
4. Otrzymać zamówienie.
5. Dopilnować, aby polisa nie została zaanulowana.

Jest bardzo wiele sposobów znalezienia klijentów, ale wydaje mi się, że najlepsza droga, nawiasem mówiąc niedość wyzyskana przez towarzystwa ubezpieczeniowe, polega na reklamie w pismach. Reklama jest sama przez się sprzedażą. W reklamie przemawiamy do setek i tysięcy ludzi jednocześnie, podczas kiedy przy sprzedaży osobistej przemawiamy do jednej lub dwuch osób. Inaczej mówiąc, reklama da się porównać do szkoły publicznej, podczas kiedy sprzedaż osobista stanowi raczej prywatne lekcje. Cel reklamy i sprzedaży jest ten sam: polega on na przekonaniu publiczności, że nasz punkt widzenia jest jedynie słuszny. Uczymy publiczność patrzyć na rzeczy naszymi oczyma.



Nejednokrotnie zauważyłem, że sprzedawcy ubezpieczenia zwykle nie posyłają, w celu uzyskania posłuchania, swych biletów, a jeżeli nawet to robią, to na bilecie nigdy nie mają napisu, wskazującego, że są z towarzystwa ubezpieczeń. Dlaczego? Ponieważ

sądzą, że gdy to zrobią, to nikt z nimi nie będzie mówił. Z tych lub innych powodów ludzie jak dotąd nie uważają ubezpieczenia za rzecz niezbędną, i jeżeli są sprzedawcy, których starają się uniknąć, to są to przedewszystkiem sprzedawcy ubezpieczenia. Otóż, zdaniem mojem, jeżeli reklama ubezpieczenia będzie prowadzona jak należy, to ludzie przekonają się, że ubezpieczenie nie należy do zbytków, że jest ono koniecznością życiową, że sprzedawca ubezpieczenia nikogo nie nudzi że jest on raczej przyjacielem ludzkości.

Większość reklam towarzystw ubezpieczeniowych, jakie widziałem, pokazują na pierwszem miejscu swe aktywa i passywa, następnie mówią o ilości polis, jakie dane towarzystwo zawarło w przeciągu roku, jaką wypłaciło dywidendę, jakiemi rozporządza środkami i t. p. Zdaniem mojem człowiek, który ewentualnie chciałby się ubezpieczyć, zupełnie nie dba o te dane. Zbliżyć się do niego można tylko przez odnalezienie wspólnego wszystkim ludziom punktu widzenia. Należy przedstawić mu sprawę nie w ten sposób, żeby on miał coś do wyboru, ale trzeba skierować jego myśl na fakt, że on powinien się ubezpieczyć. Jest znaczna różnica pomiędzy pojęciami „chcieć“ i „potrzebować“. Niektórzy ludzie mówią, że nie chcą się ubezpieczyć, tak samo jak nie chcą kupić maszyny do pisania lub innej rzeczy, ale to wcale nie zmienia faktu, że potrzebują tej rzeczy.

Jestem pewien, że reklama może być napisana w tak silny i przekonywający sposób, że po przeczytaniu jej klijent sam pośle po sprzedawcę, ponieważ będzie sobie zdawał sprawę z niebezpieczeństwa, jakie mu grozi w razie nieposiadania polisy ubezpieczeniowej.

W reklamie trzymałbym się teorji, że aby otrzymać tysiąc polis, trzeba, aby reklama nasza przemawiała do miljonów. Treść samej reklamy musi być tak ułożona, aby przemawiała nawet do ograniczonego umysłu, aby przekonywała o niezbędności ubezpieczenia. Skoro ludzie sobie z tego zdadzą sprawę, sami zażądają ubezpieczenia. Trzeba reklamować się stale, ponieważ umysł ludzki szybko zapomina: umysł nasz jest przeładowany różnymi rzeczami i niema nic trudniejszego, jak znaleźć wczorajszą lub onegdajszą gazetę, gdzie tam było jakieś ogłoszenie. Każdy z nas, czy to dorosły, czy dziecko, wie, że na przecięciu drogi z koleją łatwo o wypadek, a mimo to koleje nie zaniechały budowania zagród i szlabanów. To samo dotyczy reklamy ubezpieczenia: trzeba przed oczami publiczności trzymać stale obraz tego niebezpieczeństwa, jakie pochodzi z braku ubezpieczenia.

W dalszych reklamach można mówić o innych dobrych stronach danego towarzystwa, o różnych rodzajach polis, o tem, dlaczego dane towarzystwo stoi silnie materjalnie, ale najważniejszą rzeczą jest bezwzględnie przekonanie ludzi o dobrodziejstwach ubezpieczenia.

Dlatego specjalnie zatrzymałem się na reklamie, ponieważ uważam, że u nas ludzie niedość się reklamują, a ci, co to robią, nie robią tego w należyty sposób. Treść reklam, jakie się u nas spotyka w prasie, czy to plakatach, jest bardzo daleka od doskonałości i tem się tłumaczy ich niepowodzenie. Reklama w Polsce nie odpowiada swemu celowi, jest bezmyślna, źle planowana, lub przeważnie bez żadnego planu, i nieudolnie wykonana.

Jeżeli chodzi o sprzedawanie ubezpieczenia, to zdaniem mojem bardzo wielką rolę w tej tranzakcji odgrywa osoba sprzedawcy. Sprzedawca musi pozyskać zaufanie klijenta tak dla siebie, jak i dla swej firmy, ponieważ człowiek się ubezpiecza przeważnie dlatego, że ma przekonanie do osoby i do argumentów. Większość ludzi nie ma czasu na rozpatrzenie się w szczegółach różnych proponowanych polis, w szczegółach dotyczących

odpowiedzialności finansowej danego towarzystwa, w tem, czy prawdą są wszelkie dane, jakie towarzystwo to podaje do wiadomości publicznej, a więc zaufaniem, jakie ma do danego sprzedawcy najłatwiej i najszybciej może rozstrzygnąć całą sprawę.

Zjawia się pytanie: skąd wziąć dobrych sprzedawców, jak ich przygotować do pracy i jak z nimi postępować.

Jest pewna zdolność określania materjału ludzkiego podczas rozmowy, tę zdolność posiadają w pewnym stopniu wszyscy, którzy mają jakiekolwiek doświadczenie w angażowaniu ludzi. W tej sprawie trudno stworzyć jakąś teorję, polegać można tylko na doświadczeniu. Jedno chcę tylko nadmienić, że nie należy nigdy angażować do sprzedaży ludzi, którzy nie mogą się wylegitymować poprzedniem powodzeniem w życiu. Jeżeli stłuczemy jajko z jednego końca i znajdziemy, że jest zepsute, to niema racji przypuszczać, że stłuczone z drugiego końca, okaże się dobre.

Sam nie wierzę również w listy polecające. Człowiek, który posiada ich dużą ilość, już tem samem dowodzi, że ich bardzo potrzebuje. Nie wierzę w curriculum vitae bardzo długie. Obchodzi mnie tylko krótka informacja co do tego, jak mój kandydat spędził czas od chwili opuszczenia szkoły i dlaczego porzucił swe poprzednie stanowiska.

Szukając ludzi drogą reklamy, nie podaję o wielką ilość. Jeżeli szukam dziesięciu, ogłaszam, że potrzebuję jednego lub dwóch. Dobrzy kandydaci nie ubiegają się o miejsca tam, gdzie wiedzą, że potrzeba bardzo wielu pracowników.

Następnym krokiem po zaangażowaniu pracowników, jest ich trenowanie, przygotowanie do pracy i utrzymanie na poziomie stałego pogotowia. Firma, czy towarzystwo ubezpieczeniowe posiada zawsze olbrzymi materjał, poznanie którego może sprzedawcy oszczędzić sześć miesięcy pracy, szereg niepowodzeń i zawodów. Należy doprowadzić do tego, aby sprzedawca nie potrzebował zwracać się po wszelkie informacje do swej firmy, a nie aby mógł na wszystko odpowiedzieć natychmiast.

Po wykształceniu sprzedawców trzeba pamiętać o trzymaniu ich stale w „kondycji". Tu kierownik wydziału sprzedaży ma wielkie pole do działania i do pokazania swego talentu. Ma on do czynienia z różnego rodzaju ludźmi, z różnymi charakterami, i wszystkich musi traktować w sposób indywidualny. Słowa pochwały są również pożyteczne, jak nagana lub krytycyzm. Do kierownika należy odpowiednie stosowanie tych dwóch środków. Niech jedni o drugich wiedzą, a szczególniej niech każdy sprzedawca wie o powodzeniu swego kolegi. Często bardzo człowiek pracuje więcej dla ambicji, niż dla prowizji. Pamiętajmy o stopniach w szkole i o nagrodach.

Są pewne zasadnicze zalety, które powinien posiadać każdy sprzedawca, o ile chce w karjerze swej osiągnąć powodzenie.

Są to:

zdrowie,	takt,
uczciwość,	szczerość,
zdolność,	pracowitość,
inicjatywa,	otwarty umysł,
znajomość fachu,	entuzjazm.

Otóż, kiedy mówię „zdrowie", to nie znaczy, aby chlebodawca wtrącał się w prywatne życie swego pracownika i dyktował mu, co ten ma jeść lub pić, — ale uważam, że pracodawca powinien zwracać baczną uwagę na stan zdrowia pracownika, ponieważ zdrowy umysł lepiej pracuje w zdrowym ciele. Dobry stan zdrowia daje pogodę umysłu, a nikt więcej od sprzedawcy jej nie potrzebuje.

D. c. n.

Stan rachunków
BANKU DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W WARSZAWIE

na dzień 1-go października 1922 roku.

Warszawa,	Paryż,	Bruksela,	Antwerpja,	Roterdam,
Centrala (wraz z Biurem Wymiany) Traugutta 8.	36, rue de Châteaudun, wraz z 7 prowinc. Biurami Wymiany.	30, Marché aux Poulets.	13, rue Quellin (dom własny).	49, Coolsingel.

Oddziały i Ajentury w Polsce: Warszawa—5 Oddziałów Miejskich, Baranowicze, Biała-Podlaska, Białystok (d. wł.), Brześć (d. wł.), Chełm, Drohobycz, Dubno, Garwolin, Grajewo (d. wł.), Grodno, Kielce, Końskie, Korzec, Kowel, Kraków, Krzemieniec, Lida, Lubartów, Lublin, Lwów, Łomża (d. wł.), Łódź, Łuck, Łuków (d. wł.), Łuniniec (d. wł.), Międzyrzec, Mińsk Lit., (cz. w Łomży), Ojców, Olkusz, Ostróg, Parczew, Pińsk (d. wł.), Podwołoczyska, Pułtusk, Radom, Radzyń, Równe, Sarny, Siedlce (d. wł.), Skarżysko, Słonim, Stanisławów (d. wł.), Stołbce, Suwałki, Węgrów, Wilno, Włodawa, Włodzimierz Woł., Wołkowysk, Zamość, Zdołbunów.

STAN CZYNNY.

Gotowizna w Kasie	1.617.347.604,03	
Pozostałość w P. K. K. P.	895.625.493,23	
„ P. K. O.	415.723.886,—	
„ w Banque de France i inych bankach w Paryżu:	*) 557.007.840,—	3.485.704.823,26
Pieniądze zagraniczne		22.724.261,38
Przekazy i waluty zagraniczne		155.748 309,75
Papiery publiczne własne		66.496.673,95
„ kapitału zapasowego		22.493.000,—
„ Kasy zapom. im. dyr. St. Benzefa		3.404.800,—
Udziały Banku w przedsiębiorstwach		162.638.092.50
Weksle zdyskontowane		3.960.756.184,06
Rachunki otwartego kredytu		1.679.683.338,94
Pożyczki terminowe		129.105.069,60
Korespondenci „Loro“	2.459.365.942,46	
„ „Nostro“	986.637.192,14	3.446.003.134,60
Ruchomości		224.680.610,47
Nieruchomości	**)	57.770 014,25
Koszty handlowe		1.233.592.397,45
Inkaso weksli		4.484.696.509,11
Rach. Oddziałów w Centrali		807.526.071,52
Różne rachunki		2.010.880.576,97
		Mk. 21.953.903.867,81

STAN BIERNY.

Kapitał zakładowy	345.600.000,—	
„ zapasowy	161.865.936,77	
Inne rezerwy	66.730.636,61	574.196.573,38
Wkłady terminowe	919.295.696.19	
„ bezterminowe	5.421.666.596,33	6.340.962.292,52
Redyskonto weksli		1.270.283.932,18
Korespondenci „Loro“	2.580.691.971,87	
„ „Nostro“	1.191.945.288.48	3.772.637.260.35
Procenty i prowizje		1.340.813.349,03
Różni za inkaso		5.013.764.442.99
Kasa zapomogowa im. dyr. St. Benzefa		10.437.756,—
Rach. Centrali w Oddziałach		1.305.613.341,61
Różne rachunki		2.325.194.919,75
		Mk. 21.953.903.867,81

*) Suma Mk. 557.007.840 stanowi równowartość **Fr. 1.856.692,80** przyjętych do bilansu **po 300 mk**. za 1 franka fr.

) Mk. 57.770.014,25 przedstawiają sumę bilansową własnych nieruchomości Banku: a) **użytkowych, w których mieszczą się biura Oddziałów w Brześciu n/B, Białymstoku, Drohobyczu, Grajewie, Łomży, Łunińcu, Łukowie, Pińsku, Siedlcach, Stanisławowie; b) **posesji sprzedażnych:** 1) w Warszawie: Nowy Świat 8/10, Bracka 18, Leszno 38, place na Woli 491/492/493, 2) nieruchomości w Łomży, 3) place miejskie i tereny podmiejskie w Grajewie.



№ 19 i 20. Adres Redakcji i Administracji: Złota 5, tel. 57-30 i 195-03.
Redaktor przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5—6 po południu.

Z rynku pieniężnego.

Notowany ostatniemi czasy zwyżkowy nastrój dla obcych walut znów wywołał dyskusję nad położeniem, w jakiem pozostaje nasza waluta, oraz środkami jej uzdrowienia, lub, przynajmniej, poprawy.

Ze smutkiem stwierdzić należy, że zarówno autorzy różnych wynurzeń walutowych, jak szersze koła publiczności—zajmują wciąż dawne stanowisko, polegające na wyczekiwaniu skutecznej reformy walutowej od każdego nowego ministra skarbu. Otóż i tym razem nowy p. minister skarbu rozwiał wszelkie w tym kierunku złudzenia, oświadczył bowiem zupełnie wyraźnie, że w chwili obecnej o jakiejś nagłej poprawie mowy być nie może. Dopóki działać będą dwie główne przyczyny coraz większego obniżania się wartości marki polskiej: wyrównywanie niedoborów budżetu państwowego coraz to nowemi kredytami w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, oraz wywóz marek polskich zagranicę, na pokrycie naszego importu—dopóty o stałej poprawie mowy być nie może.

Jednym z zasadniczych środków podwyższenia, a przynajmniej ustalenia kursu marki polskiej mogłoby być powiększenie naszego wywozu. Konjunktury w tym kierunku są dla nas obecnie dość pomyślne. Piękne urodzaje tegoroczne pozwalają na wywóz znacznej ilości różnych ziemiopłodów, przedewszystkiem zaś ziemniaków. Najpoważniejsi znawcy naszych stosunków rolniczych twierdzą z całą stanowczością że bez jakiejkolwiek szkody dla naszej aprowizacji moglibyśmy wywieźć około dwustu tysięcy wagonów ziemniaków, jakoteż znaczne ilości jęczmienia i żyta. Główną przeszkodą w tym kierunku jest, niestety, nasza nieuleczalna formalistyka biurokratyczna. Jak wiadomo, nasze prawodawstwo w zakresie wywozu obejmuje pewne rodzaje towarów i produktów, których eksport jest w zasadzie zabroniony i jedynie w drodze wyjątku odpowiednie władze pozwalają na wywóz ściśle określonych ilości danego produktu, to jest tak zwanego „kontyngentu". Do takich produktów należą, przedewszystkiem, zboża „chlebowe" (pszenica, żyto), jęczmień, owies, pasza, strączkowe i okopowe. Otóż wyznaczanie tych kontyngentów odbywa się w tempie tak powolnem, że zachodzi uzasadniona obawa, iż na wywóz będzie wkrótce za późno, gdyż w niedalekim czasie zacznie się wzmożony przewóz węgli i buraków i szczupły nasz tabor kolejowy będzie mógł wtedy jeszcze mniej wystarczyć na obsłużenie wywozu naszych produktów rolnych.

Tu leży główny punkt ciężkości w zabiegach o poprawę naszej waluty i, jeżeli ta poprawa nie nastąpi, opinja publiczna powinna wiedzieć, gdzie szukać należy istotnej przyczyny.

Niezależnie od powyżej wskazanych środków zaradczych przedsiębrane są zabiegi bankowe i giełdowe celem ustalenia kursu naszej marki. Między innemi, ministerstwo skarbu zażądało od naszych banków w Gdańsku ograniczenia sprzedaży wypłat na Warszawę oraz na inne polskie rynki pieniężine celem zmniejszenia podaży marek polskch, w Gdańsku. Stwierdzono bowiem, że głównym rynkiem, na którym kształtuje się kurs marki polskiej, jest właśnie Gdańsk, i dlatego właśnie tam należy zwrócić baczną uwa-

gę, aby napływ marek polskich nie wywierał nadmiernej presji na kursy.

Poczyniono również pewne zarządzenia w kierunku unormowania popytu na obce waluty w Warszawie. Ponieważ zauważono że dla celów spekulacyjnych bardziej pożądana jest waluta (gotowizna), niż dewizy, postanowiono dla celów gospodarczo-usprawiedliwionych dostarczać raczej dewiz, a zwłaszcza przekazów telegraficznych (kabel New-Jork).

Czy zarządzenia te osiągną cel zamierzony —najbliższa przyszłość pokaże.

T. W.

Nasz kredyt wewnętrzny.

Z wyjątkiem Anglji, wszystkie państwa, które brały udział w wielkiej wojnie wszechświatowej, pokrywały znaczną część wydatków wojennych za pomocą kredytu, i to głównie wewnętrznego. Korzystanie z tego kredytu przedłużyło się również na okres powojenny.

Obecnie nie ulega już wątpliwości, że państwa wymienione nie byłyby w możności pokrycia swoich wydatków wojennych bez tego kredytu, który, w dodatku uchronił walutę owych krajów od jeszcze większego rozwodnienia (inflacji). A więc Niemcy zakończyły wojnę przy obiegu około 15 miljardów marek i kredycie wewnętrznym, dosięgającym 100 miljardów. W razie, gdyby ten kredyt nie był wyzyskany w tej wysokości, państwo nie mogłoby nawet w części podołać olbrzymim wydatkom wojennym.

Okres wojny wprawdzie się skończył, ale życie gospodarcze zachowało jeszcze w wielu państwach cechy wyjątkowe, nieznane pokoleniu, które żyło w r. 1914. W takiem położeniu jest, między innemi, państwo polskie.

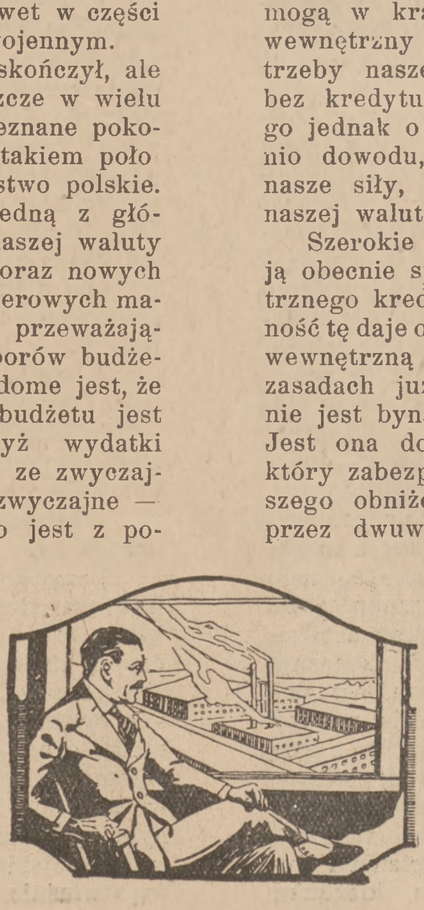
Powszechnie wiadomo, że jedną z głównych przyczyn złego stanu naszej waluty jest ustawiczne wypuszczanie coraz nowych i coraz to większych emisji papierowych marek polskich. Emisje te idą w przeważającej ilości na pokrywanie niedoborów budżetu państwowego. Nie mniej wiadome jest, że taki sposób „wyrównywania" budżetu jest najbardziej niebezpieczny, gdyż wydatki zwyczajne winny być pokrywane ze zwyczajnych dochodów, wydatki nadzwyczajne — z dochodów nadzwyczajnych, to jest z pożyczek, danin i t. p. Tymczasem w naszym budżecie zarówno wydatki zwyczajne, jak nadzwyczajne pokrywane są głównie drukiem i emisją — papierowych marek.

A przecież do wydatków nadzwyczajnych należą różne i niezmiernie kosztowne inwestycje, jak: wszelkie roboty publiczne, wykonywane na użytek wielu pokoleń, odbudowa zniszczonych dzielnic i t. d. Każdy rozumie, że takie wydatki mogą być pokryte jedynie za pomocą kredytu, i to kredytu długoterminowego, który dać mogą długoterminowe pożyczki państwowe lub społeczne.

Po licznych badaniach i próbach—stwierdzono ostatecznie, że, nawet przy największem naciśnięciu śruby podatkowej, wpływy z tego źródła nie pokryją naszych niedoborów budżetowych. Konieczne są jeszcze dochody nadzwyczajne, te zaś płynąć mogą z kredytu zarówno wewnętrznego jak zewnętrznego.

Obie te formy są dla nas konieczne, wszelako najpierw powinny być wyzyskane wszelkie źródła kredytu wewnętrznego. Jest to zupełnie zrozumiałe. Dlaczegóż procenty odpływać mają zagranicę, jeżeli pozostać mogą w kraju? Ponieważ jednak i kredyt wewnętrzny nie wystarczy na wszystkie potrzeby nasze, nie obejdziemy się również bez kredytu zagranicznego, nie otrzymamy go jednak o tyle, o ile nie złożymy uprzednio dowodu, że wytężyliśmy już wszystkie nasze siły, aby przeprowadzić uzdrowienie naszej waluty.

Szerokie koła społeczeństwa naszego mają obecnie sposobność do udzielenia wewnętrznego kredytu swojemu państwu. Sposobność tę daje ogłoszenie subskrypcji na 8% złotą wewnętrzną pożyczkę państwową, o której zasadach już wspominaliśmy. Pożyczka ta nie jest bynajmniej ofiarą na rzecz państwa. Jest ona dobrym interesem dla nabywcy, który zabezpieczony jest od możliwości dalszego obniżenia się kursu marki polskiej przez dwuwalutowość pożyczki (w markach polskich i w złotych, zrównoważonych z frankiem szwajcarskim).



Do tematu tego jeszcze powrócimy, na razie jednak uważamy za obowiązek zachęcić czytelników naszych do bliższego zapoznania się z warunkami tej pożyczki i, w miarę posiadanych środków, do jej nabycia.

T. W.

KRONIKA GIEŁDOWA

Jednym z najbardziej krytycznych momentów dla marki polskiej, od czasu odzyskania niepodległości przez Państwo Polskie, był okres ubiegły (23/9—21/10).

Zniżka marki polskiej na giełdach zagranicznych od 15% do 20% wpłynęła niewątpliwie na nader mocne kształtowanie się kursów walut zagranicznych na giełdzie warszawskiej.

Cena dolara Stan. Zjedn. z mk. 7.800 podniosła się na Mk. 13.000, funta ster. z Mk. 35.000 na Mk. 58.000, franka fran. — z Mk. 612 do 980 i t. d. Nawet korona austrjacka, pomimo ciężkiego przesilenia, jakie obecnie Austrja przeżywa, zdołała się podnieść z Mk. 10 na 17 za 100 koron.

Jedyną towarzyszką niedoli marki naszej jest marka niemiecka, o przyczynach spadku której niejednokrotnie wspominaliśmy i która z Mk. 5.60 stoczyła się na Mk. 2.70.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	23/9	10/10	20/10
Dolary Stan. Zjed.	8.025	10.550	11.400
Franki francuskie	620	812	862
Funty sterling.	36.100	47.750	51.700
Marki niemieckie	5.70	3.70	3.25
Korony austrjackie	10.50	14.25	15—

Ceny metali również podniosły się w znacznym stopniu. Za rubla w złocie płacono przeszło Mk. 6.000, w srebrze przeszło Mk. 4.000.

Na rynku wartości dywidendowych panowało nadzwyczajne ożywienie. Obroty były kolosalne przy kursach rosnących z minuty na minutę w ścisłem znaczeniu tego słowa. Tłok przy akcjach był tak znaczny, że niektórzy przedstawiciele banków nie zdołali wykonać powierzonych im zleceń. Takie zjawisko można było obecnie po raz pierwszy zaobserwować od czasu istnienia giełdy warszawskiej.

Najbardziej zwyżkowały włókiennicze, metalurgiczne. cukrowniane i węglowe.

Nastrój dla przemysłowych i handlowych był również zwyżkowy, lecz akcje te nie osiągały tak znacznych różnic kursowych, jak pierwsze.

Różnice pomiędzy najniższym a najwyższym kursem w zależności od gatunku akcji dochodziły od Mk. 1.000 do mk. 280.000 na sztuce, procentowo zaś zwyżka dochodziła do 400%. Przedmiotem licznych tranzakcji były nie tylko akcje „popularne“ t. j. takie, jakie są przedmiotem prawie codziennych tranzakcji, ale i takie, które od dłuższego czasu nie pokazywały się na giełdzie. Pod względem ceny rekord zdobyły Żyrardowskie, które z Mk. 171.000 posunęły się na Mk. 455.000, następnie z „grubszych“ akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru z Mk. 99.750 podniosły się na Mk. 245.000 oraz Cukrowni „Częstocice“ z Mk. 99.000 — na Mk. 240.000. Dokonano również licznych tranzakcji akcjami „Rohn, Zieliński“ po Mk. 2.600 — Mk. 8500, Modrzejowskiemi po Mk. 15.000 — Mk. 34.000. Tow. Oczyszczania Spirytusu po Mk. 4.000, Cukrowni „Gosławice“ po Mk. 90.000 — Mk. 112.000 oraz Zachodniego Tow. dla Han. i Przemysłu po Mk. 2.000 — 2.500. Dla zorjentowania się w sytuacji, jaka się wytworzyła w okresie sprawozdawczym, dokładnie ilustruje na końcu numeru „ruch kursów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie“.

Akcje bankowe nie pozostały w tyle. W ostatnich dniach minionego okresu popyt na akcje bankowe doszedł po punktu kulminacyjnego. Ceny podnosiły się szybkiem tempem i niekiedy w ciągu jednego zebrania giełdowego zwyżka dosięgała marek kilku tysięcy na jednej sztuce.

Wprawdzie ceny naszych akcji, zwłaszcza bankowych, w porównaniu z przedwojennemi były zbyt nizkie, o czem niejednokrotnie w tem miejscu wspominaliśmy, gdyż niektóre akcje można było nabyć za jeden lub kilka funtów masła — nie uważamy jednak za objaw normalny, gdy zwyżka następuje gwałtownie, a nie stopniowo, bo daje możność do większego rozwielmożnienia się spekulacji.

Na polu wartości lokacyjnych panowała cisza, gdyż, jak wyżej wspominaliśmy, powszechna uwaga zwrócona była w inną stronę, wobec czego nikt ani listami zastawnemi, ani obligacjami stołecznemi się nie interesował.

Natomiast listy zastawne tutejsze i prowincjonalne wydane przed wojną były szczególnie faworyzowane, wobec czego płacono wprost bajeczne ceny t. j. o 300% do 400% wyżej, niż w poprzednim okresie.

Miljonówką mało się interesowano i, aczkolwiek cena się podniosła od 200 do 300 marek na sztuce, obrotów dokonano nielicznych.

Usposobienie końcowe dla walut zagranicznych (za wyjątkiem marki niemieckiej), akcji oraz listów zastawnych przedwojennych — bardzo, mocne, dla papierów procentowych wydanych podczas wojny — bez zmiany.

Empol.

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn 60.20, Nowy York 13.50, Szwajcarja $244^1/_4$, Berlin $0.30^3/_{10}$, Warszawa 0.13¼.

Londyn: Paryż 60.20, Nowy York 447½, Szwajcarja 24.60, Berlin 197.50, Warszawa 49.000.

Nowy York: Paryż 7.42, Londyn (2 mies.) $444^3/_4$, Szwajcarja 18.30, Berlin 0.02, Warszawa 0.094.

Zurich: Paryż 41.05, Londyn 24.60, Nowy York 548, Berlin $0.12^2/_5$, Warszawa $0.50^1/_8$.

Amsterdam: Paryż 19, Londyn 11.41, Nowy York 256, Szwajcarja 46.95, Berlin $0,057^4/_5$, Warszawa 0.023.

Berlin: Paryż 330.83, Londyn 19750, Nowy York 4450, Szwajcarja 808,02, Warszawa 39.

Odpowiedzi Redakcji.

Panu Cz. Z. w Łodzi. Brukselskie r. 1905 sprawdzone do 15/9 1922 r. Nr. 39434/7 wylosowane (figuruje w wykazie z lat poprzednich), druga — niewylosowana.

Serbska, Turecka i Włoska Cz. Krz. — niewylosowane.

Medjolańska z 1861 r., Barletta i Bari wycofane z obiegu.

Włoskie poż. prem. z 1866 r., jeżeli są to Medjolańskie, już wycofane z obiegu, jeżeli—Rzymskie z 1888 r. zostały wylosowane Nr. 712/6, 7, 12, 822/39, 40 15660/68, 69.

Kupony od podanych walorów, tylko od 2% Poż. Prem. Brukselskiej z 1905 r. mają wartość w ciągu pięciu lat od daty płatności.

Kursu podanych walorów określić nie możemy.

Tak kupony płatne, jako też wylosowane i wycofane z obiegu walory przypuszczalnie będzie mógł W. Pan zrealizować za pośrednictwem jednego z banków.

OGŁOSZENIE MINISTERSTWA SKARBU

w sprawie

8%-ej Państwowej Pożyczki Złotej

z r. 1922.

Ministerstwo Skarbu ogłasza o wypuszczeniu 8% państwowej pożyczki złotej, uchwalonej przez Sejm Ustawodawczy w dniu 26 września 1922 roku na następujących warunkach:

I. arunki emisji.

W dniu 16 października r. b. będą oddane do sprzedaży obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 w odcinkach:

1) po 10.000 marek polskich i 10 złotych polskich w złocie,
2) „ 50.000 „ „ i 50 „ „ „

Sprzedaż będzie dokonywana do dnia 15 stycznia 1923 roku za gotówkę: w Centralnej Kasie Państwowej, Kasach Skarbowych, Oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i Pocztowej Kasy Oszczędności, oraz w bankach i instytucjach finansowych, których spis będzie dodatkowo podany.

Cena emisyjna, ustalona aż do odwołania wynosi:

1) za obligację 10.000 marek polskich i 10 złotych polskich — 24.000 Mk. p.
2) „ „ 50.000 „ „ i 50 „ „ — 120.000 Mk. p.

W ten sposób przy obliczeniu części markowej marka za markę, część złotowa wypada po 1,400 Mkp. za złoty polski, równy frankowi szwajcarskiemu.

Prócz tego oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej będą przyjmowały do dnia 15 listopada r. b. zapisy ratami rozłożonemi w sposób następujący:

I rata — **przy zapisie** — wynosić będzie 20% ceny emisyjnej
II „ — do dnia 15 grudnia r. b. — „ „ 40% „ „
III „ — „ „ 15 stycznia 1923 r. — „ „ 40% „ „

Przy zapisach ratami, każda rata będzie obliczona według tej ceny emisyjnej, jaka będzie obowiązywała w dniu jej wpłaty.

Oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przyjmują przy zakupie 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 i zapisach na nią połowę należności w obligacjach Pożyczki Odrodzenia (5% wewnętrznych pożyczek państwowych z r. 1920 — długoterminowej i krótkoterminowej) według ceny nominalnej z doliczeniem wartości bieżącego kuponu.

II. Warunki spłaty obligacji kuponów.

Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z r 1922 będą wykupione przy ich przedstawieniu w dniu 1 października 1927 r. lub w terminie wcześniejszym, za 6-miesięcznem wypowiedzeniem, nie wcześniej jednak niż w dniu 1 października 1925 roku.

Minister Skarbu zarządzi wykup według zasad następujących:

1) za część markową będzie wypłacona suma oznaczona na obligacjach, marka za markę;
2) za część złotową posiadacz obligacji otrzyma:

a) albo tyle franków szwajcarskich, na ile złotych opiewa obligacja.
b) albo tyle dolarów, ile wypadnie z przeliczenia sumy złotych na dolary, licząc po 0.193 dol. za 1 złoty.
c) albo tyle marek polskich, ile ich wypadnie za część złotową według kursu dolara Stanów Zjednoczonych Ameryki na giełdzie Warszawskiej w miesiącu poprzedzającym wykup.

Te same zasady będą stosowane przy spłacie kuponów.

III. Szczególne przywileje pożyczki złotej.

Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne, i będą przyjmowane jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa, oraz kaucje składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych.

Kupony od obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 wolne są od podatków od kapitałów i rent i będą przyjmowane przy uiszczaniu ceł, podatków i opłat państwowych.

MINISTER SKARBU

Warszawa, dnia 1 Października 1922 r.

(—) Jastrzębski.



SPÓŁKI NOWOPOWSTAJACE.

Towarzystwo dla Handlu Tytoniem. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 200 miljonów, podzielonych na 200 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Bank Małopolski w Krakowie, Polskie Towarzystwo Handlowe w Krakowie i Adolf Immerdauer.

Zakłady Garbarskie H. B. Raabe. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 50 miljonów, podzielonych na dziesięć tysięcy akcji po Mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Maurycy, Bernard i Wincenty Raabe.

Powszechne Domy Składowe. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy Mk. 100 miljonów. podzielonych na 100 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Gmina m. Lwowa, Polski Bank Krajowy, Polski Bank Przemysłowy, Akcyjny Bank Hipoteczny, Ziemski Bank Kredytowy i Bank Towarowy, Oddział we Lwowie.

Zakłady Chemiczne J. M. Wendisch Sukcesorowie. Siedziba w Toruniu. Kapitał zakładowy Mk. 40 miljonów, podzielonych na 40 tys. akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Leopold Landau, Zenon Kon i St. Wołczyk.

Towarzystwo Handlowo - Ajenturowe. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 20 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji po 1000 wart. nom. Założyciele: Jerzy, Stanisław i Stefan Meyerowie.

Polsko - Francuskie Towarzystwo Kolei Dojazdowych dla Przemysłu Naftowego. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 500 miljonów, podzielonych na 500 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: „Polska Nafta" Sp. Akc. w Warszawie, Compagnie Générale Française pour le Commerce et l'Industrie, Paris, Bank Handlowy w Warszawie, Polski Bank Przemysłowy, Oddział w Warszawie i Ziemski Bank Kredytowy, Oddział w Warszawie.

Chrześcijański Dom Handlowo-Pyzemysłowy Bronisław Jagoda, Rszard Jagoda, Ryszard Pfeiffer" i S-ka pod firmą „Jarmark Łódzki" Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy Mk. 200 miljonów, podzielonych na dwadzieścia tysięcy po Mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Bronisław Jagoda, Ryszard Pfeiffer, Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, Bracia Zapp, Władysław Wajski i Mieczysław Duszkiewicz.

Towarzystwo Handlowo - Przemysłowe „Pacific". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 60 miljonów, podzielonych na 60 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Leonard Bobiński. Władysław Heinrich, Jerzy Iwanowski, Aleksander Leszczyński, Władysław Lubiński, Antoni Ligęza-Stamirowski, Stefan Szumański i Towarzystwo Handlowo - Przemysłowe „Pacific" sp. z ogr. odp

Tomaszowska Fabryka Sukna „D. Bornstein". Siedziba w Tomaszowie Mazowieckim. Kapitał zakładowy Mk. 50 miljonów, podzielonych na pięć tysięcy akcji po Mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Dawid i Salomon Bornsteinowie, Benjamin Rajgrodzki i Józef Aronson.

Młyny Parowe i Zakłady Przemysłowe Józef Thom i Syn. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy Mk. 150 miljonów, podzielonych na 150 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Maksymiljan, Józef, Teodor i Antoni Thomowie.

Przemysł Wełniany „Michał Kon i Natkin" w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kapitał Zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Michał i Eugenja Konowie oraz Zygfryd i Paulina Natkinowie.

Hurtownia Włókiennicza „Ziempol" w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na trzy tysiące akcji (1,500 imiennych i 1,500 na okaziciela) po Mk. 1000 o wart. nom. Założyciele: Edmund Schoen, Jan Nowosielski, Franciszek Lisiecki i Adolf Legis.

„Mikuliczyn" Zakłady dla Przemysłu Drzewnego. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy Mk. 150 miljonów, podzielonych na 150 tysięcy po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, Bank Dyskontowy Warszawski (Oddział we Lwowie), Polskie Towarzystwo Budowlane we Lwowie, Polski Bank Przemysłowy we Lwowie i Galicyjski Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie.



Fabryka Smarów i Olejów Mineralnych „Disel-Oil". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 50 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Inż. Stefan Przybora, Władysław Wierusz-Kowalski i Zygmunt Amborski.

Zakłady Chemiczne „Kantorja" L. Mandelbauma. Siedziba w Opatowie. Kapitał zakładowy Mk. 15 miljonów, podzielonych na 15 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Lejzor, Juljan i Jerzy—Gabrjel Mandelbaumowie.

Towarzystwo Zakładów Włókienniczych „Tkacz". Siedziba w Kamienicy Polskiej, staros. częstochow. Kapitał zakładowy Mk. 150 miljonów, podzielonych na 15 tysięcy akcji imiennych po Mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: ks. Zygmunt Sędzimir, Aleksander Szmidla i Józef Szwymer.

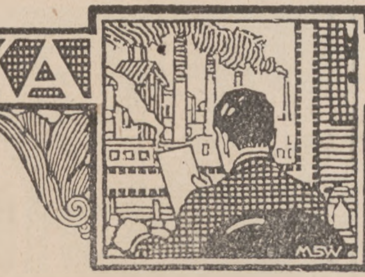
Spółka Akcyjna Przemysłu Korkowego „Wicander i S-ka". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 12 miljonów, podzielonych na 1200 akcji po Mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: C. A. Wicander, C. G. Wicander i K. W. Lange.

Towarzystwo Ekspedycyjno-Transportowe „Alliance". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 60 miljonów, podzielonych na 60 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Wacław Iwaszkiewicz, Konrad Dynowski i Józef Krupko.

Spółka Kujawska dla handlu Towarami Bławatnemi i Konfekcyjnemi. Siedziba we Włocławku. Kapitał zakladowy Mk. 10 miljonów, podzielonych na 10 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Feliksa Dowmontowa, Wacław Fabianowski, Aleksy Górnikiewicz, Władysław Motyliński, Jan Tomaszewski, Stanisław Turowski i Marja Xiężopolska.

Elektrownia Okręgowa na Sanie. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 500 miljonów, podzielonych na 500 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Norblin, B-cia Buch i T. Werner oraz Bank dla Elektryfikacji Polski (Elektrobank).

KRONIKA AKCYJNA



SPÓŁKI, POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Sp. Akc. Mechanicznego Wyrobu Obuwia „Polus“ — o Mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji IV em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 50 tysięcy akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej Mk. 1600.

„Oikos“ Związkowe Zakłady Przemysłu i Budownictwa Drzewnego — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji V em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 25 tysięcy akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na sześć dawnych akcji po cenie emisyjnej Mk. 3000 plus 6% od 1/7 1922 r. Resztę akcji i akcje nieobjęte przez dotychczasowych akcjonarjuszów, z tytułu prawa poboru, obejmie Polski Bank Przemysłowy. Termin subskrypcji upływa 31 października r. b.

Warszawskie Towarz. Akc. Handlu Towarami Aptecznemi dawniej Zjednoczeni Aptekarze i Ludwik Spiess i Syn — o Mk. 136.080.000 drogą wypuszczenia 252 tysięcy akcji po Mk. 540 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku dwóch nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej Mk. 665.

Tow. Akc. Fabryki Mebli wiedeńskich Jakób i Józef Kohn — o Mk. 16.380.000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie sześć nowych akcji na każdą akcję po Mk. 1000 wart. nom.

Instytut Wydawniczy — Bibljoteka Polska — o Mk 60 miljonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji III em. po Mk. 500 wartości nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku trzech nowych na każde dwie dawne akcje po cenie emisyjnej Mk. 850 w terminie do 15 listopada r. b.

Tow. Akc. Cukrowni i Rafinerji „Gosławice“ — o Mk. 73.440.000 drogą przewalutowania majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie cztery akcje na każdą dotychczasową po Mk. 540 wart. nom.;

— o Mk. 55.080.000 drogą wypuszczenia 102 tysięcy akcji V po Mk. 540 wart. nom. Pierwszeństwo do otrzymania akcji V em. służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku trzech nowych na jedną akcję dotychczasową po cenie emisyjnej Mk. 850.

Chemiczna Fabryka Dr. Rattner — o Mk. 15 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie trzy nowe na każdą dotychczasową akcję po Mk. 1.000 wart. nom.

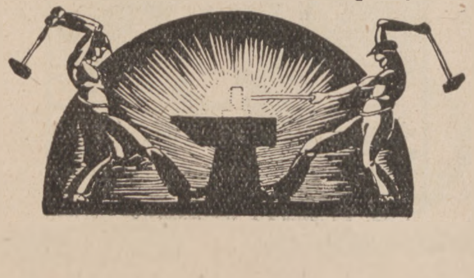
Sp. Akc. dla Międzynarodowego Transportu „Schenker i S-ka“ we Lwowie — o Mk. 30 miljonów drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji II em. (55% imiennych i 45% na okaziciela) po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II-ej em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku trzech nowych na dwie dawne po cenie emisyjnej Mk. 1.050.

Krajowo Towarzystwo Meljoracyjne — o Mk. 12 miljonów drogą wypuszczenia 12 tysięcy akcji II em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku czterech nowych na jedną starą akcję po cenie emisyjnej Mk. 1.150 w terminie do 15 listopada r. b.

Warszawskie Tow. Przemysłowo-Handlowe — o Mk. 24 miljony drogą wypuszczenia 48 tysięcy akcji III em. po Mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku dwóch nowych na jedną starą akcję po cenie emisyjnej Mk. 600 w terminie do 1 listopada r. b.

Tow. Akc. „Ceres“ Bank Zbożowy w Lesznie — o Mk. 20 miljonów drogą wypuszczenia 2000 akcji IV em., t. j. 1.900 po Mk. 10 000 i 1.000 po Mk. 1 000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich po cenie emisyjnej 115% plus 8% od 1/7 1922 r.

Zakłady Mechaniczne „Ursus“, — o Mk 125 miljonów drogą wypuszczenia 250.000 akcji II em. (10% imiennych i 90% na okaziciela) po Mk. 500 wart. nom. Z powyższych sztuk 50 tysięcy akcji przydzielone będą dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej. Pierwszeństwo do nabycia resztujących 200 tysięcy akcji II em. służy również właścicielom akcji I em. w stosunku również do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 3000. Termin subskrypcji upływa dnia 1 listopada r. b.



„Ziemianin“ — o Mk. 29.750.000 drogą wypuszczenia 21.250 akcji VI em. po Mk. 1.400 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 2.000.

Tow. Akc. „Hafeza“ Fabryka i Hurtownia Zjednoczonych Aptekarzy w Poznaniu — o Mk. 45 miljonów drogą wypuszczenia 5000 akcji po Mk. 5.000 oraz 20.000 akcji po Mk. 1.000 wart. nom. Wszystkie akcje przejął Polski Bank Handlowy w Poznaniu (Oddział Miejski) z obowiązkiem ofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom Tow. Akc. „Hafeza“ oraz b. akcjonarjuszom nabytej fabryki chemicznej p. f. „Bracia Bock“ jednej nowej na każdą 1000-markową akcję po cenie emisyjnej Mk. 1.250 w terminie do 1 listopada r. b.

Sp. Akc. Cukrowni „Strzyżów“ — o Mk. 160 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie na każdą dotychczasową akcję ośm nowych akcji po Mk. 5.000 wart. nom. oraz — o Mk. 314 miljonów drogą wypuszczenia 62.800 akcji IV em. po Mk. 5.000 wart. nom. Po zarezerwowaniu części nowej emisji dla dawnych akcjonarjuszów, dla wierzycieli Spółki na zapłatę zakupionych urządzeń fabrycznych w cukrowniach Kowalewo i Mircze oraz dla przyszłych plantatorów Cukrowni—pozostałe 20 tysięcy akcji są do nabycia po Mk. 10.000 za sztukę w terminie do 1 listopada r. b.

Towarzystwo Białostockiej Manufaktury pod firmą „Eugenjusz Becker i S ka — o Mk. 51.408.000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie 125 akcji nowych na każde 6 akcji dotychczasowych.

Zachodnie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu — Mk. 60 mil-

jonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji V em. po Mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej Mk. 750.

Tow. Akc. Zakładów Mechanicznych Borman Szwede i S-ka— o Mk. 57.600.000 drogą przewalutowania księgowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po Mk. 1.000 będą przestemplowane na Mk. 5.000 wart. nom.

Stowarzyszenie Rolnicze w Mławie — o Mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia trzech tysięcy akcji II em. po Mk. 5.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em, w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 5.500.

Lubelski Syndykat Rolniczy — o Mk. 240 miljonów drogą wypuszczenia 240 tysięcy akcji III em. (72.000 imiennych i 168.000 na okaziciela) po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku dwóch nowych akcji imiennych na każdą imienną po cenie emisyjnej Mk. 1.100 oraz sześciu nowych na okaziciela na każdą dawną akcję na okaziciela po cenie emisyjnej Mk. 1.300.

Spółka Akcyjna Handlu Skórami — o Mk. 30 miljonów drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji IV em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku trzech nowych na każde dwie stare akcje po cenie emisyjnej Mk. 1.100 w terminie do 30 października r. b.

„Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy" Tow. Akc. dla Wyrobów z Gliny i Piasku we Lwowie — o Mk. 14 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji III em. po Mk. 140 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej Mk. 300 i jednej nowej na każde trzy akcje dawne po cenie emisyjnej Mk. 3.000.

Polskie Zakłady Elektryczne Brown-Boveri — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. słuzy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.150.

„Hajnówka" Leśny Przemysl Chemiczny — o Mk. 60 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji II em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.100.

Bank Prywatny — o Mk. 50 miljonów w akcjach II em., które zostały rozebrane przez dotychczasowych akcjonarjuszów.

Zakłady Ceramiczne „Korwinów" pod Częstochową — o Mk. 10.368.000 drogą wypuszczenia 9.600 akcji V em. po Mk. 1.080 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku trzech nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej Mk. 1080.

Bank Kredytowy w Warszawie — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji VIII em. po Mk. 1.000 wart. nom. Piewszeństwo do nabycia akcji VIII em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na cztery stare akcje po cenie emisyjnej Mk. 2.600 w terminie do 27 października r.b.

Warszawskie Tow Fabryk Wyrobów Metalowych i Emaljowanych „Wulkan" — o Mk. 86.400.000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają wzamian każdej dotychczasowej akcji trzynaście akcji nowych po Mk. 3.000 wart, nom.

Przemysł Chemiczny w Polsce — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji IV em. imiennych po Mk. 1.000 wart. nom. oraz o Mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji V em. również po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom, obywatelom Państwa Polskiego w stosunku jednej nowej na trzy akcje dawne po cenie emisyjnej Mk. 1.250. Pierwszeństwo zaś do nabycia akcji V em. służy posiadaczom akcji pierwszych trzech emisji po cenie emisyjnej Mk. 1.500 w stosunku czterech nowych na trzy akcje I, II i III em. Termin subskrypcji dla IV i V em. upływa 4 listopada r. b.

Tow. Akc. Zakładów Elektrotechnicznych Inżynier Kazimierz Patzer—o Mk. 16 miljonów drogą wypuszczenia 16 tysięcy akcji III em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku czterech nowych na jedną starą akcję po cenie emisyjnej Mk. 1.500.

Towarzystwo Powązkowskiej Fabryki Mydła — o Mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia 15 tysięcy akcji III em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.150.

Spółka Akc. Zakładów Artystyczno - Ceramicznych „Złotoglin" — o Mk. 25 miljonów drogą wypuszczenia 25 tysięcy akcji IV-ej em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej Mk. 1.250 w terminie do 15 listopada r. b.

Zakłady Młynarskie i Przemysłu Zbożowego „Kłos" — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.150.

Sp. Akc. Kielecka Hurtownia Towarowa Chrześciańska—o Mk. 4.500.000 drogą wypuszczenia 9.000 akcji II em. (20% na okaziciela i 80% imiennych) po Mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em w stosunku czterech nowych na jedną akcję dawną po cenie emisyjnej Mk. 550.

Syndykat Rolniczy Ciechanowski — o Mk. 8 miljonów drogą wypuszczenia 8 tysięcy akcji II em. (4.800 imiennych i 3.200 na okaziciela) po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji (60% imiennych i 40% na okaziciela) po cenie emisyjnej Mk. 1.300 w terminie do 15 grudnia r. b.

„Nasz Sklep" — o Mk. 45 miljonów drogą wypuszczenia 45 tysięcy akcji III em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku trzech nowych na pięć akcji dawnych po cenie emisyjnej Mk. 1.200 w terminie do 10 grudnia r. b.

Tow. Akc. Cukrowni „Ciechanów" — o Mk. 227.500.000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po Mk. 15.000 przestemplowane będą na Mk. 50.000 wart. nom.

Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat". W № 17/18 cena emisyjna podana była Mk. 700, zamiast Mk. 550, co się niniejszem prostuje. Termin subskrypcji upływa 20 listopada roku bież.

Nadwiślańskie Towarzystwo Handlowo-Rolnicze — o Mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia 15 tysięcy akcji II em. (2/3 imiennych i 1/3 na okaziciela) po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.200.

Tow. Akc. „Pneumatyk" Fabryka Wyrobów Gumowych — o Mk. 60 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji (59,600 na okaziciela

i 400 imiennych—uprzywilejowanych) po Mk. 1.000 wart. nom. Całą emisję przejął Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Poznaniu z obowiązkiem ofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku czterech nowych na jedną starą akcję po cenie emisyjnej dla akcji na okaziciela po Mk. 1.200 i uprzywilejowanych po Mk. 1.500 w terminie do 31 października r. b.

„Gródek" Akcyjna Spółka Terenowo - Budowlana — o Mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia 15 tysięcy akcji III em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku jednej nowej na dwie akcje I em. po cenie emisyjnej Mk. 2.000 z doliczeniem 6% od 1 lipca 1921 r.

Warszawskie Tow. Akc. „Motor" — o Mk. 45 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po Mk. 2.000 przestemplowane będą na Mk. 20.000, a po Mk. 1.000—na Mk. 10.000 wart. nom.

Polsko-Baltyckie Towarzystwo Handlowe i Transportowe—o Mk. 90 miljonów drogą wypuszczenia 90 tysięcy akcji IV em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.200.

Spółka Akcyjna Handlowo-Przemysłowa „W. Bednawski" — o Mk. 40 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie dwie nowe na każdą akcję po Mk. 1.000 wart. nom.

Spółka Akcyjna Przemysłu Bawełnianego B. Freidenberg w Łodzi — o Mk. 35 miljonów drogą wypuszczenia 35 tysięcy akcji III em. po Mk. 1.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1.100.

Tow. Akc. „Steinhagen, Wehr i S-ka" w Myszkowie — o Mk. 260.350.206 f 88 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki i — o Mk. 18.849.793 f. 12 przez przelanie powyższej sumy z zysków w 1921 r. do kapitału zakładowego, wskutek czego dotychczasowe akcje po Mk. 10.400 będą przestemplowane na Mk. 150 000 wart. nom. oraz — o dalsze Mk. 600 miljonów drogą wypuszczenia czterech tysięcy akcji V em. po mk. 150 tys. wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku dwóch nowych na każdą akcję emisji poprzednich po cenie emisyjnej Mk. 154.000.

Spółki akc. zwołujące zebrania ogólne.

Fabryka Sukna A. G. Borst w Zgierzu — zwyczajne na 7 listopada r. b. o g. 5 pp. w lokalu Zarządu w Spółki w Zgierzu, ul. Błotna Nr. 14.

Powszechne Tow. Transportów i Żeglugi „Hanzapol" — organizacyjne na 28 października r. b. o g. 5 pp. w lokalu Banku Kupieckiego Łódzkiego w Warszawie, ul. Wierzbowa Nr. 8.

Towarz. Fabryki Portland Cementu „Łazy" — nadzwyczajne na 31 października r. b. o g. 5 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Przeskok Nr. 4.

Franko-Rosyjskie Tow. Górnicze — na 14 listopada r. b. w biurach Towarzystwa Huty Bankowej w Warszawie, ul. Foksal Nr. 11 zwyczajne na g. 10 rano i nadzwyczajne na g. 11 rano.

Bank Międzynarodowy w Warszawie — nadzwyczajne na 30 października r. b. o g. 6 pp. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 30.

Tow. Akc. „Reklama Polska"— nadzwyczajne na 27 października r. b. o g. 5 pp. w lokalu Towarzystwa w Warszawie, ul. Zgoda Nr. 1.

Tow. Akc. „Leopold Landau"— zwyczajne na 1 listopada r. b. o g. 5 pp. w lokalu Towarzystwa w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 53.

Sp. Akc. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich — zwyczajne na 31 października r. b. o g. 3 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, Al. Ujazdowskie Nr. 51.

Cukrownia „Tuczno" — zwyczajne na 28 października r. b. o g. 11 przed poł. w hotelu Bast'a w Inowrocławiu.

Przemysł Elektrotechniczny „Stanrey" — nadzwyczajne na 28 r. b. o g. 4 pp. w lokalu Banku Zachodniego w Warszawie, ul. Fredry.

„Dom Książki Polskiej" — zwyczajne na 28 października r. b. g. 4 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, plac Trzech Krzyży Nr. 8.

Huta Miedzi Tow. Akc. w Poznaniu — zwyczajne na 28 października r. b. o g. 10½ rano na sali posiedzeń Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu, plac Wolności Nr. 9.

Zgierska Farbiarnia i Apretura — zwyczajne na 28 października r. b. o g. 4 pp. w lokalu biura Zarządu w Zgierzu, ul. Szczawińska Nr. 2.



Karbid Wielkopolski Tow.Akc.— zwyczajne na 13 listopada r. b. o g. 12 w poł. w sali posiedzeń Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska.

Zakłady Przemysłowe „Witolin" w Dołach Biskupich — zwyczajne na 29 października r. b. o g. 5 pp. w Radomiu, ul. Nowy-Świat Nr. 9 m. 3.

Tow. Akc. Wydawnicze „Świat" — nadzwyczajne na 3 listopada r. b. o g. 4 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Szpitalna Nr. 12.

Sp. Akc. Zbożowa „Gąbin" — organizacyjne na 27 października r. b o g. 3 pp. w lokalu Spółki.

Tow. Akc. Sukiennej Manufaktury „Leonhardt, Woelker i Girbardt" — zwyczajne na 11 listopada r. b. o g. 4 pp. w biurze Zarządu w Łodzi, ul. Leonhardta Nr. 1.

Tow. Fabryki Cukru i Rafinerji „Łyszkowice" — zwyczajne w drugim terminie na 31 października r. b. o g. 3 pp. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Czackiego Nr 17.

Tow. Akc. „Zegar" w Śremie— zwyczajne na 31 października r. b. o g. 4 po p. w biurach Towarzystwa w Śremie.

Fabryka Wag „W. Hess" w Lublinie — nadzwyczajne na 4 listopada r. b. o g. 4 p. p. w biurze Spółki w Lublinie, ul. Lubartowska Nr. 56.

„Hotel Europejski" — nadzwyczajne na 30 października o g. 12 w poł. ewentualnie w drugim terminie na 13 listopada r. b. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Krakowskie-Przedmieście Nr. 13.

Polsko - Śląskie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu — organizacyjne na 6 listopada r. b. o g. 3 p. p. w lokalu Polsko-Śląskiego Towarzystwa Handlu Żelazem Sp. z ogr. odp. w Sosnowcu, ul. Dęblińska Nr. 7.

„Sarmacja" Towarzystwo Żeglugi Morskiej — nadzwyczajne na 4 listopada r. b. o g. 11 rano w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Świętokrzyska Nr. 28.

Sp. Akc. Przemysłowo - Handlowa Sutkowski, Raszewski i Werner, Cyrański i S-ka—zwyczajne na 8 listopada r. b. o g. 6 wiecz. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Marszałkowska Nr. 149 (róg Próżnej).

Towarzystwo Przemysłowe „Kabel" — nadzwyczajne w drugim terminie na 28 października r. b. o g. 4 p. p. w Warszawie, ul. Mazowiecka Nr. 7 m. 5.

Sp. Akc. Handlowo - Rolnicza „Kooprolna" —nadzwyczajne na 28 października r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Kopernika Nr. 30.

Sp. Akc. Mechanicznego Wyrobu Obuwia „Polus“ — nadzwyczajne na 3 listopada r. b. o g. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Marszałkowska Nr. 107.

Żelazna Huta Kraków — zwyczajne na 28 października r. b. o g. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Krakowie, Rynek Gł. Nr. 12.

Fabryka Wag i Wyrobów Metalowych dawniej Stanisław ks. Lubomirski — nadzwyczajne na 28 października r. b. o g. 10 rano w gmachu Banku Zjednoczonych Ziem Polskich w Warszawie, Plac Napoleona 7.

„Irjag“ Międzynarodowa Spółka dla Przemysłu Oleju Skalnego — zwyczajne na 7 listopada r. b. o g. 11 rano w sali posiedzeń Międzynarodowego Banku Handlowego w Wiedniu, Schottenring 21.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu „Lignum“ — nadzwyczajne na 4 listopada r. b. o g. 5 p. p. w Warszawie, ul. Królewska Nr. 35.

Polska Składnica Pomocy Szkolnych — zwyczajne na 4 listopada r. b. o g. 6½ wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Nowy Świat Nr. 33.

Cukrownia „Chełmica“ — zwyczajne na 18 listopada r. b. o g. 5 p. p. w biurze Zarządu, ul. Matejki Nr. 10.

Tow. Akc. dla Fabrykacji Śrub i Wyrobów Kutych Brevillier i S-ka i A. Urban i Synowie — nadzwyczajne na 30 października r. b. o g. 11 rano w biurze Towarzystwa w Wiedniu, VI Linke Wienceile 18.

Przemysł Drzewny „Strug“ w Zakopanem — nadzwyczajne na 29 października r. b. o g. 11 rano w lokalu Ziemskiego Banku Kredytowego w Zakopanem. ul. Krupówki.

Tow. Akc. Cukrowni i Rafinerji „Milejów“ — zwyczajne na 14 listopada r. b. o g. 4 p.p. w gmachu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Lublinie, ul. Krak. Przedmieście Nr. 41.

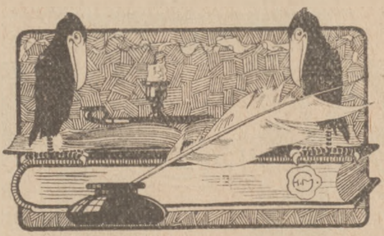
Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu „Hurtownia“ w Żychlinie — nadzwyczajne na 1 listopada r. b. o g. 1 p. p. ewentualnie w drugim terminie na 19 listopada r. b. w gmachu Straży Ogniowej w Żychlinie.

Akc. Tow. Górniczo-Przemysłowe „Będzin-Olkusz“ — na 15 listopada r. b. w biurach Towarzystwa „Huta Bankowa“ w Warszawie, ul. Foksal Nr. 11 zwyczajne na g. 10 rano oraz nadzwyczajne na 11 rano.

Cukrownia—Zuckerfabrik Opalenica — zwyczajne na 17 listopada r. b. o g. 10 rano w lokalu Cukrowni w Opalenicy,

Łódzka Fabryka Kapeluszy dawniej Herman Schlee w Łodzi — zwyczajne na 29 października r. b. o g. 11 rano w lokalu Zarządu w Łodzi, ul. Targowa Nr. 2.

Towarzystwo Przemysłu Filmowego „Ornak“ — nadzwyczajne na 28 października r. b. o g. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. ks. Skorupki Nr. 4.



RÓŻNE.

Warszawski Bank Zjednoczony otworzył oddział miejski przy ul. Nalewki Nr. 33.

Sp. Akc. Fabryki Lamp Elektrycznych „Cyrkon“ wypłaca dywidendę za 1921/2 r. w wysokości 10% t. j. po Mk. 50 od akcji.

Młyn Poznański T. A. wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 40%.

Tow. Akc. „Len“ w Toruniu wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 6%.

Warszawskie Tow. Fabryk Cukru od 10 listopada r. b. wydawać będzie bezpłatnie pięć nowych akcji na każdą dotychczasową 1000 markową akcję.

Akcje Pierwszej Wielkopolskiej Fabryki Zapałek Braci Stabrowskich w Poznaniu zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Poznaniu.

Powszechny Bank Depozytowy (dawniej Bank Ziem Kresowych) otworzył oddział w Grodnie.

Dyrekcja Dyskontowego Towarzystwa (Direction der Disconto-Gesellschaft w Berlinie) otworzyła oddział w Katowicach.

Fabryka Rohn, Zieliński i S-ka zamienia świadectwo tymczasowe na oryginalne akcje III em.

Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie otworzył oddział w Łodzi, zaś oddział tegoż banku w Paryżu w Lens (dep. Pas-de-Calais) siódme prowincjonalne Biuro Wymiany.

Na stanowisko dyrektora naczelnego *Banku Przemysłowców Polskich* został powołany p. Apolinary Thieme, Dyrektorami tegoż banku są: pp. Artur Ferencowicz (członek Rady) oraz Władysław Słowikowski.



Polski Bank Handlowy w Poznaniu otworzył oddział w Wilnie.

Tow. Akc. „Pleszewskie Młyny Parowe“ zamienia świadectwo tymczasowe na akcje oryginalne.

Bank Budowlany przeniósł biura swoje do gmachu Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy.

Bank Ziem Kresowych z siedzibą w Równem zmienił nazwę firmy na *Powszechny Bank Depozytowy* z siedzibą w Warszawie.

Spółka Akcyjna Hurtowni Podlaskiej zmieniła nazwę firmy na *Podlaski Syndykat Rolniczy Sp. Akc.*

Towarzystwo Akcyjne Budowy i Eksploatacji Dróg Żelaznych Podjazdowych w Królestwie Polskiem zmieniło nazwę firmy na *„Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Dróg Żelaznych w Państwie Polskiem.*

Spółka Akcyjna Kielecka Hurtownia Towarowa Chrześcijańska zmieniła nazwę firmy na *Spółka Akcyjna Hurtownia Kielecka.*

Przemysłowo - Handlowe T-wo „A. Kaw-Wencki i S-ka“ w Wilnie zmieniło nazwę firmy na *Spółka Akcyjna Przemysłowo-Handlowa „Etan“.*

Starachowieckie Zakłady Górnicze wydają świadectwa tymczasowe wzamian za kupony dywidendowe za 1921 r. (Za dwa kupony świadectwo na jedną akcję).

„Elibor“ Handl.-Przem. Sp. Akc. „Ł. J. Borkowski“ wydaje bezpłatnie akcjonarjuszom dwie nowe akcje na każde trzy dotychczasowe akcje.

Tow. Akc. Fabryka Zapałek „Progres - Wulkan“ Józef A. Halpern w Pińsku wypłaca dywidendę w 1921 r. po Mk. 500 od akcji I em. i po Mk. 250 od akcji II em.

Fabryka Rafinerji i Cukru Tow. Akc. w Chodorowie wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 15 procent.

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Brytanja“ wypłaca dywidendę w wysokości 10 proc. t. j. po Mk. 100 od akcji I em. i po Mk. 50 od akcji II em.

Fabryka Mebli Giętych „Wojciechów“ wypłaca dywidendę za 1921 r. po Mr. 450 od akcji I, II, III em. i po Mk. 75 od — IV em.

Zakłady Przemysłowo - Budowlane „Dźwignia“ wypłacają dywidendę za 1921/1922 r. w wysokości 40 proc.

Wydawnictwo i Księgarnia „Trzaska, Ewert i Michalski“ wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 20 proc.

Sierszańskie Zakłady Górnicze zamieniają świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne IV em.

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Premjowa z 1920 r. (Miljonówka)

Ciągnienie z dnia 30 września 1922 r.
№ 849137

Ciągnienie z dnia 7 października 1922 r.
№ 4080006

Ciągnienie z dnia 14 października 1922 r.
№ 3963761

Ciągnienie z dnia 21 października 1922 r.
№ 4478558

Wypłata po mk. 1000000 natychmiast.

5% Listy Zastawne Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.

Ciągnienie z dnia 12 13 i 14 lipca 1922 r.

5% Serja V.

Po **1000** Rb. N. **20**191 449 512 572 691 810 818 854 **21**061 137 211 248 405 431 435 470 513 529 564 583 629 739 761 762 854 876 890 936 939 **22**012 050 065 075 081 082 406 425 429 436 440 484 650 681 730 763 809 854 908 959.

Po **500** Rb. N. **30**110 159 361 445 571 598 719 818 958 961 **31**090 153 154 219 370 718 765 794 903 912 930 968 **32**010 051 062 110 175 398.

Po **250** Rb. N. **34**331 423 482 496 605 973 978 **35**069 142 372 382 386 404 546 547 573 623.

Po **100** Rb. N. **37**056 088 174 196 222 260 454 488 520 530 675 711 733 781 986 998 **38**032 303 788.

5% Serja VII.

Po **100** Rb. N. **85**006 008 010 012 015 016 018 020—028 030 033 035 039 040 041 043 046 049 055—059 062—066 068 069 071 072 073 075 076 077 079 082 084 085 089 090 094 097 098 099 104 105 107 109 110 113 115 116 118 122 123 126 127 131 133—136 146 147 148 150 152 153 155—159 161 162 164 165 166 170 171 172 175 178 182 183 184 185 187—192 194 197—201 205 206 208 211 214 216 217 218 220 221 222 224 225 227 228 229 233 235 237 240 241 242 244 245 248 252 256 257 259 261 263 265 266 271 273 275 280 288 290 292 295 296 297 301 302 305—309 311 313 314 317 319 320 328 330 334 336 337 339 340 342 346 348 349 350 352 354 355 360 361 365 366 367 372 374 376 377 379 380 384 388 392 394—397 399 400 401 402 403 406 407 408 412 415 418 420 422 423 426 428 429 430 433—437 442 443 446 451 452 456 457 458 460—463 466 467 469 470 471 474 475 476 478 479 481 482 485 486 488 490 493—497 503 504 506 507 509—512 514 523 525—529 532—535 537—541 549 550 551 553 555 557 559 565 566 568 571 575 576 577 580 581 582 584 586 588 589 593 595 599—605 609 611 612 613 615 617 620 622—632 636 637 639 641 642 644 646 648 650 651 657 661 663—666 669 670 673 674 676 679 680 686 688 692 695 697 698 699 703 704 706 710—713 716 719 724—727 729 730 734 736—739 742 743 744 746 747 749 750 751 752 755 757 758 760 762—770 772 775 781 783 785—790 792 798 799 801 802 803 805 806 807 809 811—815 819—822 826 829 834 836 837 840 841 842 844 846 847 849 850 858 859 861 863 866 869 870—873 877 880 882 886 889 890 892—896 898 899 902 903 905—908 912 918 921 922 924 926—929 931 932 933 944 945 946 950 958 959 960 963 964 966 970 971 980 983 984 986 987 988 992 993 994 999 **86**000 001 005 007 013 015 016 018 019 020 022 024 027 029 033 034 037 040 041 045 049 050 054 055 058 060 064 066 068 069 070 073—081 083 088 089 091 093 097 100—103 105 110 112 114 115 117 119 121—125 127 128 130 131 134 136 138 139 143 148 150 153 155—158 161 163 164 167—171 173 176 179 182 183 185 186 188—192 198 199 201 204 205 207 208 211 217 219 224 227 231 234 240 242 243 245 248 249 251 255 257—261 264 265 266 268 269 271 275 278 280 282 287 289 291 292 294 301 303 308 313 317 319 323 327—330 332 336 337 339 343—346 348 354 356 357 358 359 363 368 369 370 372—376 378 380 383 386 390 392 393 394 396 398 400 401 403 407 412—415 417 420 421 422 428 429 430 431 432 436—440 445 446 447 449 452 453 454 456 458 460 461 462 467 469 471 475 477 478 481 482 483 489 492 494 496 497 502 503 505 506 511 512 513 515 517 518 519 522 523 524 526 529 531

532 536 540 542 543 545—548 550 552 555
557 560 561 567 568 572 573 575 577 583
586 588 590 592 593 595 597 598 599 604
609 614 615 619 621—626 629 633 634 635
637—640 642 644 645 647 648 650—654 659
661 662 665 667 670 672 673 675 676 681
683 685—689 691 692 694 696 699—702 704
710 713 714 715 717 720 721 723 724 729
730 731 734 737 738 739 742—747 752 754
757 758 762 763 764 768 769 770 771 775
777 782 783 784 786—789 791 792 795 798
799 800 802 803 804 806 807 809 811 816
818 821 822 825 827 828 831 832 833 836
839—843 845 846 847 852 853 856—862 864
866 867 870 871 872 874 877 878 881 882
883 885 886 887 893 894 895 897 901 903
907 909—912 917 919 922 923 927 929 932
933 936 939 940 944 946 947 951 952 956
957 959 960 961 964 966 969 970 971 973
—978 981 985 986 988 990 993—996 999
87000 003 006 007 009 012 014 015 016 020
021 022 028 035 039 040 041 043—046 049
051 053 054 064 065 067 068 069 074—079
081—084 086 088 089 090 099 102—107 111
—115 122 123 126 128 131 132 133 135 138
140 141 145 147 149 154 156 157 161 163
166 167 169 176 181 185 187 188 192 193
194 195 197—202 205 206 207 209 216 217
222 225 228 229 232 235 236 239 240 243
244 245 248 251 254 256 257 260 261 262
267 268 270 275 276 277 279 282 287 288
289 295 298 299 300 303 305 307 313 315
316 317 319 320 322—325 328 329 331—337
339 348 350 351 352 354 355 358 359 360
362 364 366 368 370 372 374 377 381 382
384 385 389 391 393 396 400 405 407 408
409 412 416 417 422 425 427 428 433 434
436 437 439 440 442 445 450 451 452 454
455 458 459 461 462 467—470 472 474 477
478 479 480 483—486 491 493 495 498 501
504 506 508 511 515 517 519 522 527 529
530 536 538 541 543 544 547 548 552—555
557 558 559 561 562 566 567 570—573 575
579 580 581 583 585 591 595 596 598—602
604 605 607—610 616 618 619 620 622 625
628 630 631 633 635 636 637 639 642 644
648 651 657 658 661 663 664 666 667 669
671 672 676 677 678 680 682 683 687 689
691 692 694 696 698 700 701 702 704 705
706 709 711—715 717—720 723 727 730 732
733 736 738 739—743 751—756 758 760 761
763 764 768 769 771 773 774 775 777 778
783 784 786 787 789 790 791 793 795 796
799 800 801 803 804 806 810 815 818 819
822 823 824 826 828 829 831 833 839 840
841 843 844 849 851 852 853 855 856 858
859 861 862 863 865 866 868 869 870 871
873 875 878 879 881 882 886 888 889 892
895—898 900 905 906 909 910 911 915 917

920 921 924 926 928 929 930 931 933 937
938 940—943 945—949 953 954 957 958 960
964 965 966 971 972 974 976 977 980 982
983 984 986 987 990 992 993 995 997 998
88002 003 004 008 016 017 021 022 023 025
027 029 030 033 034 036 037 039 040—044
046 049 050 053 055—058 060 061 066 067
070 072 073 075 077 080 082—086 088 090
093 096 097 098 105—113 115 116 117 120
121 122 125 126 129 130 132 135—138 140
141 143 146 148 149 151 153 154 157—167
169—175 178 181 185—188 190—196 198
199 204 205 208—213 215 216 218 219 220
222 224 225 228 229 230 232 234 238 240
241 242 244 245 247 249 250—255 258 259
260 264 265 267 271—275 279 281 283 285
286 289 292—296 299 301 302 307 309 310
313 314 317 320 321 322 324—326 327 329
331 332 334 338 340 342 344 347 349 350
351 353 354 356 362 364 365 366 368 370
371 373 375 376 381 382 384 385 387 388
390—393 395 396 400 404 —409 414 416
—419 421—424 427 428 430 433 436 439
440 442—445 447 453 454 456 458 459 460
462 463 464 466—469 471 474 475 476 478
480 481 484 485 487 489 497 498 500 501
504 506 508 511 512 514 516 518 522 525
529—532 534 536 537 540 542 544 546 547
550 553 554 556 557 559 561—566 570—573
577 578 582 583 587 588 591 596—600 602—607
609—612 614 615 617 618 620 623—627 629
632 633 638 640 651 653 655 656 660 661 662
664 665 668 680 681 686—689 691 694—697
700 702—705 707 709 711 715—719 722—725
729 733—736 738—741 744 745 749—752
755 759—764 766 771 772 774 778 779 781
782 785—793 795 797—800 803—810 812
814 816 818 820 821 823 824 825 829 831
—834 837 841 842 843 850 851 854 855 857
860 861 863 864 866 868 869 872 876 878
—881 883 884 885 887 888 890 893 894 898
—902 905 907 908 909 915—918 923 930
—936 939 943 949 950 952 954 955 958 962
963 965 966 971 973 975 977 986 989 993
995 997 998 999 **89**001 006 009 010 011 014
015 017 021 022 024 026 032 034—040 042
043 047—050 055 056 059 060 063—066 068
071—074 076 077 079—083 088 089 091 095
097 099—104 106 107 109 110 112 118 120
122 123 124 127 130 132 134 135 139 144
145 150 152 157 158 160 162 163 164 166
168 169 170 172 173 175 178—182 184 193
194 197 198 200 201 202 204—209 211—215
218—221 224 227 228 230 232 236 237 239
240 243 246 247 248 250 251 255 256 258
260 263 266 267 269 271 274 275 277 280
281 282 285 286 288 290 293 294 295 297
307 309 310 311 314 320 323—327 329 331
333 337 343 346 347 348 354 356 357 360

361 362 365 366 369 371 373 374 375 378
379 380 383 384 387 390 393 394 396—399
401 405 406 407 413 414 416 419—422 424
426 429 430 431 434 435 439 440 444 446
447 451 452 454 456 460 462 463 465 469
470 475 478—481 484 485 487—490 492 493
497 498 499 501 502 504 506 510 511 513
515 519 521 522 525 526 532 538 540 541
542 544 546 547 550—553 555—559 562 563
564 566—570 576 579—582 584 588 590 591
594 596 598 602 604 606—609 611 613 614
618 620 621 624 628 629 631 632 633 635
640 643 648 649 650 652 654 655 656 658
659 660 662 663 666 667 669 671 672 677
679 680 682 684—687 695 701 703 705 706
712 713 714 717—720 723—727 729 734 736
740 742 743 745 747 748 749 751 756 760
762 764 765 766 768 769 770 772 773 775
779 784 785 787 788 790 791 793 794 795
797 799 800 803 804 805 808 812 813 818
821 822 825 826 830 834 836 838 841—844
849 851 852 853 855 859 863 865 868 871
873 874 875 877 879 883 885 888 895 896
897 899 901 902 904 905 907 908 909 911
912 913 916 919 921 925 927 928 930—933
936 938 939 944 945 946 951 962 964 966
967 970 972 975 976 981 982 990 992 993
996 998 **90**002 005 010 011 013 021 022 026 029
031 032 034 035 038 042 044 051—054 066
067 068 071 072 073 075 081 082 084 085
088 089 092 093 095 096 100 102—105 107
—110 114 116 118 119 121 122 124 126 128
129 130 132—137 139 140 144 146 147 148
150 154 155 162 164 165 167 168 170—176
180 184 185 189 191 194 196 197 199 201
203 205—208 210 211 212 214 219—222 225
226 231 234 235 236 245 246 248—251 253
256—261 263 265—268 270 271 274 275 276
279 281 282 286 287 290 294 295 297—300
302 303 304 306 307 308 311—317 321 324
—327 331 334—337 340 341 342 344 348
350—355 358—366 370 373 374 377—382
385 387 388 391 393 394 396 401 403 405
406 407 411 414 417—422 427 428 431 432
435 437—442 444—447 449 451 452 456 460
461 464 465 466 468—472 474 476 480—488
490 491 494 495 498 499 505 506 508 509
513 515 516 521—525 527 529 530 531 533
536 539 540 543 544 546 548—552 554 555
558 560 561 562 565 567 569 570 574 575
580 583 584 585 588 590—595 597 598 599
601 603 604 605 607 609—612 615 620 623
625 630 631 634 636—642 644 648 649 650
652—656 660 664 667—670 673 674 677 680
681 684 687 689 691 692 694 695 700 701
704 706 710 711 713—718 724 727—733 735
736 738 741 744 746 749—758 768—771 776
777 779 782 787 790 793 794 798 799 800
804 807 819 821 826 830 831 833 834 836
837 838 846—849 851 852 854 856 857 858
860—863 866 868 870 873 874 875 877 878
879 881 884 885 886 888 891 898 899 901
902 905 906 907 911 912 914 917 920 921
924 925 927 929 931 932 933 935 936 940
942 946—950 953—958 961 968 969 970 973
975 976 977 979 980 981 984 985 986 990
991 997 999 **91**001 004 006 007 010 011 013
014 015 018 020 021 023 025 027 031 035
037 039 041 043—046 050 052 055 058 061
064 066 068 069 071 072 073 075 077 078
081 082 085 086 088 090 093 094 098 101
103 104 106 111 116 117 118 119 121 123
124 127 128 132 140 142 144 145 146 153
156 165 166 168 169 170 172 173 176 178 181
182 183 185 188 190 192 194 195 196 198
199 201 202 204 210 211 214 216 217 218
222 224 225 229 230 232 233 237 239 243
244 246 249—253 255 256 264 269 271 274
276 277 279 281 284 285 289 294 295 296
298 299 300 302 303 304 306 310 311 315
—320 324 327 328 330 331 333 338—341
343 346 347 353—357 359 361 362 363 365
366 367 369 371 375 379 380 381 383 384
386—390 396 400 401 402 405 406 407 409
—414 417 418 419 421 425 429 430 434—439
442 449—452 454—457 459 464 467 468 469
474 475 477 478 480 482 484—487 491 492
494 496 500 505 507 508 509 511 512 513
515 516 521 525 527 528 529 533 538 540 541
542 544—549 551 553 554 555 557 558 564
565 567—570 572 573 575—578 580 581 582
584 586—589 593 596 597 598 600 602 605
610 612 613 615 618 619 621 628 629 631
632 634 635 636 638 641 643 645 647 648
649 651 653 654 655 657 660 661 663 665
669 670 672 674 676 677 679 680 683 684
685 687 690 693 694 696—699 702—707
710 711 712 718 719 723 727—732 734 735
738 740 742 744 748 752 753 754 756 757
758 760 761 764 766 771 774 777—780 783
784 787 788 789 791 794 796 798 801 802
803 807 808 809 811 812 817 818 820 824
829 831 835 836 839 841—847 854 856—860
864—867 870 872 874 875 876 878 884—887
894 896 901 902 904 906 908 909 911 912
915 917 919 922 927 929 930 933 936 938
939 941 942 944 945 951 958 959 960 964
965 968 970—974 981 983 984 986 990 993
995 996 998 **92**001—006 008 010 011 012
014—020 030 033 035 036 037 041 043—048
050 051 052 054—060 063 064 066 069 070
071 073 074 077—081 084 086 088 089 093
096—099 106 108—111 116 121 123 125 126
127 132 135 140 144 146 148 151 152 156
158 161 164 166 167 168 170 171 172 174
—178 180 181 183 187—192 196 197 200
201 203 206 213 216 219 223 226 228—231
233—236 238 240 244 245 252 254 255 257

258 259 266 267 272 274 276 277 279 281—
286 288 289 291 292 294 295 298 300 302
303 304 306—309 311 314 317—320 322 329
331 332 334 336 337 339 342 344—347 350
353 355 356 357 359 361 363 364 366 367
368 371 375 376 378—383 385 386 388—391
395 396 397 399 403 404 406—409 413 414
416—422 424—426 429 431—433 436 438 440
441 443—447 449 450 451 454 457—461 465
466 469 471 474—477 481—488 490 492 493
495 499 501 506 508—514 516 517 518 520
521 522 524 526 527 533—538 540 542 543
547 549 553 554 560 571 573 574 576 579
580 582 584 589 590 593 594 596 597 599
600 602 605—610 612 613 614 616 617 619
621 622 623 626 627 635 636 638 640 644
645 647 650 651 652 653 655 656 657 660
663 664 665 668 669 670 672—677 682 684
687 690 693 696—702 704 705 707 708 710
713 716 719 725—728 735 738 740—744 746
—749 752 753 754 756 757 759 761 765 766
769 773 776 777 778 781 783—786 788 789
791 792 795 797 800 801 802 805 808 810
811 813 815 816 818 819 820 821 823—826
831 836 839 844 845 846 848 849 850 853
854 856 857 859 862 863 864 866 869 870
871 873 874 876 877 879—883 885 886 888
890 891 893 894 896 901 906 907 909 911
912 913 915 917—920 926 927 929 931 932
933 937 938 940—945 950 954 955 958 959
962 963 965 966 970 974 976 977 982 983
985 986 987 989 991 993 997 998 999 **93**004
005 007 008 015 017 018 019 021 023—026
029 030 032 034 035 039—043 045 050 052
053 058 059 061 063 064 066 068 071 072
073 077 079—083 085 091 093 094 097 100
101 **104** 106 107 113—115 118—121 126 132
135 136 137 140 143—146 149 151 152 159
—164 167 169 171 173 177 179 183 185 187
188 189 191 194 196 198 199 200 203—209
213—217 220—224 227—231 233—238 241
244 249 250 252—258 261 264 266—270 272
274 277 279 280 284—288 290 291 292 294
296 298 302 305 310 315 318 321 322 324
325 327—330 332 333 334 336 338 339 341
—344 347 351 352 355 356 357 359 363 364
365 367 368 374 377 378 381 383 385 389
390 391 396—399 401 404 405 406 408 409 411
412 413 418 419 420 422 423 426 428 429
431 432 433 436 437 438 444 445 450—453
456 459 460 461 463 465 467 471 473 475
476 477 479 483 485 487 492 496 497 498
500 501 503 505 507—510 513 514 516—520
522 523 524 526 532 535 538—541 544 545
547 548 550 551 552 557 558 559 561 562
564 566 572 573 574 576 577 580 581 583
585 586 588 590 592 594 597 598 602 603
605 607 610—613 617—620 624 625 628
629 630 632 634 636 637 638 640 642 644

547—652 654 657 658 659 661 663 665 668
670 671 673 675 678 680 682 683 685 688
691 692 693 695 698 700 701 703 704 705
706 708 709 711 714 716 718 719 723—727
731 732 735 736 737 739 740 741 743 747
750 751 754 756 761 762 770 771 772 777
778 780 785 786 791 794 795 799—802 804
—807 810 814 816 818—821 823 825 826
832—835 837 839—843 845 848 852 853 854
856 858 859 863 866—872 874 877 878 880
882—885 887 888 890 891 894 896 899 902
903 906 907 909 911 914 915 919 920 921
923—926 928 929 933—939 941 942 943 947
949 950 953 956 958 960 961 963 965—968
971 973 975 976 978—983 987 990 992 994
996 997 998 **94**002 004 005—008 010—013
016 019 021 024 027 031—037 039—046 049
050 052 053 055—059 061 063 065 067—070
073 074 078 079 081 082 086 088—092 094
—098 100 101 103 104 105 107 109 111—
116 119 120 121 123 124 125 128 129 132
133 135 137 138 139 142—149 151 154 155
157 160 162 164 165 168 171 175—178 180
182 187 189 193 195 196 199 200 201 203
—207 209 210 213 215—219 223 227 229
232 234 237 238 240 243 246 247 248 251
—257 260—264 268 269 270 273 274 276
278 281—284 286—290 291 296 299 300 302
306 307 309 312—315 317 318 321 322 323
325 328 330 334 335 336 339 340 342—346
349 350 351 352 355 357 358 361 363 364
365 368 370 371 373 376 379 380 382 384
385 386 389 391 392 394 395 400 402 403
407—414 416 419 423 424 427 428 429 432
—438 440 443 444 445 447 449 450 451 456
457 459 460 462 463 465 467 468 469 472
474 477 478 479 481 484 486—493 496 498
499 502 504 505 507 508 510 516 518 521
522 523 526 529 531 532 534 537 539 541
—550 553 554 556 557 559 560 562 564 566
567 568 570—575 577 579 582 583 586 587
589 591 593 594 596 597 599 602 604 605
606 609 613 617 620 621 622 624 628—632
634—643 647 648 650—651 652 655 665 658
659 661 662 663 666 668—672 676 677 678
681—686 689 693—696 699—703 707 708
711—715 717 718 719 723 725 726 727 730
732 734 736 737 739 741 743 747 749 753
757 758 760 762 768—772 774 776 777 778
782 783 786 788—793 795 797 798 800 801
806 808 811—817 831—837 843 844 847 854
855 864 866 868 872 875 876 881 883 885
886 892—895 897 898 899 901—904 906—
—909 912 913 914 916 919 921 922 925 926
928—933 935 936 939 941 944 947—952 954
955 958 963 964 965 969 970 975 976 977
980 981 982 984 986 987 989—992 994 997
998 **95**008 010 011 013 015 016 018 020 023
030 031 033 034 036 037 038 041 043 049

050 055 056 057 062 064 066—069 072 073 075 076 077 081 082 084—087 090—093 095 —099 101 104 128 133 134 136 139 141 142 144 145 150 151 153 154 156 158 159 165 168. *d. c. n.*

2% Serbska Pożyczka Premjowa z 1881 r.

Ciągnienie z dnia 14 czerwca 1922 r.

Wylosowano następujących **90** serji:

212 307 395 632 821 835 918 933 1005 1035 1071 1093 1416 1481 1495 1588 1693 1828 1895 1904 1920 2025 2210 2236 2297 2473 2533 2540 2567 2643 2706 2734 2901 2925 2937 2961 2968 3053 3264 3297 3413 3414 3469 3521 3607 3610 3762 3732 3847 3882 3914 3959 4000 4011 4030 4066 4088 4109 4161 4198 4298 4404 4557 4701 4743 4774 4920 4945 5086 5115 5375 5521 5537 5682 5707 5716 5723 5849 5965 6076 6096 6133 6249 6283 6339 6365 6467 6546 6556 6569.

Wygrane:

Po **65000** Fr. S. **3959** N. 6.

Po **10000** Fr. S. **5537** N. 7.

Po **4500** Fr. S. **1904** N. 42.

Po **1250** Fr. S. **821** N. 38, S. **2025** N. 29, S. **2567** N. 34, S. **6546** N. 47.

Po **350** Fr. S. **2734** N. 26, S. **2901** N. 42, S. **4030** N. 33.

Za zawarte w powyższych **90** serjach numery, tu niewymienione wypłacone będzie po **100** Franków.

Wypłata od dnia 15 sierpnia 1922 r.

Włoska Pożyczka Premjowa Czerwonego Krzyża z 1885 r.

Ciągnienie z dnia 1 sierpnia 1922 r.

A. Ciągnienie wygranych.

Po **15000** Lir. S. **11866** N. 14.

Po **2000** Lir. S. **993** N. 29.

Po **1000** Lir. S. **947** N. 35.

Po **500** Lir. S. **11428** N. 12.

Po **50** Lir. S. **520** N. 48, S. **729** N. 16, S. **2749** N. 19, S. **3378** N. 32, S. **4064** N. 30, S. **5202** N. 31, S. **5257** N. 42, S. **8442** N. 39, S. **9078** N. 45, S. **10519** N. 18.

B. Ciągnienie amortyzacyjne.

Wylosowano następujących **46** serji:

21 449 820 841 852 897 1507 1665 1947 2479 2537 2994 3376 3646 4030 4273 4380 4893 4956 4961 5758 6156 6464 7013 7282 7663 7859 8073 8179 8292 8860 8943 9312 9362 9516 9571 9862 10163 10235 10354 10497 10644 10673 11211 11670 11898.

Za zawarte w powyższych **46** serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **41** Lirów.

Wypłata od dnia 9 sierpnia 1922 r.

Holenderska Pożyczka Białego Krzyża

Ciągnienie z dnia 1 maja 1922 r.

Wylosowano następujących **20** serji:

624 1184 1496 2069 2539 3785 3867 4099 4508 4598 4694 4828 4943 5151 5298 5687 5856 5891 6343 6370.

Wygrane:

Po **15000** Fl. S. **5298** N. 1.

Po **250** Fl. S. **2539** N. 35.

Po **100** Fl. S. **4828** N. 39.

Po **25** Fl. S. **624** N 18 42, S. **1184** N. 18 42, S. **1496** N. 4 7 9 16 49, S. **2069** N. 15 49 50, S. **3785** N. 14 49, S. **3867** N. 11 29 36, S. **4099** N. 22, S. **4508** N. 9 45, S. **4598** N. 32, S. **4694** N. 4 42, S. **4828** N. 23, 48, S. **4943** N. 4 8 19 20 21, S. **5151** N. 28, S. **5298** N. 6 14 15 24 49, S. **5687** N. 3 19 46, S. **5856** N. 6 23, S. **6343** N. 4 26 34 35 37, S. **6370** N. 5.

Za zawarte w powyższych **20** serjach numery, tu, niewymienione, wypłacone będzie po **15** Florenów.

Wypłata od dnia 31 marca 1923 r.

3% Obligacje Premjowe Austrjackiego Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. I-ej Emisji z 1880 r.

Ciągnienie z dnia 16 sierpnia 1922 r.

A. Ciągnienie wygranych.

Po **90000** Koron S. **2672** N. 12.

Po **4000** Koron S. **3976** N. 26.

Po **2000** Koron S. **682** N. 26 S. **2860** N. 60.

B. Ciągnienie amortyzacyjne.

68 234 280 516 687 834 1109 1137 1287 1341 1663 2171 2198 2323 2325 2377 2451 2769 2869 2887 3010 3050 3118 3295 3367 3420 3421 3442 3603 3801.

Za zawarte w powyższych serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **200** Koron.

Wypłata od dnia 1 grudnia 1922 r.

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach — LISTOPAD 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa.	M. 100	41.66	43.05	44.44	45.83	47.22	48.61	50.—	51.39	52.78	54.17	55.56	56.95	58.34	59.73	61.11
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	166.66	168.05	169.44	170.83	172.22	173.61	175.—	176.39	177.78	179.17	180.56	181.95	183.34	184.73	186.11
4% „ Premjowa (Miljonówka) . .	„ 1000	1333.33	1344.44	1355.55	1366.66	1377.77	1388.89	1400.—	1411.11	1422.22	1433.33	1444 44	1455.55	1466.66	1477.77	1488.89
4% Bilety Skarbowe	„ 1000	—	11.11	22.22	33.33	44.44	55.55	66.66	77.77	88.89	100.—	111.11	122.22	133.33	144.44	155.55
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6 . . .	R. 100	108.—	111.60	115.20	118.80	122.40	126.—	129.60	133.20	136 80	140.40	144.—	147.60	151.20	154.80	158.40
5½% „ „ „ „	„ 100	99—	102.30	105.60	108.90	112.20	115.50	118.80	122.10	125.40	128.70	132.—	135.30	138.60	141.90	145.20
6% „ „ „ „ z 1917 r. . . .	M. 100	200.—	201.66	203.33	205.—	206.66	208.33	210.—	211.66	213.33	215.—	216.66	218.33	220.—	221.66	223.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	41.31	43.74	46.17	41.25	48.60	53.46	55.89	58.32	60.75	63.18	65.61	68.04	70.47	72.90	75.33
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. . / 5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	37.50	38.75	40. -	41.25	42.50	43.75	45.—	46.25	47.50	48.75	50.—	51.25	52.50	53.75	.55—
Listy Zastawne.																
4 1/5% Ziemskie	R. 100	313.47	315 90	318.33	320.76	323.19	325.62	328 05	330.48	332.91	335.34	337.77	340.20	342.63	345.06	347.49
„ „	M. 100	145.12	146.25	147.37	148.50	149 62	150.75	151.87	153.—	154.12	155 25	156.37	157.50	158.62	159.75	160.87
4% &	R. 100	278.64	280.80	282.96	285.12	287.28	289.44	291.60	293.76	295.92	298.08	300.24	302.40	304.56	306.72	308.88
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec . .	„ 100	81.—	83.70	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80
4½% m. Warszawy	„ 100	72.90	75.33	77.76	80.19	82.62	85.05	87.48	89.91	92.34	94.77	97.20	99.63	102.06	104.49	106.92
5% m. Łodzi	„ 100	—	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.00	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80
4½% „ „	„ 100	—	2.43	4.86	7.29	9.72	12.15	14.58	17.01	19.44	21.87	24.30	26.73	29.16	31.59	34.02
5% „ Częstochowy	„ 100	205.20	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226.80	229.50	232.20	234.90	237.60	240.30	243.—
„ „ Kalisza	„ 100	162.—	164.70	167.40	170.10	172.80	175.50	178.20	180.90	183.60	186.30	189.—	191.70	194.40	197.10	199.80
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	288.90	291.60	294.30	297.–	299.70	302.40	305.10	307.80	310.50	313 20	315.90	318.60	321.30	324.—	326.70
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	324.—	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353.70	356.40	359.10	361.80
„ „ „	M. 100	150.—	151.25	152.50	153.75	155.—	156.25	157.50	158.75	160 —	161.25	162.50	163.75	165.—	166.25	167.50
„ „ Łomży	R. 100	286.20	288.90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307.80	310.50	313.20	315.90	318.60	321.30	324.—
„ „ Piotrkowa.	„ 100	245.70	248.40	251 10	253.80	256.50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	180.80	283.50
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	180. –	181.50	183.—	184.50	186.—	187.50	189.—	190.50	192.—	193.50	195.—	196.50	198.—	199.50	301.—

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
		Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach — LISTOPAD														
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	62.50	63.89	65.28	66.67	68.06	69.44	70.83	72.22	73.60	75.—	76.38	77.77	79.15	80.55	81.94
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	187.50	188.89	190.28	191.67	193.06	194.44	195.83	197.22	198.60	200.—	201.38	202.77	204.15	205.55	206.94
4% „ Premjowa (Miljonówka) . .	„ 1000	1500.—	1511.11	1522.22	1533.33	1544.44	1555.55	1566.66	1577.77	1588 89	1600.—	1611.11	1622.22	1633.33	1644.44	1655.55
4% Bilety Skarbowe	„ 1000	166.66	177.77	188.89	200.—	211.11	222.22	233.33	244.44	255.55	266.66	277.77	288.89	300.—	311.11	322.22
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6. . .	R. 100	162.—	165.60	169.20	172.80	176.40	180.—	183.60	187.20	190.80	194.40	198.—	201.60	205.20	208.80	212.40
5½% „ „ „ „	„ 100	148.50	151.80	155.10	158.40	161.70	165.—	168.30	171.60	174.90	178.20	181.50	184.80	188.10	191.40	194.70
6% „ „ „ „ z 1917 r. . . .	M. 100	225.—	226.66	228.33	230.—	231.66	233.33	235.—	236.66	238.33	240.—	241.66	243.33	245.—	246.66	248.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	77.76	80.19	82.62	85.05	87.48	89.91	92.34	94.77	97.20	99.63	102.06	104.49	106.92	109.35	111.78
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. . / 5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	56.25	57.50	58.75	60.—	61.25	62.50	63.75	65.—	66.25	67.50	68.75	70.—	71.25	72.50	73.75
Listy Zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	349.92	352.35	354.78	357.21	359.64	362.07	364.50	366.93	369.36	371.79	374.22	376.65	379.08	381.51	383.94
„ „	M. 100	162.—	163.12	164.25	165.37	166.50	167.62	168.75	169.87	171.—	172.12	173.25	174.37	175.50	176.62	177.75
4% &	R. 100	311.04	313.20	315.36	317.52	319.68	321.84	324.—	326.16	328.32	330.48	332.64	334.80	336.96	339.12	341.28
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec. .	„ 100	121.50	124.20	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153 90	156.60	159.30
4½% m. Warszawy	„ 100	109.35	111.78	114.21	116.64	119.07	121.50	123.93	126.36	128.79	131.22	133.65	136.08	138.51	140.94	143.37
5% m. Łodzi	„ 100	40.50	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62 10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30
4½% „ „	„ 100	36.45	38.88	41.31	43.74	46.17	48.60	51.03	53.46	55.89	58.32	60.75	63.18	65.61	68.04	70.47
5% „ Częstochowy	„ 100	245.70	248.40	251.10	253.80	256.50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	280.80	283.50
„ „ Kalisza	„ 100	202.50	205.20	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226.80	229 50	232.20	234.90	237.60	240.30
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353.70	356.40	359.10	361.80	364.50	367.20
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	364.50	367.20	369.90	372 60	375.30	378.—	380.70	383.40	386.10	388.80	391.50	394.20	396.90	399.60	402.30
„ „ „	M. 100	168.75	170.—	171.25	172.50	173.75	175.—	176.25	177.25	178.75	180.—	181.25	182.50	183.75	185.—	186.25
„ „ Łomży	R. 100	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	343.30	351.—	353 70	356.40	359.10	361.80	364.50
„ „ Piotrkowa	„ 100	286.20	288 90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307.80	310.50	313 20	315.90	318.60	321.30	324.—
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	202.50	204.—	205.50	207.—	208.50	210.—	211.50	213.—	214.50	216.—	217.50	219.—	220.50	222.—	223.50

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 23 września do 21 października 1922 r. włącznie.

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „sprzedaż“ i „kupno“.

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe. (Wartość nominalna rb. 100 = mk. 216).	Kupon płatny	23/9	21/10	najniższy	najwyższy
Papiery Państwowe.					
4% Poż. Pr. (Miljonówka)	1/10	1532½	—	1525	1825
Obligacje.					
6% Poż. m. Warsz. z 1915/16	1/4-1/10	—	—	—	—
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100). .	1/1-1/7	—	—	112	112
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r. (Mk. 100) . .	1/4-1/10	—	—	—	—
4½% Poż. m. Warsz. (kanal.)	14/1-14/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	—	—	—	—
6% Polsk. B-ku Komunaln.	1/5-1/11	100	—	100	100
Listy Zastawne.					
4½% Ziemskie *)	22/6-22/12			222	227½
4½% „ (Mk.100)	&	57	60	56½	60
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy*) .	1/4-1/10	—	—	225	232½
4½% „ „ „ . .	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII .	1/5-1/11	—	—	—	—
4½% „ „ „ VI . .	&	—	—	—	—
5% „ Częstochowy . .	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza . . .	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)	&	—	—	—	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa . . .	30/1-30/7	—	—	140	140
5% „ Płocka.	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% Banku Ziemsk Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II. AKCJE.

II. AKCJE.	31-12 1921 Przeciętne tranzakc. lub między „sprzedażą a kupnem“.	23/9	21/10	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawsk.	2600	—	16000	4300	16000
„ Handl. w Warsz.	2175	5662½	19700	5550	25000
„ dla Han. i Przem.	3550	—	15000	15000	15000
„ Zachodniego . .	1350	—	12170	3250	13000
„ Kredyt. w Warsz.	2775	3808	—	3750	9500
„ Tow. Spółdz. . .	3200	—	—	5250	7000
„ Zjedn. Ziem. Pol.	960	1762½	7150	1700	7800
„ Przem. Warsz. .	850	—	2150	1300	2500
„ Kup. Łódzk. . .	625	—	—	—	—
„ Handl. w Łodzi.	975	—	—	—	—
„ Zw. Sp. Zar. w Poz	2312½	—	7733	2700	8300
„ Małolskiego . .	687½	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	850	—	—	—	—
„ Pols. Przem. we Lw.	837½	—	800	800	800
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	675	—	—	—	—
Tow. Cukr. „Czersk“.	24000	—	—	—	—
„ „ „Częstocice“	30000	99000	233750	99000	240000
„ „ „Józefów“ .	40000	—	—	—	—
„ „ „Konstancja“	55000	—	—	—	—
„ „ „Łyszkowice“	22000	—	—	—	—
„ „ „Michałów“ .	35000	—	—	—	—
„ „ „Ostrowite“ .	18000	—	—	—	—
Tow. Warsz. Fabr. Cukru	18800	100250	233833	99750	245000
„ Zawiercie	42500	—	—	425000	425000
„ Zakł. Żyrardowskich	54500	173333	452500	171000	455000
„ Kijew. Sch. i S-ka.	3775	—	—	—	—
„ Fryderyk Puls . .	2000	—	—	—	—
„ Dr. Roman May. Poz.	4175	—	—	—	—
„ Lilpop, Rau & Loew.	2942½	5500	23417	5500	25000
„ K. Rudzki & S-ka .	1795	3712½	14750	3700	15000
„ Starach. Z. Gór. .	4058	6625	17917	6600	20000
„ Zakł Ostrowieckich	4606¼	11708	37500	11650	40000
„ „Wulkan“	70000	—	—	—	—
„ W. Gostyński & S-ka	3350	—	—	—	—
„ Borman & Szwede .	27500	—	—	—	—
„ Konrad Jarn. & S-ka	27500	—	—	—	—
„ Ortw, Karas. i S-ka	1000	—	5050	1600	5450
„ Warsz. Ub. od Ognia	20500	—	—	—	—
„ Ub. „Przezorność”.	6500	—	—	—	—
„ „Łazy” (cement) .	22500	—	—	—	—
„ „Wysoka“ „ . .	6500	—	—	—	—
„ Firley „ . .	775	—	1500	1000	1550
„ Warsz. Kop. Węgla	15850	14675	36000	14650	40000
„ Dróg Żel. Podjazd.	2400	—	—	—	—
„ Ł. J. Borkowski . .	1183	1592	3967	1585	4150
„ Bracia Jabłkowscy.	1112¼	1645	2967	1525	3150
„ F. Dach. „Pustelnik”	3250	—	—	8000	8000
„ Warsz. Poż. na Z. R.	2200	—	—	—	—
„ Bud i pr. hot. w War.	77500	—	—	400000	400000
„ „Pocisk”	808	—	2125	1000	2750
„ „Siła i Światło” .	650	—	—	—	—
„ Przemysłu Drzewn.	1445	1580	2862½	1580	3500
„ Warsz. Handl. i Żegl.	1437	1787½	1537½	1450	2050
„ „Nafta Polska” . .	1900	1832½	2870	1775	3100
„ Polskie Handlowe .	—	—	—	—	—
„ Tomasz. F. Szt. Jedw.	—	—	—	—	—

III. Waluty i Dewizy

Kursy z 21 października 1922 r.

III. Waluty i Dewizy	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Ruble carskie 100 . . .	—	—	—
„ „ 500 . . .	—	—	—
„ „dumskie” 100 .	—	—	—
„ „ 250 .	—	—	—
Dolary St.-Zjednoczon. .	12985	12865	12450—13300 —12925
„ kanadyjskie . .	—	—	12900
Franki francuskie . . .	—	—	945—980
„ belgijskie . . .	914.50	905.50	885—915—910 Belgja
„ szwajcarskie . .	2385	2365	Szwajcarja
Funty sterl.	—	—	55000
Marki niemieckie . . .	2.75	2.65	2.85—2.70 Berlin
Korony austrjackie . .	17—	16—	17 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	435—430 Praga.
„ szwedzkie . . .	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie . . .	—	—	
„ węgierskie . .	—	—	
Lei rumuńskie	—	—	
Liry włoskie	—	—	
Marki fińskie	—	—	
Floreny holenderskie. .	—	—	
Dinary jugosłowiańskie.	—	—	

*) Dotyczy listów na blankietach rublowych Rb. 100=216.

Ceny ogłoszeń

w Przeglądzie Przemysłowo-Handlowym

1/1 str. opisowa	M. 80,000	I i IV str. okładki o 50% drożej	
1/1 „ ogłoszeń	„ 60,000		
1/2 „ „	„ 31,000	II i III str. okładki o 25% drożej	
1/4 „ „	„ 16,000		

Prenumerata kwartalna Marek 3000.

WYDAWCA: Tow. „WAW". *MIECZYSŁAW MAJCHER.* REDAKTOR: *TADEUSZ PUDŁOWSKI.*

ZAKŁADY DRUKARSKIE F. WYSZYŃSKIEGO i S-ki, WARSZAWA, ZGODA 5.